

Onsdag den 4. juni 2014 (D)

1

97. møde

Onsdag den 4. juni 2014 kl. 13.00

Dagsorden

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 24 [afstemning]:

Forespørgsel til økonomi- og indenrigsministeren om konkurrencevilkår for økommuner og småøer.

Af Mette Hjermind Dencker (DF) m.fl.

(Anmeldelse 28.03.2014. Fremme 01.04.2014. Forslag til vedtagelse nr. V 58 af Mette Hjermind Dencker (DF), Flemming Damgaard Larsen (V), Leif Mikkelsen (LA) og Mai Mercado (KF). Forslag til vedtagelse nr. V 59 af Lennart Damsbo-Andersen (S), Christian Friis Bach (RV), Karsten Hønge (SF) og Henning Hyllested (EL)).

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 36 [afstemning]:

Forespørgsel til justitsministeren og erhvervs- og vækstministeren om personfølsomme data.

Af Michael Aastrup Jensen (V), Dennis Flydtkjær (DF), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Pernille Skipper (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA), Mike Legarth (KF) og Uffe Elbæk (UFG).

(Anmeldelse 06.05.2014. Fremme 08.05.2014. Forhandling 03.06.2014. Forslag til vedtagelse nr. V 57 af Karsten Lauritzen (V), Trine Bramsen (S), Dennis Flydtkjær (DF), Christian Friis Bach (RV), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Pernille Skipper (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA), Mike Legarth (KF) og Uffe Elbæk (UFG)).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 112:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 30.01.2014. Betækning 08.05.2014. 2. behandling 13.05.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetækning 27.05.2014).

4) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 37:

Forslag til folketingsbeslutning om en rocker- og bandepakke.

Af Karsten Lauritzen (V), Peter Skaarup (DF), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Tom Behnke (KF).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 30.01.2014. Betækning 08.05.2014).

5) 1. (eneste) behandling af beslutningsforslag nr. B 118:

Forslag til folketingsbeslutning om definition af centrale planmæssige begreber i planloven.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Fremsættelse 07.05.2014. Betækning 27.05.2014).

6) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 36:

Forslag til folketingsbeslutning om varigheden af tidsbegrænsede opholdstilladelser.

Af Martin Henriksen (DF) m.fl.

(Fremsættelse 14.01.2014. 1. behandling 28.03.2014. Betækning 28.05.2014).

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 186:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Mulighed for genoptagelse af visse sager om familiesammenføring med børn).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 20.05.2014. Betækning 26.05.2014).

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 179:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 10.04.2014. 1. behandling 25.04.2014. Betækning 27.05.2014).

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om fonde og visse foreninger.

(Forhøjelse af beløbsgrænsen for små fonde, udvidet adgang til uddeling af gaver, indsigt i fonde og foreningers årsregnskaber m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 31.01.2014. Betækning 27.05.2014).

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 178:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Revision af reglerne om behandling af civile sager og syn og skøn, forhøjelse af beløbsgrænse for anke, indførelse af deltidsordning for dommere m.v., medieannoncering af tvangsauktioner, tvangsfuldbyrdelse af digitale lånedokumenter, skriftlig behandling af anke i straffesager med samstemmende påstande m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 09.04.2014. 1. behandling 02.05.2014. Betækning 02.06.2014).

11) 2. behandling af lovforslag nr. L 190:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., retsplejeloven og lov om Offerfonden. (Reorganisering af kriminalforsorgen, herunder begrænsning af klageadgangen).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 07.05.2014. 1. behandling 13.05.2014. Betækning 02.06.2014).

12) 2. behandling af lovforslag nr. L 120:

Forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland. (Anvendelse af den grønlandske psykiatrilov over for retspsykiatriske patienter og videoafhøring af børn m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 29.01.2014. 1. behandling 02.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

13) 2. behandling af lovforslag nr. L 191:

Forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland. (Styrket indsats for kredsretterne m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 20.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

14) Eventuelt: 2. behandling af lovforslag nr. L 198:

Forslag til lov for Grønland om udlændinges adgang til opholds- og arbejdstilladelse i anlægsfasen af et storskalaprojekt.

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 09.05.2014. 1. behandling 20.05.2014. Betænkning 02.06.2014. (Omtrykt).

15) 2. behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om registrerede socialøkonomiske virksomheder.

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014. 1. behandling 18.03.2014. Betænkning 27.05.2014).

16) 2. behandling af lovforslag nr. L 183:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik. (Midlertidig huslejhjælp).

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 08.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

17) 2. behandling af lovforslag nr. L 193:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. (Barselstillæg, aktivitetstillæg til unge kontanthjælpsmodtagere, kontaktførelse for uddannelseshjælpsmodtagere, fastsættelse af løn ved offentlig løntilskudsansættelse m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 07.05.2014. 1. behandling 13.05.2014. Betænkning 28.05.2014).

18) 2. behandling af lovforslag nr. L 194:

Forslag til lov om ændring af lov om sygedagpenge, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og forskellige andre love. (Ny sygedagpengemodel med tidlig opfølgning og indsats, jobafklaringsforløb, arbejdsløshedsdagpenge under sygdom m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 07.05.2014. 1. behandling 13.05.2014. Betænkning 28.05.2014. Ændringsforslag nr. 45 af 03.06.2014 uden for betænkningen af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen)).

19) 2. behandling af lovforslag nr. L 161:

Forslag til lov om Klimarådet, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger.

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen).

(Fremsættelse 26.03.2014. 1. behandling 01.04.2014. Betænkning 15.05.2014).

20) 2. behandling af lovforslag nr. L 180:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk. (Ophævelse af forsyningspligten,

indførelse af leveringspligt, udskydelse af engrosmodellen, naturgas-selskabers anvendelse af økonomiske kompensationer, Energinet.dk's fusion med datterselskaber m.v.).

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen).

(Fremsættelse 23.04.2014. 1. behandling 06.05.2014. Betænkning 28.05.2014. Ændringsforslag nr. 8 og 9 af 03.06.2014 uden for betænkningen af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen)).

21) 2. behandling af lovforslag nr. L 187:

Forslag til lov om ændring af lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser og lov om befordringsrabat til uddannelsessøgende i ungdomsuddannelser m.v. (Befordringsrabat og -godtgørelse til studerende ved videregående uddannelser, der berettiges til statens uddannelsesstøtte, og afskæring af godtgørelse efter en kilometersats i perioder med fjernundervisning m.v.).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Sofie Carsten Nielsen).

(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 13.05.2014. Betænkning 02.06.2014).

22) 2. behandling af lovforslag nr. L 188:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven og forskellige andre love. (Initiativer for særlig talentfulde studerende).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Sofie Carsten Nielsen).

(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 14.05.2014. Betænkning 02.06.2014).

23) Eventuelt: 2. behandling af lovforslag nr. L 189:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om assisteret reproduktion i forbindelse med behandling, diagnostik og forskning m.v. (Kriterier for kastration og justeringer som følge af indførelse af juridisk kønsskifte m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup).

(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 20.05.2014. Betænkning 03.06.2014).

24) 2. behandling af lovforslag nr. L 181:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning. (Kapacitet til destruktion af farligt affald m.v.).

Af miljøministeren (Kirsten Brosbøl).

(Fremsættelse 24.04.2014. 1. behandling 30.04.2014. Betænkning 20.05.2014).

25) 2. behandling af lovforslag nr. L 195:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., lov om folkeskolen og forskellige andre love.

(Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser m.v.).

Af undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 08.05.2014. 1. behandling 15.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

26) 2. behandling af lovforslag nr. L 196:

Forslag til lov om kombineret ungdomsuddannelse.

Af undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 08.05.2014. 1. behandling 15.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

27) 2. behandling af lovforslag nr. L 197:

Forslag til lov om Rådet for Ungdomsuddannelser.

Af undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 08.05.2014. 1. behandling 15.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

28) 2. behandling af lovforslag nr. L 192:

Forslag til lov om Center for Cybersikkerhed.

Af forsvarsministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 02.05.2014. 1. behandling 09.05.2014. Betænkning 02.06.2014).

29) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 119:

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 2012.

(Forslaget som fremsat (i betænkning) 15.05.2014. Anmeldelse (i salen) 20.05.2014).

30) Forespørgsel nr. F 27:

Forespørgsel til udenrigsministeren og handels- og udviklingsministeren om anden del af FN's klimapanelers femte hovedrapport om effekten af klimaforandringer.

Af Steen Gade (SF) m.fl.

(Anmeldelse 04.04.2014. Fremme 08.04.2014).

31) Forespørgsel nr. F 32:

Forespørgsel til undervisningsministeren om muslimske friskoler.

Af Alex Ahrendtsen (DF) og Merete Riisager (LA) m.fl.

(Anmeldelse 24.04.2014. Fremme 29.04.2014).

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Mødet er åbnet.

Samtykke til behandling**Formanden:**

De punkter, som er opført som nummer 14 og 23 på dagsordenen, kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet.

Det er givet.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 24 [afstemning]:

Forespørgsel til økonomi- og indenrigsministeren om konkurrencevilkår for økommuner og småøer.

Af Mette Hjermand Dencker (DF) m.fl.

(Anmeldelse 28.03.2014. Fremme 01.04.2014. Forslag til vedtagelse nr. V 58 af Mette Hjermand Dencker (DF), Flemming Damgaard Larsen (V), Leif Mikkelsen (LA) og Mai Mercado (KF). Forslag til vedtagelse nr. V 59 af Lennart Damsbo-Andersen (S), Christian Friis Bach (RV), Karsten Hønge (SF) og Henning Hyllested (EL)).

Kl. 13:00

Afstemning**Formanden:**

Forhandlingen er afsluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse. Der foreligger to forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 59 af Lennart Damsbo-Andersen (S), Christian Friis Bach (RV), Karsten Hønge (SF) og Henning Hyllested (EL), og der kan stemmes nu.

Har alle afgivet deres stemme? Det ser nemlig lidt småt ud.

Vi slutter afstemningen.

Forslag til vedtagelse nr. V 59 er enstemmigt vedtaget med 103 stemmer.

[For stemte 103 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 58 af Mette Hjermand Dencker (DF), Flemming Damgaard Larsen (V), Leif Mikkelsen (LA) og Mai Mercado (KF) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 36 [afstemning]:

Forespørgsel til justitsministeren og erhvervs- og vækstministeren om personfølsomme data.

Af Michael Aastrup Jensen (V), Dennis Flydtkjær (DF), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Pernille Skipper (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA), Mike Legarth (KF) og Uffe Elbæk (UFG). (Anmeldelse 06.05.2014. Fremme 08.05.2014. Forhandling 03.06.2014. Forslag til vedtagelse nr. V 57 af Karsten Lauritzen (V), Trine Bramsen (S), Dennis Flydtkjær (DF), Christian Friis Bach (RV), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Pernille Skipper (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA), Mike Legarth (KF) og Uffe Elbæk (UFG)).

Kl. 13:01

Afstemning**Formanden:**

Forhandlingen er afsluttet, og vi går til afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse nr. V 57 af Karsten Lauritzen (V), Trine Bramsen (S), Dennis Flydtkjær (DF), Christian Friis Bach (RV), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Pernille Skipper (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA), Mike Legarth (KF) og Uffe Elbæk (UFG), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

Forslag til vedtagelse nr. V 57 er vedtaget enstemmigt med 107 stemmer.

[For stemte 107 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 112:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om

fuldbyrdelse af straf m.v. (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 30.01.2014. Betækning 08.05.2014. 2. behandling 13.05.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetækning 27.05.2014).

Kl. 13:02

Forhandling**Formanden:**

Forhandlingen drejer sig i første omgang om de stillede ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen om ændringsforslagene sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:03

Afstemning**Formanden:**

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1 og 2, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af EL)?

De er vedtaget.

Kl. 13:03

Forhandling**Formanden:**

Forhandlingen drejer sig herefter om lovforslaget som helhed.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er heller ikke tilfældet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:03

Afstemning**Formanden:**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 97 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), imod stemte 8 (EL), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 37:**Forslag til folketingsbeslutning om en rocker- og bandepakke.**

Af Karsten Lauritzen (V), Peter Skaarup (DF), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Tom Behnke (KF).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 30.01.2014. Betækning 08.05.2014).

Kl. 13:04

Forhandling**Formanden:**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:04

Afstemning**Formanden:**

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 51 (V, DF, LA og KF), imod stemte 56 (S, RV, EL og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. (eneste) behandling af beslutningsforslag nr. B 118:**Forslag til folketingsbeslutning om definition af centrale planmæssige begreber i planloven.**

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Fremsættelse 07.05.2014. Betækning 27.05.2014).

Kl. 13:04

Forhandling**Formanden:**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så går vi til afstemning.

Kl. 13:05

Afstemning**Formanden:**

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 13 (DF), imod stemte 89 (V, S, RV, SF, EL og KF), hverken for eller imod stemte 5 (LA).

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 36:

Forslag til folketingsbeslutning om varigheden af tidsbegrænsede opholdstilladelser.

Af Martin Henriksen (DF) m.fl.

(Fremsættelse 14.01.2014. 1. behandling 28.03.2014. Betænkning 28.05.2014).

Kl. 13:06

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:07

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om beslutningsforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 13 (DF), imod stemte 94 (V, S, RV, SF, EL, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Beslutningsforslaget er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 186:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Mulighed for genoptagelse af visse sager om familiesammenføring med børn).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 20.05.2014. Betænkning 26.05.2014).

Kl. 13:07

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 179:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 10.04.2014. 1. behandling 25.04.2014. Betænkning 27.05.2014).

Kl. 13:07

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:08

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af udvalget, om ændringsforslag nr. 2, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af EL), om ændringsforslag nr. 3, tiltrådt af udvalget, om ændringsforslag nr. 4, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af EL), eller om ændringsforslag nr. 5, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om fonde og visse foreninger. (Forhøjelse af beløbsgrænsen for små fonde, udvidet adgang til uddeling af gaver, indsigt i fonde og foreningers årsregnskaber m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 31.01.2014. Betænkning 27.05.2014).

Kl. 13:08

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet. Vi går til afstemning.

Kl. 13:09

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-3, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at også dette lovforslag går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 178:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Revision af reglerne om behandling af civile sager og syn og skøn, forhøjelse af beløbsgrænse for anke, indførelse af deltidssordning for dommere m.v., medieannoncering af tvangsauktioner, tvangsfuldbyrdelse af digitale lånedokumenter, skriftlig behandling af anke i straffesager med samstemmende påstande m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 09.04.2014. 1. behandling 02.05.2014. Betænkning 02.06.2014).

Kl. 13:09

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig? Det gør hr. Preben Bang Henriksen som ordfører for Venstre. Værsgo.

Kl. 13:09

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Jeg har lovet at redegøre for Venstres stilling til forslaget her under andenbehandlingen, og det vil jeg gøre nu.

Lad mig lige starte med at berigtige en enkelt misforståelse. I betænkningen er det anført, og det skyldes givet min fejl, at Venstre er imod de ændringsforslag, der er stillet af Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Konservative folkeparti. Det er i hovedsagen nogle redaktionelle ændringer osv., og dem er vi for. Så samlet set kan det siges, at Venstre er for forslaget, men Venstre har et ændringsforslag vedrørende ankebegrænsningsreglerne, og det er det, jeg her vil redegøre for.

Indledningsvis skal jeg sige, at det er en tiltrængt modernisering af reglerne for behandlingen af civile sager, vi ser her. Civile sager er ikke noget, vi beskæftiger os meget med i Folketinget. Det er jo normalt straffesager og straffesagers behandling, der er temaet her i Folketinget. Men retterne bruger meget tid på de civile sager, og af den grund bør vi også koncentrere os om at få den del af retsplejen til at virke så effektivt som overhovedet muligt med respekt for de retssikkerhedsgarantier, som vi skal have.

Vi kunne godt have ønsket os, at den revision af retsplejelovens regler, som vi er i gang med, gik endnu videre end det, der sker her, men en ting ad gangen. Jeg kan f.eks. nævne, at vi ved de danske domstole bruger utrolig lang tid på at se på skønsmænds habilitet, og nu er vi i gang med at vedtage nye regler i retsplejeloven om udmeldelse af skønsmænd og springer ligesom revisionen af det punkt over. Dommerne skal i dag beskæftige sig i lang tid med, om en ejendomsmægler er i familie med en part, eller om han har en ejendom, der ligger i nærheden af den ejendom, som en boligretssag vedrører. Det burde vi altså her i Folketinget se at få revideret. Men lidt har også ret, og her er forhåbentlig den første del af revisionen.

Der, hvor vandene skilles mellem Venstre og regeringen i det her forslag, er omkring ankebegrænsningsreglen. Jeg hilser med glæde,

at tidligere tanker om en sagsgenstand på 50.000 kr. som værende ankebegrænsning nu er nede på 20.000 kr. Det kan vi tilslutte os.

Tilbage er spørgsmålet om den screeningsbestemmelse, som er anført i retsplejelovens § 302 og i § 368 i forslaget, og om den screeningsbestemmelse skal vedtages eller ej. Jeg må i den forbindelse sige, at Venstre i allerhøjeste grad anerkender, at der er behov for en sikring mod det, der hedder kreditanker, hvor man har tabt en sag og bare anker for at trække tiden. Men det her er efter Venstres mening ikke den måde, det skal gøres på. I regeringens forslag er der lagt op til, at en landsdommer skal kigge på sagen. En landsdommer, der ikke har set sagen tidligere, skal afgøre, om den kan fortsætte for landsretten.

Det synes vi er en dårlig idé, og Venstre har derfor stillet et ændringsforslag, der går ud på, at der skal være mulighed for, hvis eksempelvis det byggefirma, der har tabt en sag om et nybyggeri, anker, at dommeren på parternes begæring kan anføre i dommen, at der skal stilles sikkerhed for dommens opfyldelse i forbindelse med anke. Vi synes, at en deponering her er en rimelig løsning, og jeg gør høfligst opmærksom på, at det er nøjagtig de samme kriterier, der skal anvendes i forbindelse med dommerens beslutning om stillelse af sikkerheden, som i regeringens forslag om, at en landsdommer skal kunne screene sagen til videre færd.

Det vil være Venstres forslag, og jeg håber, at Tinget tager villigt imod Venstres forslag om sikkerhedsstillelse ved anken.

Kl. 13:13

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Fru Pernille Skipper som Enhedslistens ordfører.

Kl. 13:13

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Tak. Enhedslisten har ligesom Venstre stillet nogle ændringsforslag til det her lovforslag, og det er dem, jeg sådan set vil starte med at redegøre for. Der har, som Venstres ordfører også sagde, været to store diskussioner i forbindelse med behandlingen af det her lovforslag, og den ene handler om den beløbsgrænse, der er for, hvornår man må appellere sin sag fra byretten til landsretten, og den grænse ønsker regeringen at hæve fra i dag 10.000 kr. til 20.000 kr.

Det har så åbenbart gjort Venstre tilfreds, men i Enhedslisten har vi det nu sådan, at retssikkerhed ikke skal være betinget af, om ens sag handler om mange eller få penge. Og for nogles vedkommende kan en sag, der drejer sig om 19.500 kr., altså både handle om rigtig, rigtig mange penge, men også være af særlig principiel eller følelsesmæssig karakter for den enkelte. Vi mener ikke, at retssikkerhed, ej heller i civile sager, skal være begrænset til dem, som slås om mange penge. Så det er det ene ændringsforslag, vi har stillet, der altså går ud på, at vi gerne vil bevare de grænser, der er i dag, også for så vidt angår, hvilke sager der vil være omfattet af en appelgrænse.

Derudover har vi stillet et ændringsforslag, som fuldstændig afskaffer den mulighed, som regeringen ønsker at indføre, for, at landsretterne kan afvise en sag på forhånd, før de behandler den, altså afvise, at man får mulighed for at få sin sag prøvet i anden instans. Der har Venstre stillet et ændringsforslag, som pålægger byretterne at tage stilling til, om deres egen dom er så god, at der skal kræves deponering, før en sag kan ankes. Det mener vi er en uskik. Der tror jeg nu nok, at byretsdommerne selv synes, at kvaliteten af deres afgørelser er så god, at der altid bør være krav om deponering. Derfor kan vi ikke støtte Venstres ændringsforslag, og derfor har vi også selv foreslået, at man går væk fra den her idé om, at landsretterne må afvise en sag, før de egentlig har behandlet den.

Det er især set i lyset af oplysningen – på foranledning af spørgsmål fra Enhedslisten – om, at ministeriet og domstolene f.eks. ikke

kan opføre, hvor mange sager det egentlig drejer sig om, når de siger, at der er store problemer med de såkaldte kreditanker. Så der må jeg sige, at når vi ikke ved, hvor stort problemet er, er det efter vores mening fjollet at mindske retssikkerheden for borgere i Danmark. Det bør altså være sådan, at man kan få sin sag behandlet ved to instanser i et retssamfund som vores, også selv om det måske drejer sig om et lille beløb, og også selv om de fine herrer i landsretterne ikke synes, det er så spændende en sag.

Så derfor håber vi selvfølgelig, at ikke mindst de partier, som har kritiseret forslaget fra regeringen i medierne og her i salen, vil støtte vores ændringsforslag.

Kl. 13:16

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren. Først hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 13:16

Jan E. Jørgensen (V):

Det ærgrer mig naturligvis, at Enhedslisten ikke er med på Venstres ændringsforslag. Jeg mener personligt, at min gode kollega, hr. Preben Bang Henriksen, har fundet lidt af et columbusæg, men det er jo så ærgerligt, at Enhedslisten ikke er enig i det.

Med hensyn til ankebegrænsning på beløbsstørrelsen vil jeg spørge Enhedslisten, om man ikke også tænker på den, der jo har vundet sagen i byretten. For den, der vinder en sag i byretten, er det jo altså heller ikke særlig behageligt at skulle trækkes igennem en ekstra retssag i landsretten, som man jo med statistisk sandsynlighed står til at vinde, og jo altså også skulle blive belemret med udgifter til advokat osv. for at føre en sag i to instanser – og måske skulle ud og have en anden advokat, fordi den advokat, man har haft i første instans, ikke har møderet for landsretten. Hvilke tanker har Enhedslisten gjort sig om den part, som altså vinder sagen i byretten?

Kl. 13:17

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 13:17

Pernille Skipper (EL):

Det er selvfølgelig nogle fuldstændig valide argumenter, og man kan sige, at det er nogle problemer, som gælder generelt, i og med at man kan sagsøge hinanden ved civile domstole. Det er da super irriterende at blive sagsøgt, hvis man ikke har gjort noget forkert, og så skal man igennem en lang retssag. Men med den argumentation kunne man sige, at beløbsgrænsen sagtens kunne være 50.000 kr., hvilket Venstre var imod. Det kunne også være 100.000 kr., og det kunne også være 1 mio. kr. Der mener vi jo altså, at retsplejelovens regler balancerer hensynet til sagsøgte og sagsøger nogenlunde, og der er ikke nogen grund til at afskære præcis de mennesker, der har sagsøgt folk for små beløb eller gerne vil appellere omkring små beløb, fra at kunne det.

Derudover må jeg sige, at jeg også troede, at Venstre havde fundet et columbusæg, jeg var faktisk meget begejstret for forslaget til at starte med, men jeg tror også godt, Venstre selv kan se, at det ikke går, at byretten skal afsige en dom, og bagefter skal den samme dommer så vurdere, om ens dom er så god, at den kræver deponeering. Det holder simpelt hen ikke i virkeligheden, desværre, for det ville ellers have været en god løsning, hvis der ikke var det her lille hul.

Kl. 13:18

Formanden:

Hr. Jan E. Jørgensen – ikke mere? Så er det fru Jane Heitmann for en kort bemærkning. (*Jane Heitmann* (V): Det er en fejl). Det er en fejl.

Så siger jeg tak til Enhedslistens ordfører. Så har justitsministeren bedt om ordet, og det får hun.

Kl. 13:18

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Det er blot ganske kort for at sige tak for en god behandling af det her forslag. Det er et forslag, som bygger på et ganske omfattende udvalgsarbejde i forskellige udvalg, som har arbejdet med henblik på at sørge for, at vi kunne lave en modernisering af den civile ret. Nu blev der sagt, at det var lidt uambitiøst, og derfor tænkte jeg, at jeg alligevel ville vise de her mange hundrede sider, som vi har været igennem, blot for at pege på, at det altså er et ganske omfattende arbejde, som er en hel lille reform af den måde, som domstolene behandler de civile sager på.

Der har været diskuteret to ting fra talerstolen, som jeg derfor lige vil give nogle ord med på vejen. Den ene var beløbsgrænsen på de 10.000 kr. Der vil jeg gerne sige, at det var sådan i udvalgsarbejdet, at man pegede på, at man anbefalede at hæve beløbsgrænsen for anker til 50.000 kr. Det har vi haft en politisk proces omkring, og det tror jeg alle har været enige om var et voldsomt stort beløb, simpelt hen ud fra den argumentation, som også fru Pernille Skipper nævner.

Men det, man skal tage med, og det, vi har lagt til grund, og som også peger på, at et beløb på 20.000 kr. er rimeligt, er, at beløbet på de 10.000 kr., som det tidligere var, ikke er blevet reguleret siden 1990. Hvis man laver en almindelig pris- og lønfremskrivning, vil man havne på et beløb på mellem 17.000 og 18.000 kr. Så har vi valgt at sige, at så er det 20.000 kr., og så kan der være fred om det her beløb i et stykke tid.

Det, man jo også skal huske på, er, at vi gerne vil holde nogle af de mindre sager ude af domstolene. Man skal også tænke på, hvad det betyder for en borger, som skal ud at føre en sag om et meget lille beløb, at vedkommende skal have meget, meget store advokatregninger for en lille ting. Derfor har vi syntes, at det var naturligt at lave en fremskrivning. Det betyder ikke, at sager, som omhandler beløb, som er mindre end 20.000 kr., ikke fremover kan blive behandlet. Det kan de godt, hvis der er særlige processuelle ting ved det. Hvis der er noget, der er principielt, kan man stadig væk godt få sagen behandlet.

Det andet forslag, der blev nævnt fra talerstolen, var forslaget om deponering. Det har været et forsøg fra flere forskellige politiske partier på at se på, om man kunne finde en løsning på problemet med de kreditanker, som vi gerne vil undgå – altså hvor folk bare anker en sag, selv om de godt ved, at de ender med at skulle betale. Men fordi de enten ikke vil betale eller ikke kan betale, anker de for lige at få en omgang mere. Det med lige at få en omgang mere belaster selvfølgelig domstolene, men det er også ret urimeligt for dem, som har fået medhold i retten, at de ikke får deres penge udbetalt.

Der har vi i udvalgsarbejdet og i den politiske proces, der har været, haft debatten om, om det så ikke er rimeligt nok, at man, hvis man sidder ved den næste retsinstans og kigger på sagen og siger, at det her jo på ingen måde kan falde anderledes ud, så spørger og laver en høring og siger: Hvad er det for nogle argumenter, I vil prøve at få den her sag ændret med? Og hvis der ikke er nogen argumenter, hvis man ikke siger andet, end at man bare godt lige kunne tænke sig at få det skubbet engang, vil det kunne afvises. Det synes jeg selv er en fornuftig ting.

Så jeg vil sige tak for en god politisk proces. Vi har haft en møderække, og der har været et godt samarbejde. Nu glæder jeg mig til, at lovforslaget kan blive andenbehandlet og forhåbentlig snart vedtaget, for jeg ved, at det er noget, man glæder sig til at få i gang ved de danske domstole.

Kl. 13:22

De er forkastet.

Formanden:

Der er ikke flere, der ønsker at udtale sig. Så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:22

Afstemning**Formanden:**

Der stemmes først om ændringsforslag nr. 4 af et mindretal, Enhedslisten, tiltrådt af et andet mindretal, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance. Der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 25 (DF, EL og LA), imod stemte 81 (V, S, RV, SF og 1 (LA) (ved en fejl)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 1, stillet og tiltrådt af samme mindretal, bortfaldet.

Ønskes afstemning om ændringsforslagene 2 og 3, tiltrådt af et flertal i udvalget med undtagelse af Venstre?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 6 af et mindretal, Enhedslisten, tiltrådt af et andet mindretal, Dansk Folkeparti og SF. Der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 34 (DF, EL og LA), imod stemte 73 (V, S, RV og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 5 af et mindretal, Venstre. Og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 32 (V og LA), imod stemte 73 (S, DF, RV, SF, EL og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 7, tiltrådt af et mindretal, Socialdemokratiet, De Radikale og De Konservative, og efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 6 også støttet af et andet mindretal, Dansk Folkeparti, SF og Enhedslisten, der tilsammen udgør et flertal?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 8 af et mindretal, Enhedslisten, tiltrådt af et andet mindretal, Dansk Folkeparti, SF og Liberal Alliance. Der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 34 (DF, SF, EL og LA), imod stemte 72 (V, S, RV og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter herefter ændringsforslagene nr. 9 og 15, stillet og tiltrådt af det samme mindretal, som forkastet.

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 10-14 og nr. 16-21, tiltrådt af et flertal i udvalget inklusive Venstre?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 2. behandling af lovforslag nr. L 190:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., retsplejeloven og lov om Offerfonden. (Reorganisering af kriminalforsorgen, herunder begrænsning af klageadgangen).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 07.05.2014. 1. behandling 13.05.2014. Betænkning 02.06.2014).

Kl. 13:25

Forhandling**Formanden:**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Kl. 13:25

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 2. behandling af lovforslag nr. L 120:

Forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland. (Anvendelse af den grønlandske psykiatrilov over for retspsykiatriske patienter og videoafhøring af børn m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 29.01.2014. 1. behandling 02.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

Kl. 13:26

Forhandling**Formanden:**

Der er heller ikke her stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet.

Kl. 13:26

Kl. 13:27

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 2. behandling af lovforslag nr. L 191:**Forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland. (Styrket indsats for kredsretterne m.v.).**

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 20.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

Kl. 13:26

Forhandling**Formanden:**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og forhandlingen er sluttet.

Kl. 13:26

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 2. behandling af lovforslag nr. L 198:**Forslag til lov for Grønland om udlændinges adgang til opholds- og arbejdstilladelse i anlægsfasen af et storskalaprojekt.**

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 09.05.2014. 1. behandling 20.05.2014. Betænkning 02.06.2014. (Omtrykt).

Kl. 13:26

Forhandling**Formanden:**

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning.

Afstemning**Formanden:**

Der stemmes om ændringsforslag nr. 1 af et mindretal, Enhedslisten, tiltrådt af et andet mindretal, Dansk Folkeparti og Uffe Elbæk (UFG). Der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 25 (DF, EL, 1 (S) (ved en fejl) og 3 (SF) (ved en fejl)), imod stemte 81 (S, V, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg foreslår, at lovforslaget herefter går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

15) 2. behandling af lovforslag nr. L 148:**Forslag til lov om registrerede socialøkonomiske virksomheder.**

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014. 1. behandling 18.03.2014. Betænkning 27.05.2014).

Kl. 13:27

Forhandling**Formanden:**

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:28

Afstemning**Formanden:**

Ønskes afstemning om ændringsforslagene nr. 1-9, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Venstre og Liberal Alliance)?

De er vedtaget.

Jeg foreslår herefter, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) 2. behandling af lovforslag nr. L 183:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik. (Midlertidig huslejhjælp).

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 08.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

Kl. 13:28

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

17) 2. behandling af lovforslag nr. L 193:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. (Barselstillæg, aktivitetstillæg til unge kontanthjælpsmodtagere, kontaktforløbet for uddannelseshjælpsmodtagere, fastsættelse af løn ved offentlig løntilskudsansættelse m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 07.05.2014. 1. behandling 13.05.2014. Betænkning 28.05.2014).

Kl. 13:29

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:29

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslagene nr. 1-3, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

18) 2. behandling af lovforslag nr. L 194:

Forslag til lov om ændring af lov om sygedagpenge, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og forskellige andre love. (Ny sygedagpengemodell med tidlig opfølgning og indsats, jobafklaringsforløb, arbejdsløshedsdagpenge under sygdom m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 07.05.2014. 1. behandling 13.05.2014. Betænkning 28.05.2014. Ændringsforslag nr. 45 af 03.06.2014 uden for betænkningen af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen)).

Kl. 13:29

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet.

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:30

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om ændringsforslag nr. 1 af et mindretal (EL), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 97 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Derefter stemmes der om ændringsforslag nr. 3 af det samme mindretal (EL), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 97 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 2 af samme mindretal bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 4 af et mindretal (EL), og der kan stemmes.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 97 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter betragter jeg ændringsforslag nr. 18, stillet af samme mindretal, som forkastet.

Det er forkastet.

Ændringsforslag nr. 5, 6 og 19 af samme mindretal er herefter bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 7 af et mindretal (EL), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 99 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter herefter ændringsforslag nr. 22, 36 og 40, stillet af samme mindretal, som forkastet.

De er forkastet.

Ændringsforslag nr. 8, 23, 37 og 41 af samme mindretal er herefter bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 9 af et mindretal (EL), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 99 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 15, stillet af det samme mindretal, bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 10 af et mindretal (EL), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 95 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er derefter forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 11 af et mindretal (EL), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 96 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes herefter om ændringsforslag nr. 12 af et mindretal (EL), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 98 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 13 og 14, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 16 af et mindretal (EL), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 99 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter herefter ændringsforslag nr. 17 af det samme mindretal som forkastet.

Det er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 20 af et mindretal (EL).

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 99 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter herefter ændringsforslag nr. 21, stillet af det samme mindretal, som forkastet.

Det er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 24 og 25, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 26 af et mindretal (EL).

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 98 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter herefter ændringsforslag nr. 27, stillet af det samme mindretal, som forkastet.

Det er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 29 af et mindretal (EL).

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 97 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter herefter ændringsforslag nr. 31, stillet af det samme mindretal, som forkastet.

Det er forkastet.

Ændringsforslag nr. 28 af samme mindretal er herefter bortfaldet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 30, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 32 af et mindretal (EL).

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 98 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 33, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 34 af et mindretal (EL).

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 96 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 35 bortfaldet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 38 og 39, tiltrådt af udvalget, om ændringsforslag nr. 45 uden for betænkningen af beskæftigelsesministeren eller om ændringsforslag nr. 42-44, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Der er stillet forslag om, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

19) 2. behandling af lovforslag nr. L 161:

Forslag til lov om Klimarådet, klimapolitisk redegørelse og fastsættelse af nationale klimamålsætninger.

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen).

(Fremsættelse 26.03.2014. 1. behandling 01.04.2014. Betænkning 15.05.2014).

Kl. 13:38

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet. Vi går til afstemning.

Kl. 13:39

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af et flertal (S, RV, SF, EL og KF)?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

20) 2. behandling af lovforslag nr. L 180:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk. (Ophævelse af forsyningspligten, indførelse af leveringspligt, udskydelse af engrosmodellen, naturgasselskabers anvendelse af økonomiske kompensationer, Energinet.dk's fusion med datterselskaber m.v.).

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen).

(Fremsættelse 23.04.2014. 1. behandling 06.05.2014. Betænkning 28.05.2014. Ændringsforslag nr. 8 og 9 af 03.06.2014 uden for be-

tænkningen af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen)).

Kl. 13:39

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen her at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning. Ønskes afstemning ...

Ministeren ønsker ordet. Værsgo til ministeren.

Kl. 13:39

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen):

Mange tak. Det er som opfølgning på udvalgsbehandlingen og samrådet i går, at jeg gerne vil knytte en kommentar til den problematik, som Enhedslisten har rejst angående lejere, som fraflytter et lejemål og melder flytning til elhandelsvirksomheden med meget kort varsel.

I dag er det fast praksis, at elforbrugere, som flytter adresse, kan melde flytning til deres elhandelsvirksomhed med 3 dages varsel. Det gælder både for lejere og for andre elforbrugere. Når forsyningspligten afskaffes og alle elkøb bliver aftalebaserede, fastsættes der nye regler for flytning for at sikre, at der altså er nogle til at levere el på den ene side og nogen til at betale elregningen på den anden side. Løsningen i det fremsatte lovforslag indebærer, at det er ejeren af den forsynede ejendom, der betaler for forbruget til en reguleret pris, indtil der er indgået en aftale senest 5 hverdage efter fraflytningen.

Det er min klare overbevisning, at denne løsning vil give elhandelsvirksomhederne et tilstrækkeligt incitament til at opretholde deres praksis på området, og det vil skabe en sund incitamentsstruktur for elhandelsvirksomhederne til at fastsætte korte flyttevarsler af hensyn til opretholdelsen af den gode kunderelation med lejeren, samtidig med at elhandelsvirksomheden er sikret betaling for levering af elektricitet til den fraflyttede adresse fra ejeren af ejendommen.

Jeg mener, at det er bedre at løse udfordringen ved at skabe en sund struktur i markedet frem for at fastsætte nye særregler. Ikke desto mindre er det afgørende at sikre forbrugerbeskyttelsen, når elmarkedet ændres fra forsyningspligt til leveringspligt og engrosmodel. Energistyrelsen har en tæt dialog med repræsentanterne for aktørerne på elmarkedet, og hvis det i den forbindelse kommer til Energistyrelsens kendskab, at praksis på området ændrer sig efter indførelsen af engrosmodellen og leveringspligten, er jeg klar til at tage spørgsmålet op til drøftelse i Klima-, Energi- og Bygningsudvalget for at finde en løsning på problemet på det foreliggende grundlag.

Med disse bemærkninger vil jeg anmode om en velvillig behandling af lovforslaget.

Kl. 13:41

Formanden:

Er der flere, der ønsker ordet?

Det er der ikke. Vi går til afstemning.

Kl. 13:41

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-5, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Liberal Alliance), om ændringsforslag nr. 8 og 9 uden for betænkningen af klima-, energi- og bygningsministeren, eller om ændringsforslag nr. 6 og 7, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Liberal Alliance)?

De er vedtaget.

Der er stillet forslag om, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

21) 2. behandling af lovforslag nr. L 187:

Forslag til lov om ændring af lov om befordringsrabat til studerende ved videregående uddannelser og lov om befordringsrabat til uddannelsessøgende i ungdomsuddannelser m.v. (Befordringsrabat og -godtgørelse til studerende ved videregående uddannelser, der berettiger til statens uddannelsesstøtte, og afskæring af godtgørelse efter en kilometersats i perioder med fjernundervisning m.v.).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Sofie Carsten Nielsen).
(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 13.05.2014. Betænkning 02.06.2014).

Kl. 13:42

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

22) 2. behandling af lovforslag nr. L 188:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven og forskellige andre love. (Initiativer for særlig talentfulde studerende).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Sofie Carsten Nielsen).
(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 14.05.2014. Betænkning 02.06.2014).

Kl. 13:43

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Vi går til afstemning.

Kl. 13:43

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-10, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

23) 2. behandling af lovforslag nr. L 189:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om assisteret reproduktion i forbindelse med behandling, diagnostik og forskning m.v. (Kriterier for kastration og justeringer som følge af indførelse af juridisk kønsskifte m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup).
(Fremsættelse 30.04.2014. 1. behandling 20.05.2014. Betænkning 03.06.2014).

Kl. 13:43

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen her at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Vi går til afstemning.

Kl. 13:43

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-4, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Venstre)?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 5 af et mindretal (SF), tiltrådt af et andet mindretal (Enhedslisten), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 15 (SF og EL), imod stemte 90 (V, S, DF, RV, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 6, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Venstre), eller om ændringsforslag nr. 7, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget derefter går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

24) 2. behandling af lovforslag nr. L 181:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning. (Kapacitet til destruktion af farligt affald m.v.).

Af miljøministeren (Kirsten Brosbøl).

(Fremsættelse 24.04.2014. 1. behandling 30.04.2014. Betænkning 20.05.2014).

Kl. 13:45

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet. Vi går til afstemning.

Kl. 13:45

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-3, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at også dette lovforslag går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

25) 2. behandling af lovforslag nr. L 195:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., lov om folkeskolen og forskellige andre love. (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser m.v.).

Af undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 08.05.2014. 1. behandling 15.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

Kl. 13:45

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet. Vi går til afstemning.

Kl. 13:45

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-16, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Der er stillet forslag om, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

26) 2. behandling af lovforslag nr. L 196:

Forslag til lov om kombineret ungdomsuddannelse.

Af undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 08.05.2014. 1. behandling 15.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

Kl. 13:46

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet. Vi går til afstemning.

Kl. 13:46

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-4, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Der er stillet forslag om, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

27) 2. behandling af lovforslag nr. L 197:

Forslag til lov om Rådet for Ungdomsuddannelser.

Af undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 08.05.2014. 1. behandling 15.05.2014. Betænkning 27.05.2014).

Kl. 13:46

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

28) 2. behandling af lovforslag nr. L 192:

Forslag til lov om Center for Cybersikkerhed.

Af forsvarsministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 02.05.2014. 1. behandling 09.05.2014. Betænkning 02.06.2014).

Kl. 13:47

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig? Fru Pernille Skipper som Enhedslistens ordfører.

Kl. 13:47

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at de alvorligste cybertrusler mod Danmark i øjeblikket kommer fra statslige aktører, som udnytter internettet til at spionere og stjæle dansk intellektuel ejendom, og truslen kommer ifølge Forsvarets Efterretningstjeneste navnlig fra stater, som bruger informationerne til at understøtte deres egen økonomiske, militære og samfundsmæssige udvikling. Det er selvfølgelig alvorligt, ikke mindst set i lyset af de afsløringer om den amerikanske efterretningstjeneste NSA, som også er set i den seneste periode. Og Enhedslisten støtter grundlæggende tanken om et center for cybersikkerhed,

Men der er også en anden side af den sag. Vi bliver dagligt i medierne mindet om, at der i vores meget digitaliserede samfund er store problemer med it-sikkerheden. Hvad enten truslen hedder en såkaldt tys-tys-kilde hos Se og Hør eller mere alvorligt den amerikanske efterretningstjeneste NSA, udsættes vi alle sammen for uretmæssig overvågning og registrering, som ikke er i vores interesse. Det sker, uanset om vi er lovlydige borgere eller ej, uanset om vi er kendte eller ukendte, og lovgivningen beskytter os langtfra godt nok.

Så sent som i går stod jeg herinde i Folketingssalen sammen med et enigt Folketing under en forespørgselsdebat om Se og Hør-sagen, og jeg hørte gang på gang og ordfører efter ordfører understrege behovet for større datasikkerhed og beskyttelse af borgernes digitale privatliv. Jeg har svært ved at få ind i mit hoved, hvordan de samme partier, som i går var så optaget af datasikkerhed, i dag kan sende det her lovforslag videre. Det lægger Center for Cybersikkerhed ind under Forsvarets Efterretningstjeneste og mindsker borgernes sikkerhed på det her centrale område ...

Kl. 13:49

Formanden:

Lige et øjeblik, vi skal lige bede om lidt mere ro.

Tak, værsgo.

Kl. 13:49

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Det kan også godt være en svær sandhed en gang imellem.

Regeringen og et stort flertal i Folketinget ønsker, at opgaven med bekæmpelse af cyberangreb skal lægges ind under Forsvarets Efterretningstjeneste, som nok er den myndighed i Danmark, som vi har allermindst indsigt i og kontrol med, og som samtidig har de bedste beføjelser over for borgerne til at undlade at overholde helt basal lovgivning, som alle andre myndigheder er underlagt.

Det her lovforslag sætter persondataloven, forvaltningsloven og offentlighedsloven ud af kraft. Placeringen under Forsvarets Efterretningstjeneste betyder en sammenblanding af militære og civile opgaver, og med lovforslaget udvider regeringen og Folketingets

flertal de muligheder, som Forsvarets Efterretningstjeneste har, for at behandle oplysninger om danske borgere, og de mindsker danskerne digitale rettigheder.

Det er ikke kun Enhedslisten, der har udtrykt bekymring. Det er også teleindustrien, det er Dansk Industri, det er Institut for Menne-skerettigheder, IT-Politisk Forening, Retspolitisk Forening, Rådet for Digital Sikkerhed og endda Rigsadvokaten og Rigspolitiet – det er bare for at nævne nogle stykker, der har været på banen, og som i forbindelse med det her lovforslag har udtrykt bekymring for borgernes retssikkerhed og for de personfølsomme oplysninger.

Det er hykleri af værste skuffe, når man i Retsudvalget ønsker at gøre mere for datasikkerheden, mens man i Forsvarsudvalget blot lader det her passere.

På baggrund af det har Enhedslisten stillet en række ændringsforslag. Vi foreslår en mere restriktiv definition af begrebet sikkerhedshændelser; vi foreslår en mere restriktiv definition af, hvornår det er nødvendigt, altså kriteriet for, hvornår man bl.a. må behandle personfølsomme oplysninger. Vi foreslår også en mere omfattende logging af centerets aktiviteter, så man kan se det, hvis der er nogen, der har været inde og misbruge systemerne – det er noget, som mange andre partier har krævet oven på Se og Hør-skandalen, for så vidt angår private virksomheder. Vi har også foreslået en kortere opbevaringstid af de data, som centeret har indsamlet, så risikoen for misbrug mindskes.

Vi forslår desuden, at der kommer vandtætte skotter mellem Center for Cybersikkerhed og de andre dele af Forsvarets Efterretningstjeneste, sådan at Forsvarets Efterretningstjeneste ikke frit kan benytte meget private oplysninger om danske borgere. Og så foreslår vi noget, vi egentlig troede var basalt, nemlig at sådan nogle oplysninger ikke må videregives til efterretningstjenester i andre lande. Det håber vi at man som minimum kan støtte her fra Folketingets side, for så bliver lovforslaget knap så katastrofalt.

Kl. 13:52

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Er der flere, der ønsker at udtale sig om dette lovforslag?

Det er ikke tilfældet, og så går vi til afstemning.

Kl. 13:52

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om ændringsforslag nr. 1 af et mindretal (EL).

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 13 (EL og LA), imod stemte 91 (V, S, DF, RV, SF og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes herefter om ændringsforslag nr. 2 af et mindretal (EL). Og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 13 (EL og LA), imod stemte 90 (V, S, DF, RV, SF og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter betragter jeg ændringsforslagene nr. 3-6 og nr. 8 stillet af samme mindretal som forkastet.

De er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 7 af et mindretal (EL).

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 13 (EL og LA), imod stemte 90 (V, S, DF, RV, SF og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes herefter om ændringsforslag nr. 9 af et mindretal (EL).
Og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 91 (V, S, DF, RV, SF og KF), hverken for eller imod stemte 5 (LA).

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes herefter om ændringsforslag nr. 10, stillet af et mindretal (EL).

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 8 (EL), imod stemte 91 (V, S, DF, RV, SF og KF), hverken for eller imod stemte 5 (LA).

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes endelig om ændringsforslag nr. 11 af et mindretal (EL).

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 13 (EL og LA), imod stemte 91 (V, S, DF, RV, SF og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**29) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 119:
Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47
med hensyn til statsregnskabet for finansåret 2012.**

(Forslaget som fremsat (i betænkning) 15.05.2014. Anmeldelse (i salen) 20.05.2014).

Kl. 13:56

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er åbenbart ikke tilfældet, og så er forhandlingen afsluttet.

Ønskes der udvalgsbehandling af dette forslag?

Hvis der ikke er nogen, der ønsker udvalgsbehandling, går forslaget direkte videre til anden behandling. Det er så beslutningen.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Finansudvalget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

30) Forespørgsel nr. F 27:

Forespørgsel til udenrigsministeren og handels- og udviklingsministeren:

Hvilke nye initiativer agter regeringen at tage internationalt – herunder i forhold til FN og i den praktiske gennemførelse af dansk udviklingspolitik – på baggrund af konklusionerne fra anden delrapport i IPCC's femte hovedrapport, der påviser en stadig mere tydelig sammenhæng mellem konsekvenserne af klimaforandringerne og udenrigs-, udviklings- og sikkerhedspolitiske problemer, med særligt fokus på at forebygge kriser i kølvandet på forandringerne og på praktisk klimatilpasning i verdens fattigste og mest sårbare regioner?

Af Steen Gade (SF), Pia Olsen Dyhr (SF), Trine Mach (SF) og Holger K. Nielsen (SF).

(Anmeldelse 04.04.2014. Fremme 08.04.2014).

Kl. 13:57

Begrundelse

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til onsdag den 11. juni 2014.

Jeg giver først ordet til hr. Steen Gade som ordfører for forespørgerne og SF til begrundelse.

Kl. 13:57

(Ordfører for forespørgerne)

Steen Gade (SF):

Tak for det. Når SF har ønsket den her forespørgsel, er det jo først og fremmest på grund af de meget alvorlige advarsler, der er i denne anden delrapport fra FN's klimapanel. Det er en delrapport, som fokuserer på effekterne af klimaændringer, og på den måde er det en rapport, som går nogle skridt videre, end vi i en række af de andre rapporter har fået det præsenteret, i retning af at præsentere konsekvenserne og de risici, vi må se i øjnene i de kommende år på grund af klimaændringerne, selvfølgelig især hvis vi ikke får stoppet væksten i ændringerne. Det er, fordi den dermed på grundig vis tager fat på at se på, hvad konsekvenserne vil være. Det er knyttet til risici for flere hedeølger, mere tørke, oversvømmelser, cykloner og skovbrande og risici for økosystemerne. Men den store ramme om det hele er jo i virkeligheden, at det truer mennesker, at det er mennesker, der er i farezonen, og den mest alvorlige advarsel, der er her, er jo, at det i sidste instans også kan føre til voldelige konflikter.

Det er jo på grund af de sikkerhedspolitiske implikationer og konsekvenser af klimaændringerne, at SF har ønsket at få en forespørgsel her, som denne gang ikke er til klima- og energiministeren. Det er ikke, fordi han ikke må være med, men den er rettet til udenrigsministeren og udviklingsministeren for netop at sætte fokus på de temaer, som jeg synes at vi ikke har været gode nok til at sætte fokus på, netop at det har implikationer i forhold til sikkerhedspolitik, at vi har brug for et klimadiplomati, og at vi også har brug for en stærkere indsats i FN's Sikkerhedsråd for netop at få sammenhængen mellem sikkerhed og klimaændringer på banen. Jeg ser frem til ministrenes besvarelse.

Formanden:

Tak til ordføreren for forespørgerne. Så er det udenrigsministeren til en del af besvarelsen.

Kl. 14:00

Kl. 14:00

Besvarelse**Udenrigsministeren (Martin Lidegaard):**

Mange tak. Og tusind tak til forespørgerne for at have bragt det her tema, som jo er af utrolig stor relevans, op.

Nogle gange er det meget godt at starte en debat med at få nogle tal på bordet, sådan lige for at få proportionerne på plads. Hvis vi kigger på perioden fra 1970 til 2000, kan vi se, at de årlige CO₂-udledninger i gennemsnit steg med 0,4 gigaton pr. år, og hvis vi så kigger på den efterfølgende periode fra 2000 til 2010, kan vi se, at de steg med 1 gigaton CO₂ pr. år. Det lyder måske lidt teknisk, men det betyder altså faktisk, at CO₂-udledningen i den sidstnævnte periode steg 150 pct. hurtigere end i den første periode, og det siger altså noget om accelerationen i den udfordring, som vi står over for. Det er simpelt hen den højeste stigning i menneskets historie – 150 pct. Og det er blot ét tal blandt mange i den rapport fra klimapanelet, som netop er kommet og som er med til at understrege alvoren i den udfordring, vi står over for – den klimaudfordring, som jeg vurderer måske er den allerstørste udfordring, som vores generation af politikere står over for i det 21. århundrede.

For hvad er det, det konkret betyder med den her globale opvarmning? Det betyder – igen ifølge klimapanelet – faldende høstudbytte, knappere vandressourcer, flere fordrevne mennesker, hedeølger, tørke og stigende temperaturer, ekstrem nedbør, oversvømmelser, som vi jo hører om overalt på kloden, flere voldelige konflikter, forværret fattigdom og større økonomiske kriser. Det er bare nogle af de sikkerhedspolitiske trusler, som FN's klimapanel redegør for, og hvis vi skal imødegå de trusler, kræver det jo, at vi globalt træffer nogle fundamentale valg om, hvad det er for en vækst og udvikling, vi skaber i de kommende år.

Det er baggrunden for, at den her regering prioriterer klimadagsordenen meget højt – det har vi gjort fra dag et, da vi overtog ministerkontorerne, og det kan jeg garantere for at vi bliver ved med. Det er et emne, som regeringen prioriterer i sine nationale politikker, og det er et emne, som vi også tager overordentlig seriøst i vores udenrigs- og udviklingspolitik.

Skulle nogen være tvivl, har krisen i Ukraine mindet os om, at energipolitik og dermed også klimapolitik er en vigtig og uadskillelig del af udenrigspolitik i dag. Det er da heller ikke noget tilfælde, at det er et emne, der fylder meget, når jeg mødes med mine kollegaer. Senest har jeg drøftet det med bl.a. mine amerikanske, kinesiske, tyske, britiske, norske og polske kollegaer – sidstnævnte så sent som i går – fordi klima og energi er en af de væsentligste sikkerhedspolitiske udfordringer, vi står over for i dag. Og vi skal arbejde løbende for at sikre bedst mulige rammer for klimadiplomati gennem en intensiveret dialog med kollegaerne ikke mindst på EU-rådsmøderne.

For hvis vi ikke gør noget for at bremse klimaændringerne og sikre en mere effektiv udnyttelse af energi- og vandressourcer, vil forandringerne og kampen om jordens knappe ressourcer kunne puste nyt liv i ulmende konflikter. Netop kombinationen af fattigdom og nedgang i vand- og fødevarerforsyning kan føre til, at allerede svage stater skubbes ud over randen og ned i kategorien af mislykkede stater. Det kan vi ikke bare sidde og kigge på uden at handle, og det vil vi heller ikke. Det er en global, samfundsøkonomisk udfordring, der også kræver udenrigspolitiske svar. Det kræver, at vi træffer de rigtige, langsigtede beslutninger om, hvordan vi indretter vo-

res byer, vores forbrug, vores transportsektor, vores bygninger, vores europæiske indre energimarked osv., og det kræver også, at vi hjælper andre lande med at træffe de rigtige valg, når de skal indrette deres samfund.

En række vækstøkonomier og udviklingslande står således i disse år over for nogle fundamentale valg om, hvordan de indretter deres samfund. De valg vil også få betydning for os, og de valg skal vi påvirke. Det gør vi ved at bringe dansk ekspertise i spil – en ekspertise, som vi har opbygget, og som vi er anerkendt for gennem mange år med grøn omstilling. Det er en viden, som mange af disse lande efterspørger, og den mulighed skal vi selvfølgelig udnytte, også i vores udenrigspolitik.

Kl. 14:05

Mange lande har været tøvende med at komme i gang med indretningen af deres energisystemer, så der globalt udledes mindre CO₂. Det er også en af forklaringerne på de klimaudfordringer, vi står over for i dag, og som i de kommende år kunne forværres, hvis vi ikke sætter ind nu. Derfor skal Danmark vise vejen, nemlig at den grønne omstilling og en fornuftig økonomi går hånd i hånd. Vi har vist, at det er muligt at skabe økonomisk vækst med en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne og en lavere drivhusgasudledning.

I Danmark har vi gjort det ved at have høje ambitioner og stille krav, ikke kun når det gælder vedvarende energi og energieffektivisering, men også når det gælder vand og spildevand, affaldshåndtering og luftforurening. Regeringen arbejder målrettet med en kombination af reguleringer, skatter og afgifter og tilskud. Politikken har været entydig og givet en klar retning, og sådan bør det fortsat være, for det er vigtigt med klare rammer. Virksomhederne skal kende rammerne, de skal føle sig sikre på dem, hvis de skal drive en god forretning og investere i de nye grønne løsninger. Og lige præcis investeringer er afgørende, ligesom udviklingen af teknologi og innovation er det.

Alt i alt har det betydet for Danmarks vedkommende, at det grønne område i dag tegner sig for en voksende andel af både vores produktion og vores beskæftigelse. Af den samlede danske eksport i 2010 udgjorde den grønne eksport godt 10 pct., ligesom hver tiende i den private sektor var ansat inden for den grønne sektor. Det er Danmarks grønne brand. Vi har de løsninger, som mange andre lande verden over efterspørger. Det gør de i så forskellige lande som Kina, Vietnam, Mexico, Sydafrika, Tyskland, USA og Ukraine, og regeringen gør meget for at hjælpe andre lande på rette vej til gavn for dem og til gavn for os.

I Kina, som måske er det allerbedste eksempel, har Danmark været rådgiver for et energicenter, som udvikler kinesisk institutionel kapacitet inden for vind-, sol- og bioenergi. På den måde bidrager vi til den kinesiske politik inden for vedvarende energi, og i samarbejdet synliggør vi de løsninger, som danske virksomheder kan levere. I Ukraine, et andet godt eksempel, har vi netop tilbudt bilateralt samarbejde om energi. Danske eksperter har været i Kiev for at afdække de ukrainske myndigheders behov. Det faglige indhold og strukturen for samarbejdet er nu ved at blive afklaret, og vi har bevilget 15 mio. kr. over naboskabsprogrammet til indsatsen. Sidste efterår fik Danmark da også anerkendelse som foregangsland for grøn omstilling, da FN's generalsekretær åbnede et videncenter om energieffektivitet i FN-byen i København. Videncenteret er med til at gøre Danmark til internationalt knudepunkt for grønne teknologiske løsninger.

Også i EU presser vi fra dansk side på for en ambitiøs EU-pakke om klima- og energipolitik, der skal gælde for 2030. Regeringen arbejder for at fastsætte reduktionsmål, der er i overensstemmelse med EU's langsigtede mål om 80-95 pct.s reduktion i udledningen af drivhusgasser i 2060, og vi arbejder for at fremme energieffektivisering og vedvarende energi. Vi ser også meget gerne en fuld gennemførelse af det indre energimarked og en forbedret energiinfrastruktur i EU. Det er helt afgørende at få et reelt indre marked for energi og

en betydelig bedre netstruktur for at sikre den europæiske konkurrenceevne og mindske vores afhængighed af energiimport.

EU er meget vigtig i den her sammenhæng, for vi kan selvfølgelig ikke løfte klimaudfordringen alene. Vores indsats giver kun mening, hvis andre er med. Det er mere omkostningseffektivt at indfri vores nationale mål, hvis det sker inden for en ambitiøs EU-ramme. Også dansk erhvervsliv har en interesse i ambitiøse EU-mål, både fordi danske virksomheder generelt er mindre CO₂-intensive, og fordi vi har en eksportspecialisering inden for vedvarende energi og energieffektiv teknologi.

Håndteringen af klimaudfordringen handler også om at hjælpe verdens fattigste lande med finansiering af deres tilpasning. Også her gør regeringen meget. Det vil handels- og udviklingsministeren nu orientere om.

Kl. 14:09

Formanden:

Tak til udenrigsministeren. Så giver jeg ordet til handels- og udviklingsministeren.

Kl. 14:09

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Alle mennesker har samme rettigheder: ret til arbejde, ret til mad, ret til uddannelse, ret til vand, ret til sundhed og til energi – jeg kunne blive ved. Pointen er, at hvis det skal ske, hvis alle skal have de her basale rettigheder, skal vi markant øge indsatsen for at klimasikre udviklingen og holde opvarmningen af kloden inden for 2 grader. Det er det, FN-klimapanelets rapport bekræfter, og lad mig bare give et eksempel.

Omkring 90 pct. – og jeg sagde: 90 pct. – af den stigende efterspørgsel på energi frem mod 2035 ventes at komme fra udviklingslande. Hvis hele den stigning skulle basere sig på fossile brændstoffer og gamle afprøvede teknologier, kunne vi ikke holde temperaturstigningen på de 2 grader, og det skal vi sigte mod at gøre. Vi skal massivt forbedre vores energieffektivitet og øge brugen af vedvarende energi, ikke mindst i vækstøkonomierne. Vi har et ansvar for at hjælpe de fattigste og de mest sårbare udviklingslande med at tilpasse sig ændringer, der allerede i dag er en del af hverdagen. Derfor kan det næppe undre, at regeringen bringer hele sin værktøjskasse i spil i forsøget på at skabe udvikling i netop de lande i den rigtige retning. Det skylder vi jo dem, men det skylder vi også os selv.

Regeringen bruger mange kræfter på at skabe rammerne for en ambitiøs klimaaftale i Paris i 2015. Der vil være en række vigtige begivenheder på vej dertil, hvor Danmark vil presse på for at få resultater. Der er EU-topmøderne i juni og oktober, hvor udenrigsministeren allerede har redegjort for regeringens indsats og ambitiøse linje. Der er FN's generalsekretærs topmøde i september i New York, hvor verdens stats- og regeringsledere er inviteret sammen med topledere fra den private sektor – også her er Danmark aktivt involveret i forberedelserne – og der er klimaforhandlingstopmødet COP 20 i Lima.

Klima og bæredygtig energi er også på dagsordenen i forbindelse med FN-drøftelserne om den såkaldte Post 2015-dagsorden. I september 2015 skal vi jo i FN vedtage et nyt sæt af globale mål for fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling. Danmark er aktivt involveret i arbejdet med at levere forslag til bæredygtigheds mål, og vi arbejder hårdt for ambitiøse mål på klimarelaterede områder som f.eks. bæredygtig energi og vand.

Ud over indsatsen i de multilaterale forhandlingsspor arbejder vi også bilateralt for, at udviklingslandene engagerer sig i grøn vækst. Det er faktisk en af prioriteterne i den udviklingspolitiske strategi, som blev vedtaget af et enigt Folketing i 2012. Vi støtter landenes håndtering af de negative konsekvenser af klimaforandringerne, som allerede i dag er et grundvilkår for rigtig mange fattige mennesker.

Danmark går forrest, når det gælder støtte til klimatiltag i ulandene. Den danske regering har således via klimapuljen afsat 500 mio. kr. i 2014 målrettet støtte til reduktions- og tilpasningsindsatsen i udviklingslande. Og det var Danmark, der pressede på for at nå et kompromis om klimafinansieringen på COP 19 i Warszawa sidste år.

Den seneste gode nyhed er, at den grønne klimafond nu efter flere års forhandlinger er klar. Regeringen vil støtte den med 100 mio. kr. allerede i år som det første bidrag.

Endelig har vi Danidas erhvervsinstrumenter, hvor vi støtter projekter, der bidrager til grøn omstilling i udviklingslande og forbedrer levevilkårene for befolkningerne. Der er særlig fokus på områder som rent drikkevand, grøn energiforsyning og bæredygtig fødevarer-sikkerhed. Alle er klimarelevante.

I byen Dhaka i Bangladesh er der store problemer med at levere rent drikkevand til den voksende befolkning netop på grund af klimaforandringer. Det betyder, at man er nødt til at bruge forurennet vand fra floder som drikkevand. Vi har ved finansiering af et vandrensningsanlæg til over 500 mio. kr. forsynet en million mennesker med rent drikkevand ved brug af god dansk teknologi. Det synes jeg er god synergi mellem handel og udvikling. Og vi er klar til at gøre mere i Bangladesh.

Kl. 14:14

Sammen med danske virksomheder hjælper vi med til at løse nogle af de mange udfordringer, som klimaforandringerne har skabt, for danske virksomheder har førende kompetencer og mulighed for at bidrage med overførsel af bæredygtig teknologi og knowhow. Klimainvesteringsfonden, som vi har oprettet, er et andet godt initiativ. Vi har i det hele taget i regeringen sat politisk fokus på den rolle, som også private investeringer og aktører kan spille i forhold til klimainsatsen.

I handelspolitikken arbejder vi i krydsfeltet mellem handel og udvikling. Regeringen skubber på for at fremme den såkaldte grønne handelsliberalisering. Vi arbejder simpelt hen på at sænke toldsatser og reducere handelshindringer for klimavenlige produkter som f.eks. vindmøller. Det vil øge deres udbredelse globalt. Og der er på det seneste sket en række fremskridt hos en række WTO-medlemmer. Bl.a. har store spillere som EU og USA og Kina aftalt at starte forhandlingerne om en aftale om grøn handelsliberalisering inden efteråret. Og vi arbejder fra regeringens side på, at der opnås en ambitiøs aftale.

De rigtig gode erfaringer fra dansk eksport på klima- og energiområdet er også en af årsagerne til, at regeringen nu søsætter det nye initiativ om strategisk sektorsamarbejde som en del af vores nye vækstpakke. Her fra årsskiftet ønsker vi at sende vækstrådgivere ud til vækst- og udviklingslande. De skal være med til at udvikle rammebetingelserne i landene, så de kan fremme en grøn, social og bæredygtig økonomisk udvikling. Vi har en forventning om, at der vil være særlig stor efterspørgsel på netop områder som energi, klima og vand. Det vil bringe danske spidskompetencer i spil til at nedbringe udledningen af drivhusgasser på en omkostningseffektiv måde.

Regeringen gør meget for at støtte udviklingslandenes omstilling, også med finansielle midler. Vi er en af de allerstørste bidragydere til initiativet om bæredygtig energi for alle. Vi arbejder i EU og FN for løsninger, der sikrer de fattige landes bestræbelser på at tilpasse sig klimaændringerne, og vi arbejder målrettet på at øge klimafinansieringen, også fra den private sektor, til gavn for bæredygtig udvikling i udviklingslandene. Vi er klar til at gøre mere, som udenrigsministeren også sagde.

Vi finder løsninger i krydsfeltet mellem handel og udvikling, så dansk erhvervsliv kan levere løsninger til udviklingslandene til gavn for jordens klimavenlige udvikling. Jeg ser frem til en rigtig god debat.

Formanden:

Tak til handels- udviklingsministeren. Så er det ordføreren for forespørgerne, hr. Steen Gade fra SF.

Kl. 14:17

Kl. 14:17

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Steen Gade (SF):

Tak. Og tak for svarene fra de to ministre. Jeg har simpelt hen ikke tid til at nævne alle de steder, hvor jeg er enig med ministrene, men det er jo heller ikke en dårlig dag, hvor man faktisk er enig i de to besvarelser, som bliver givet. Som svar på handels- og udenrigsministerens betragtninger om, at vi arbejder for, at alle mennesker har nogle fundamentale rettigheder – det var det, ministeren brugte som indgangsvinkel – tror jeg, jeg vil starte med en lille kort fortælling om, da i udvalget var i Bangladesh. Vi var helt ude ved kanten. Vi var ude i en landsby, hvor vi spurgte indbyggerne: Hvad gør I, når cyklonen kommer, for den kommer jo med visse mellemrum? Så sagde de: Ja, vi ville gerne ligesom hende i nabolandsbyen have et cementtårn i tre etager, som vi kunne flygte op i, men det har vi ikke. Men vi er glade for, at vi her nede i vores lille forsamlingshus – som ikke var en fin bygning – har fået lavet en cementkælder, hvor vi kan beholde noget ferskvand, sådan at vi har ferskvand, når cyklonen er kommet, sådan at vi ikke får den, kan man sige, ekstrabelasting efter cyklonen, hvis vi overlever den. Jamen hvor går I hen? Vi kravler op i træerne. Okay, men hvad med børnene? De små børn hænger vi op først.

Det er jo den virkelighed, som mennesker her på kloden er udsat for, og det er indgang til sådan en følelsesmæssig beskrivelse af realiteten, men man kan læse klimarapporten, og man behøver ikke at læse andet end sammendraget – det er en meget stor rapport, så jeg opfordrer ikke dem, der følger med her, til at læse det hele – og man kan faktisk gå ind på nettet og se rigtig mange ting om konsekvenserne. Og der har været så meget snak om, om vi ikke har råbt ulven kommer, om advarslerne ikke er alt for voldsomme, men så vil jeg sige: Læs rapporten, se, at rapporten siger: Nej, advarslerne har ikke været for alvorlige. Skal vi så grave os ned og tro, vi ikke kan gøre noget? Nej, selvfølgelig ikke. Det er jo faktisk et argument for at gøre noget, og det synes jeg prægede begge besvarelserne fra de to ministre, og det er jeg glad for.

Når vi har rejst den her debat, er det, fordi jeg gerne vil have, at det her Folketing nu for alvor anerkender sammenhængen mellem klimaændringerne og sikkerhedspolitikken og dermed også nødvendigheden af, at de forskellige ministre i Udenrigsministeriet også tager det på sig. Og det er ikke, fordi det ikke har været på vej. Vi fik i den sikkerhedspolitiske redegørelse fra 2013 for første gang nævnt klimaændringerne. Det var noget, jeg fik den tidligere udenrigsminister til at love at der kom. Nu vil jeg spørge den nuværende udenrigsminister, om vi også i år i den sikkerhedspolitiske redegørelse til Folketinget vil få gjort endnu mere ud af at tydeliggøre de her sammenhænge, hvor de er. De er ikke alle steder, men de eksisterer. Og der, hvor jeg vil sige de er vigtigst, er der, hvor vi har sårbare stater i forvejen. Jeg nævnte Bangladesh, men tag hele bæltet syd for Sahara. Det ved vi jo godt er sårbare stater – fra Somalia til Mali. Men der er også områder, som bliver ramt og allerede er blevet ramt af klimaændringer, og som bliver hårdere ramt i fremtiden, og det er jo derfor, det er meget vigtigt at få sikkerhedspolitikken til at hænge sammen og også handle om at forebygge klimaændringer, handle om at få det ind i den politiske kontekst.

I den sammenhæng er jeg optaget af, at det også er en del af FN's Sikkerhedsråds arbejde, så FN's Sikkerhedsråd kunne arbejde lidt

mere forebyggende. Jeg ville gerne have det sådan – og jeg håber, at den danske regering vil arbejde for det – at der var halvårslige redegørelser til FN's Sikkerhedsråd, hvor man fik at vide, at der er en kæmpe risikozone her på grund af klimaændringerne, sådan at man kunne handle i tide, altså *før* der er blevet krig, *før* der er kommet voldelige udbrud. Så er der måske nogle der siger: Jamen nu taler han om krig og voldelige udbrud – ja, rapporten siger, at det er en risiko. Det er en risiko, ikke den allerhøjeste risiko, men det er en risiko; det kan faktisk føre til voldelige konflikter. Og den sammenhæng mener jeg at vi er nødt til at tage op som en meget vigtig del af fremtidens sikkerhedspolitik.

Kl. 14:22

Jeg har også et ønske om, at man i FN sammen med andre lande tager nogle initiativer i retning af at få ordnet de der småøer, som vi ved forsvinder fra overfladen – i hvert fald som beboede områder – i løbet af de næste år, så vi får fundet ud af et eller andet juridisk for de mennesker i fremtiden.

Derfor er jeg glad for at kunne fremsætte følgende forslag til vedtagelse på vegne af Venstre, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget anerkender alvoren i IPCC's anden delrapport om konsekvenser af klimaændringerne i de i forvejen mest sårbare områder og lande, herunder de små øudviklingsstater. Folketinget opfordrer regeringen til fortsat markant dansk indsats for en global klimaaftale i 2015 samt øget fokus på de sikkerhedspolitiske konsekvenser af klimaændringerne, herunder behovet for tidlig advarsel og forebyggende indsatser gennem styrket klimadiplomati i eksisterende fora som FN, EU, det nordiske samarbejde og bilaterale samarbejdsrelationer. Regeringen opfordres til en særlig indsats for at inddrage FN's sikkerhedsråd.

Folketinget opfordrer regeringen til at sikre, at Danmark lever op til sin andel af klimafinansieringen af de 100 mia. USD fra en række forskellige kilder som lovet i Københavnsaftalen fra 2009, og til at styrke den praktiske gennemførelse af dansk sikkerheds-, udenrigs- og udviklingspolitik med henblik på at reducere koncentrationen af drivhusgasser i atmosfæren i overensstemmelse med 2-gradersmålsætningen, forebygge kriser og klimatilpasning i verdens fattigste lande.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 60).

Kl. 14:24

Formanden:

Tak. Det er hr. Steen Gade oplæste forslag til vedtagelse på seks partiers vegne indgår i de videre forhandlinger.

Så er det hr. Lars Christian Lilleholt som Venstres ordfører.

Kl. 14:24

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak, formand. SF skal have tak for at have taget initiativ til den her klimapolitiske debat om rapporterne fra FN's klimaråd og også spørgsmålet om, hvordan det påvirker sikkerhedspolitikken. Og lad mig slå fast med det samme, at Venstre meget gerne vil have en global klimaaftale, og det er også helt afgørende for os, at vi får så mange lande i verden som overhovedet muligt med i en sådan aftale.

Der er ingen tvivl om, at vi kan se, hvordan klimaforandringerne på landsplan og på verdensplan påvirker vores klima meget, meget stærkt. Vi så i den seneste rapport, at fødevarerforsyningen er presset, og vi ser og oplever i det hele taget, hvordan vores systemer på den ene eller den anden måde bliver presset. Derfor er det helt afgørende for os, at vi alle de steder, hvor vi har mulighed for det, i EU, i FN

og i andre sammenhænge, arbejder for at få en international klimaaf-tale, meget gerne senest på FN's klimatopmøde i 2015 i Paris. Og vi har tillid til, at ministrene arbejder aktivt for – og det oplevede vi og-så her i dag – at vi får en så ambitiøs aftale som overhovedet muligt. Det er også afgørende, at vi i EU-sammenhæng presser så meget på, som vi overhovedet kan. Det er helt afgørende for os, at vi får høje, ambitiøse målsætninger i EU. Danmark alene kan ikke løse den her opgave. Vi er enige i, at det er fornuftigt at have en ambitiøs dansk klima- og energipolitik. Det er godt, at vi er et forbillede på det her område, men det afgørende er, at skal det virkelig rykke, så er det i internationalt regi.

Som den tidligere regering arbejder også den nuværende regering ud fra en meget, meget ambitiøs målsætning i den sammenhæng, og det har de to ministre på så ganske udmærket vis redegjort for her i dag. Og derfor kan Venstre også støtte op om det forslag til vedtagelse, som er fremlagt af SF's ordfører. Det rammer ganske udmærket den målsætning, som vi også har, og som der heldigvis her i Fol-кетинget er bred enighed om, bl.a. at vi arbejder for 2-gradersmålsætningen og i det hele taget for, at CO₂-udslippet reduceres med mel-lem 40 og 70 pct. i 2050 i forhold til 2010, og at den globale udled-ning af CO₂ skal være nul i år 2100. Det er fornuftige målsætninger, som vi er helt enige i, og som det er ganske fornuftigt at vi her i Fol-кетинget sikrer at der er bred opbakning til. Og det er også fornuftigt, at der på den hjemlige bane i forhold til at sikre de målsætninger er bred opbakning i det danske Folketing til den danske regering, når man rejser ud i den store verden.

Kl. 14:27

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Jens Joel som socialdemokratisk ord-fører.

Kl. 14:28

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det. Jeg vil selvfølgelig også godt starte med at sige tak til SF for at rejse den her problematik og for at tage denne diskussion op. Også tak til begge ministrene for nogle meget fyldestgørende og meget overbevisende svar, som redegør for, hvor mange områder man i virkeligheden er nødt til at sætte ind på samtidigt, og hvor mange politikområder man er nødt til at tænke sammen, hvis det her for alvor skal give mening.

Jeg tror, der er rigtig, rigtig langt fra de beboere i den landsby, som hr. Steen Gade fortalte om, og som jeg selv var med til at besøge – altså dem, der for at redde sig selv og deres børn bandt deres unger fast oppe i et træ, inden uvejret kom – og til de bonede gulve, hvor de politiske beslutninger nogle gange bliver truffet. Det kan være svært at se, om man i virkeligheden får ringet de politiske lede-re op, og derfor kan man nogle gange synes, at det er en noget op ad bakke-diskussion.

Jeg tror, at dengang, hvor det for første gang for alvor gik op for nogle af amerikanerne og også for en tidligere præsident derover, som ikke var kendt for at være særlig opmærksom på de her proble-matikker, altså at man måske skulle tage klimaforandringerne alvor-ligt, var det sådan set ikke så meget på grund af klimaforandringer-ne, men mere fordi han af sine militære rådgivere – altså en flok, der heller ikke på nogen måde kan beskyldes for at være nogle klimahip-pier – fik at vide, at lige præcis klimaforandringerne er noget af det, der har potentialet til at antænde de konflikter, som ligger og lur er under overfladen rundtomkring i verden. Det, at man mangler vand, at man mangler jord, hvor man kan dyrke sine afgrøder, at man mangler helt basale ting eller oplever ekstreme vejr, kan være med til at antænde nogle etniske konflikter og nogle politiske konflikter rundtomkring i verden, og det er man nødt til at tage alvorligt, også

selv om man ikke synes, at klimaforandringerne i sig selv er noget, man skal bruge meget krudt på.

Så det er rigtig vigtigt, at vi får rejst den her debat. Det er rigtig vigtigt, at regeringen går så differentieret til det og sætter ind på alle områder, for det er også udenrigspolitik. Og det er jo det, som hr. Steen Gade også får nævnt i dag, nemlig at det nye i det forslag til vedtagelse, der er fremsat her i dag, og som vi bakker fuldstændig op om, i virkeligheden er, at det skal integreres alle de her steder, og at det også er et sikkerhedspolitisk spørgsmål, og andre ting.

Det er klart, at vi jo håber at kunne indgå en klimaaf-tale i 2015. Det er klart, at der har Danmark en særlig rolle, både fordi vi går for-rest med et godt eksempel, og fordi vi i de tidligere COP-forhandlin-ger har været i stand til at lave nogle alliancer også med nogle af de udviklingslande, som bliver særlig hårdt ramt – altså nogle af de mindst udviklede stater, nogle af østaterne, som også er blevet om-talt før. Nogle af dem kan vi i EU lave en alliance med, fordi det er nogle af de udviklingslande, der har en klar interesse i at få løst det her problem, fordi det er meget konkret for dem, hvad det betyder.

Så Danmark har en rolle i forhold til at gå foran med vores meget ambitiøse klima- og energiindsats herhjemme, Danmark har en rolle i forhold til at skabe de alliancer, som kan gøre det, og Danmark har selvfølgelig den rolle at presse på internt i EU, for at vi får en aftale i 2015 – for den sags skyld allerede i 2014, når vi skal lægge grunden til den aftale, som vi forhåbentlig skal indgå næste år.

Det er også klart, at der er andre fora som f.eks. FN, generalse-kretærens klimatopmøde, som jo er et vigtigt skridt på vejen, og man må også sige, at en dansk indsats for at sikre, at alvoren går op for verdens ledere, er vigtig. Men det skal også bruges til måske at få en genbekræftelse af nogle af de ting, som blev sagt også i København, altså at få statslederne til en gang til at sige: Vi har faktisk tænkt os at rykke på det her.

I forslaget til vedtagelse skriver vi jo også, at der skal gøres en indsats over for Sikkerhedsrådet, og jeg tror, det er vigtigt, at man i den situation gør sig klart, at det er et sikkerhedspolitisk spørgsmål, men også gør si klart, at der skal være et vist rum, med hensyn til hvordan man kan manøvrere her. Jeg ved, at den danske regering presser på alle de steder, hvor man kan, og at man rejser det over for de ledere, man mødes med, som jo også kan have sæde i Sikkerheds-rådet, sådan at man får sat tingene på dagsordenen over for de rigtige aktører. Men jeg tror også, det er rigtigt at efterlade en vis fleksibili-tet, for nogle gange bliver diskussionerne i Sikkerhedsrådet til sådan en for og imod-diskussion, og så kommer det i virkeligheden til at handle om alt andet end klimasagen, nemlig om procedurer og andre ting. Det har vi jo desværre også set nogle grelle eksempler på. Når Sikkerhedsråd bliver mest blokeret og mindst handlekraftigt, er det, når man begynder at diskutere procedurer i stedet for at diskutere de problemer, man står over for. Så jeg tror, det er vigtigt, at vi tager det op der, og jeg hører også begge ministrenes tilkendegivelser så-dan, at det er det, vi selvfølgelig arbejder efter.

Det siger sig selv, og vi har sagt det flere gange, at vi i forhold til EU-målene på vores, kan man sige, regionale hjemmebane også presser på. Det er for at få lidt højere mål end dem, der lige nu er lagt op til lige nu, men også for at få flere mål, sådan at vi sikrer, at det ikke kun handler om den CO₂-reduktion, der kunne komme fra atomkraft eller andre ting, men også handler om at skabe et marked for og udvikling af den vedvarende energi og andre ting.

Så det er vigtigt både med reduktionsmål, VE-mål og energieffektiviseringsmål, og det er vigtigt, at vi får udviklingspolitikken in-tegreret i det her, hvad enten det er i klimapuljen, i Den Grønne Fond eller i inddragelsen af de her rettighedsbaserede tilgange. Som udviklingsministeren også henviste til, er det vigtigt, at vi kommer hele vejen rundt.

Jeg har ikke mere tid, så jeg vil holde med det, ellers får jeg bøvle med formanden. Men jeg ser frem til den fortsatte debat, og jeg er rigtig glad for, at vi har fået rejst den.

Kl. 14:34

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Hans Kristian Skibby som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 14:34

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Som ordfører før mig vil jeg også gerne takke SF og dermed dem, der har ønsket at få den her dagsorden sat til behandling her i Folketinget i dag, for, at vi får lejlighed til at diskutere de udfordringer, som der naturligvis er med hensyn til at sikre hele verden imod de store udfordringer, vi har både menneskeligt, socialt og miljømæssigt. Det hele hænger jo sammen i den sidste ende. Jeg vil også gerne takke de to ministre, udenrigsministeren og udviklingsministeren, for en udmærket redegørelse i forbindelse med de initiativer og den praksis, som regeringen har på området.

Det er jo sådan, at vi i Dansk Folkeparti mener, at vi bruger for mange penge på udviklingsstøtte. Det er ikke nogen hemmelighed, at vi synes, at 16,5 mia. kr. måske er lige pænt i overkanten set i forhold til de udfordringer, som det danske samfund har med budgetter osv. i Danmark, og i forhold til at overholde de forpligtelser, vi har også internt i landet.

Vi har talt for en reduktion af udviklingsstøtten. Det er ikke noget nyt. Vi synes jo, det ville være glimrende, hvis vi i stedet for at give 16,5 mia. kr. nøjedes med at give omkring 14 mia. kr. i udviklingsstøtte. Men det ændrer jo ikke på præmissen for nogle af de ting, som også udviklingsministeren var inde på, netop det med, at vi jo også i Dansk Folkeparti har valgt at det støtte den udviklingsstrategi, som blev fremlagt og forhandlet på plads af den daværende udviklingsminister Christian Friis Bach. Det har vi jo, fordi vi synes, og vi anerkender også, at præmisserne sådan set er meget fornuftige. Vi synes, at indsatserne i det store hele også er meget fornuftige, men det, der nogle steder er problemet, er jo prioriteringen af de forskellige udviklingsindsatser og den samlede økonomiske ramme.

I Dansk Folkeparti mener vi, at vi skal prioritere indsatsen, og det betyder, at vi skal prioritere de midler, der til enhver tid er til rådighed. Hvis man går tilbage i det historiske her i Folketinget, vil man se – det har jeg i hvert fald noteret mig – at der den 2. februar 2010 var et beslutningsforslag oppe her i Folketinget fremsat af Socialdemokraterne, som var i opposition dengang, og det var hr. Jeppe Kofod, der var på ordfører på vegne af Socialdemokraterne. Det handlede netop om det her med at oprette en fond til klimainvesteringer i udviklingslandene. Det er lidt den samme debat, som vi også har i dag.

Dengang ville den daværende regering ikke støtte beslutningsforslaget, og det ville vi heller ikke i Dansk Folkeparti, men det, som jeg synes er vigtigt at pointere, er jo, at der samtidig blev sagt her fra Folketingets talerstol af Socialdemokraternes ordfører, hr. Jeppe Kofod, at man ikke ville flytte investeringerne fra den nuværende udviklingsstøtte. Nej, man ville fra Socialdemokraternes side sådan set finde nogle andre penge, fordi man ikke skulle flytte investeringer over på klimaområdet, som ville betyde, at det ville blive negativt for andre dele af udviklingsudfordringerne i de enkelte udviklingslande.

Derfor synes jeg, at vi i dag måske også skulle diskutere det med de økonomiske prioriteringer, for vi deler sådan set den politik, der var fra Socialdemokraterne side dengang: at vi skal bruge pengene bedst muligt. Det betyder selvfølgelig også, at hvis vi vælger at oprioritere indsatsen i forbindelse med miljøpåvirkninger osv., er det jo et skisma, hvis det så går ud over indsatsen over for eksempelvis

rent drikkevand-projekter, som udviklingsministeren var inde på, eller alle mulige andre initiativer, som ligger inden for de rammer, vi har for udviklingsprioriteringerne i dag.

Det, der også var fremme i 2010, var jo, at EU havde lavet en beregning på, hvad det egentlig ville koste, hvis man fra år 2020 ønskede at fastholde CO₂-udledningen på det daværende niveau eller i hvert fald på de sidste tal, man havde frem til 2010. EU vurderede, efter de beregninger, de estimerer, de havde lavet, at det faktisk ville betyde, at vi hvert år fra 2010 skulle bruge omkring 750 mia. kr. ekstra bare for at fastholde den nuværende CO₂-udledning. Derfor vil jeg også godt tillade mig at sige, at uanset hvilken prioritering vi vælger, om det er de 500 mio. kr., som udviklingsministeren nævnte, eller andet, forslår de midler ikke meget. Jeg anerkender selvfølgelig, at pengene nok skal blive brugt relativt fornuftigt, men set i forhold til de store økonomiske udfordringer, det ville være at finde så mange penge, som man i hvert fald i EU har beregnet at der skulle til for bare at fastholde den daværende CO₂-udledning, så forslår de midler i hvert fald ikke til særlig meget udvikling.

Men Dansk Folkeparti er et positivt parti. Vi er sådan set meget glade for den her dialog, vi har fået her i dag. Vi er også blevet præsenteret for et forslag til vedtagelse her for omkring 5 minutter siden fra nogle af ordførerne, og vi vil selvfølgelig se på, om det er et forslag til vedtagelse, som vi kan tilslutte os, men det kan jeg jo ikke lige på stående fod redegøre for her. Men vi takker for dialogen.

Kl. 14:39

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Steen Gade.

Kl. 14:39

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg vil gerne spørge Dansk Folkepartis ordfører – i forhold til den her rapport, som det nu handler om – om der stadig er dele af Dansk Folkeparti, der er i tvivl om, om der er klimaændringer. Det er jo sådan et ret fundamentalt spørgsmål, og jeg stiller det, fordi jeg har indtryk af, at Morten Messerschmidt skaber tvivl om, om der er klimaændringer. Nu har vi jo fået den rapport, vi drøfter i dag, som sådan set er én stor dokumentation af klimaændringer, og så er det, jeg synes, det ville være interessant, om vi kunne få et entydigt svar fra Dansk Folkeparti på, om man mener, at der er klimaændringer, som der så også skal gøres noget ved.

Kl. 14:40

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:40

Hans Kristian Skibby (DF):

Med hensyn til klimaændringer har der mig bekendt altid været klimaændringer. Altså, vi har også haft istider her i Danmark, og der har også været en periode, hvor der gjorde sig andre naturforhold gældende. Så selvfølgelig er der klimapåvirkninger, og der er også ændringer i den måde, som naturen forgår på. Sådan er det jo.

Men jeg vil gerne sige, at ordføreren selvfølgelig har ret i, at der er kommet et oplæg her. Jeg har også været inde at se det; jeg fandt netop den her rapport inde på Danmarks Meteorologiske Instituts hjemmeside, og der er der sådan et fint diagram. Det kan være hr. Steen Gade har læst den, det tvivler jeg ikke på at han har, selvfølgelig har han det. Eksempelvis er alle svarene graderet sådan: »very likely«, »likely« eller »more likely than not«. Så det er med livrem og elastikker – jo, det er med livrem og elastikker, for det er i meter-mål, man skal lave den her vurdering. For der findes ikke noget entydigt svar, sådan som i hvert fald hr. Steen Gade påstår det.

Formanden:

Hr. Steen Gade.

Kl. 14:41

Derfor anerkender jeg ikke, at man bare sådan kan sige, at man her i Folketinget definerer og beslutter, at sådan er virkeligheden. Jeg siger, at der generelt altid har været ændringer i temperatur og vejrforhold og alt muligt andet, og det har også haft betydning for den geografi her i Nordeuropa, som Danmark er en del af.

Kl. 14:44

Steen Gade (SF):

Det synes jeg er et lidt skræmmende svar fra ordføreren. Først vil jeg sige, at det er rigtigt, at der altid har været klimaændringer, men det, vi nu snakker om her, er jo menneskeskabte klimaændringer, og dem forstår jeg ordføreren vil snakke uden om.

Men jeg synes også, at ordføreren lidt læser den her rapport, som Fanden læser Bibelen – for det er jo netop rigtigt, at der står forskellige grader af sikkerhed, men det er jo alt sammen advarsler om, at det går galt. Der er noget, som man siger man er helt sikker på går galt, altså at man er helt sikker på, at det går galt med fødevarer sikkerheden, eller at der er en risiko for fødevarer sikkerheden, og så er der noget andet, man er lidt mindre sikker på. Men det er jo alt sammen advarsler om og synliggørelse af, at vi har klimaændringer, og at de er menneskeskabte.

Kl. 14:42

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:42

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg er da ked af, hvis hr. Steen Gade opfatter mig som skræmmende, det ville jeg da selvfølgelig være meget ked af; jeg tror da ikke, at folk sådan typisk har den holdning til mig.

Men vi kommer bare ikke uden om, at der altså står i den estimate-rede oversigt: »very likely«, »likely«, »more likely than not«. Altså, sådan er det jo, og så kan hr. Steen Gade jo ikke bare sige, at man har fundet de helt store og entydige beviser på, at det skal være sådan i virkelighedens verden. Jeg henholder mig bare til, at hvis vi skal holde det på det estimat, der var i 2010, jævnfør EU's beregninger, så skal der altså 750 mia. kr. til for bare at fastholde den daværende CO₂-udledning. Og så kan man jo godt spørge sig selv, hvor meget den indsats, som hr. Steen Gade har kunnet tilvejebringe rent kapitalmæssigt til det her, vil kunne flytte.

Kl. 14:43

Formanden:

Hr. Jens Joel for en kort bemærkning.

Kl. 14:43

Jens Joel (S):

Det er hr. Steen Gades spørgsmål, som får mig til at spørge, for jeg synes faktisk vi hørte mange ord, men jo ikke sådan noget klart overbevisende svar. Så nu lader jeg være med at sige noget som helst, der kan give anledning til udenomssnak.

Anerkender Dansk Folkeparti – ja eller nej – at vi har klimaforandringer, og at de er menneskeskabte?

Kl. 14:43

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:43

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen hr. Jens Joels får sådan set ikke noget svar på det ud over det, jeg har sagt, og det er, at der findes en række redegørelser, og at en af dem, der findes, er den, som vi har til debat her i dag, nemlig IPCC's femte hovedrapport. Deri er der bl.a. en skematisk oversigt, der indeholder forskellige gradueringer af det, som vurderes, og deri indgår »very likely«, »likely«, »more likely than not«.

Formanden:

Hr. Jens Joel.

Kl. 14:44

Jens Joel (S):

Okay. Det er selvfølgelig også et klart svar, at man ikke vil svare på, om man anerkender klimaforandringerne.

Så bliver der henvist til et eller andet med likely, more likely og less likely, og det er jo rigtigt, at man arbejder med sandsynligheder, men så er mit simple spørgsmål til Dansk Folkepartis ordfører: Er der nogen steder i den her rapport udarbejdet af de bedste videnskabsmænd i verden, hvor der er noget, som tyder på, at det vil gå *bedre*?

Sandheden er jo, at alt det her er ting, vi risikerer med stor sikkerhed eller med lidt mindre sikkerhed, men som alle sammen er nogle meget alvorlige forandringer. Er der nogen af de her ting, som sådan set trækker i den rigtige retning, hvis man skal købe Dansk Folkepartis argumentation om, at det ikke nødvendigvis bliver et problem?

Kl. 14:45

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:45

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen det kan man jo have mange holdninger til. Jeg har bare redegjort for det, som også hr. Jens Joels egen partikollega hr. Jeppe Kofod faktisk tidligere har sagt her fra samme talerstol, som jeg befinder mig på nu. Det er, at hvis man skal fastholde CO₂-udledningen på det niveau, den var på i 2010, skal man ifølge EU's økonomiske estimerer lægge nye 750 mia. kr. oven i det bidrag, der var lagt på daværende tidspunkt.

Der må jeg jo bare sige, at jeg ud fra en nøgtern regnskabsmæssig vurdering af det ikke tror på, at de bidrag, som Danmark kommer med, gør den store forskel i forhold til at leve op til den målsætning. Det henholder jeg mig til.

Kl. 14:46

Formanden:

Fru Lone Loklindt for en kort bemærkning.

Kl. 14:46

Lone Loklindt (RV):

Der er jo sådan set meget konsistens i Dansk Folkepartis holdning. I mandags havde vi en drøftelse om den energipolitiske redegørelse her i salen, og da ville Dansk Folkeparti ikke være med til at have et mål om at gøre Danmark frit for fossile brændstoffer i 2050, fordi det åbenbart ikke har nogen betydning i forhold til klimaforandringerne, hvad vi gør. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Hans Kristian Skibby, om Dansk Folkeparti anerkender, at nogle af de naturkatastrofer, der sker ude i verden, faktisk også har en relation til sikkerhedspolitik.

Kl. 14:46

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:46

Hans Kristian Skibby (DF):

Altså, alle naturkatastrofer har jo en relation til sikkerhedspolitikken; det er klart. For hvis folk kommer ud i en ekstraordinær og presset situation, f.eks. at det rene drikkevand forsvinder, så betyder det jo også, at de kommer ud i en situation, som kan eskalere, også på det sikkerhedspolitiske niveau. Det tror jeg sådan set er elementær viden for de fleste.

Kl. 14:47

Formanden:

Fru Lone Loklindt.

Kl. 14:47

Lone Loklindt (RV):

Men i forbindelse med at der skulle være en relation mellem klimakatastrofer og klimaforandringer, kan Dansk Folkeparti så ikke se, at hyppigheden af de katastrofer, der sker naturmæssigt ude i verden, bliver større og større, og at det har relation til det vejr og det klima, vi har?

Kl. 14:47

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:47

Hans Kristian Skibby (DF):

Jo, men altså, noget af det, som jeg kigger på – og det er sådan set det, jeg har forholdt mig til i dag – er jo det, vi har til behandling, nemlig den her femte hovedrapport og de anbefalinger, der er i den. Bevarer, dem har jeg sådan set også forholdt mig til. Og jeg siger bare, at det, man kan se der står, hvis man kigger i de grafer, der er i den, jo er, at de siger det her med very likely, likely, more likely og not likely. Det er sådan en måde, hvorpå man siger, at der er forskellige vurderinger, og at man ikke kan give et præcist svar på det, og det kan man heller ikke.

Jeg siger så bare samtidig i den her debat, at jeg ikke tror, at den samlede danske udviklingsstøtte på 16,5 mia. kr. ville flytte ret meget, hvis vi valgte at prioritere alle pengene på området, set i forhold til, at EU jo for 4 år siden har beregnet, at der skal nye 750 mia. kr. til for bare at fastholde det daværende niveau af CO₂-udledning.

Kl. 14:48

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det fru Lone Loklindt som radikal ordfører.

Kl. 14:48

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

Jeg vil sådan set gerne starte med at takke SF for at have fremmet den her forespørgsel i dag om IPCC's femte rapports anden del. Rapporten gennemgår jo en masse risici omkring klimaforandringer, især når de spiller sammen med andre faktorer som forurening og overudnyttelse af ressourcer. Vi ved alle sammen, hvordan det har betydning for havvandsstigninger. Det er der meget tale om. Vi taler lidt mindre om, hvad det også har af betydning for ferskvand og for arter i floder og søer; hvad det har af betydning for arter, der uddør, og menneskers mindre adgang til at udnytte de ressourcer.

På land er de negative konsekvenser også mere udbredte end de positive ved en øget temperaturstigning. Der er i rapporten gjort meget ud af, hvad det netop kan få af betydning for fødevarer sikkerheden. Vi bliver jo flere mennesker på jorden, og der er større efterspørgsel, og det kobles så oven i købet sammen med, at produktion bliver vanskeligere, ikke mindst i de egne af verden, hvor der kom-

mer allerflest mennesker til, dvs. landdistrikter, der bliver truet på indkomst og i det hele taget overlevelse, men også byer, altså den måde, vi har indrettet os på. Det er udsat for store påvirkninger både i forhold til luftforurening, vandmangel og sundhed i det hele taget. Vi kan se, hvordan risikoen for sygdomme øges.

Det værste er jo sådan set, at den hastighed, der er omkring klimaforandringerne, også øger risikoen for, at vi når derhen, hvor vi faktisk får sværere ved at tilpasse os dem. Det bliver sværere og dyrere at tilpasse sig de forandringer.

Det er, som om hele det her område tidligere har handlet meget om den bløde politik. Det, der har handlet om bæredygtig udvikling, er i virkeligheden det, som vi i dag får sat på dagsordenen som noget, der meget mere hænger sammen med sikkerhedspolitik. Vi ved, at når mennesker er truet på den måde på deres overlevelse og på adgang til ressourcer i det hele taget, øger det risikoen for mere fattigdom, større ulighed, men også for konflikter. Det er jo netop der, at vi ser den sammenhæng mellem klimaforandringer og sikkerhedspolitik, som forespørgslen handler om.

Man kan sige, at det ikke kun er et spørgsmål om, at vi får en god klimaaftale i Paris i 2015. Det er meget vigtigt, men det er jo ikke det eneste svar på det her spørgsmål. Det handler rigtig meget om, at vi får gennemført den grønne omstilling, hvilket begge ministrene også var inde på, så vi får ændret vores forbrug i en bæredygtig retning. For det er jo alt, hvad vi foretager os, der i virkeligheden har indvirkning på klimaet. Så derfor er det også meget vigtigt, synes jeg, at vi i den her debat får fokus på, at de øvrige elementer, som handler om, hvordan vi i øvrigt forholder os, hvordan vi forbruger, hvordan vores adfærd er, spiller ind.

Der må man sige, at Danmark på mange måder prøver at gå forrest, og vi går forrest, og vi har mange af svarene. Det er jo også derfor, at det er ekstra vigtigt, at vi holder fanen højt, så vi kan bruge vores teknologiske udvikling og vores svar på, hvordan man imødegår de her udfordringer, og at vi kan få dem i spil, både i vores handel og i international politik i det hele taget, men jo i særdeleshed også i vores udviklingspolitik. Derfor er det jo også rigtig vigtigt, at udviklingspolitikken og handelspolitikken og diplomatiet i det hele taget kædes sammen med sikkerhedspolitikken, ikke nødvendigvis på den hårde militære facon, men når det handler om, hvordan vi strategisk agerer for at sikre mest mulig bæredygtighed og fordragelighed i verden.

Derfor skal hele værktøjskassen, som udviklingsministeren sagde, jo i spil. Forleden aften diskuterede vi GGGI, hvilket jo på mange måder er en lidt anderledes debat. Men det er selvfølgelig et af Danmarks svar, også om, hvordan vi bruger forskellige former for diplomati, forskellige former for indsats. Vi er jo i gang med at prøve mange instrumenter af, og vi skal holde meget øje med, hvad det er for nogle, der virker. Men at sige, at vi kan nøjes med at bruge vores udviklingspolitik på at afhjælpe katastrofer eller lave ren drikkevandsforsyning rundt om i verden, ville være at ramme helt forbi målet, altså at forstå det her som en samlet stor udfordring.

Derfor vil jeg bare slutte af med at sige, at Det Radikale Venstre er meget glade for, at der er så bred enighed om et forslag til vedtagelse, men også for, at vi har fået den her debat i dag og på den måde fået hæftet klimaudfordringerne sammen med sikkerhedspolitikken.

Kl. 14:54

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Hr. Per Clausen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 14:55

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Når man læser FN's klimarapport, slår det jo en, hvor langt der er fra de løsninger, der skal til, til det, som vi så i realiteten gør. Det er selvfølgelig også derfor, at det vel kan være fristende at indtage det standpunkt, at da vi i Danmark alligevel kan gøre så uendelig lidt, og da der heller ikke er meget, der tyder på, at der er så mange andre, der for alvor vil gøre det, der skal til, så kan man lige så godt lade stå til.

Jeg synes, at det ville være komplet uansvarligt og uanstændigt; uansvarligt og uanstændigt over for dem, der kommer efter os, vores børn og børnebørn, som jo gerne skulle have muligheder for at leve et ordentligt liv her på jordkloden. Ja, det er vel i grunden sådan, at det anses for en sådan almindelig menneskelig egenskab, at vi alle sammen har en drøm om, at vores egne børn og børnebørn og også de andres børn og børnebørn kan få mindst lige så gode udgangs- betingelser for at skabe sig et godt liv, som vi selv har haft. Det er realiteten, at vi har fjernet os fra den forudsætning, og som det også fremgik meget klart af begge ministrenes redegørelse, fjerner vi os fra den dagligt.

En anden grund til, at jeg vil tillade mig at kalde det for uanstændigt, er jo, at der ikke er nogen som helst tvivl om, at netop ved at insistere på at leve på en måde og producere på en måde og forbruge energi og forurene på en måde, som gør, at vi bruger langt, langt flere af jordens ressourcer, end der er plads til, og forurener langt mere, end der er mulighed for, hvis man skal bevare jordkloden i en nogenlunde ordentlig tilstand, så er vi med til at blokere for mulighederne for udvikling i den fattige del af verden, og vi er med til at fremme miljøkatastrofer af meget, meget omfattende karakter de samme steder. Vi skaber umulige vilkår for mennesker, der i forvejen har det rigtig svært.

Jeg synes sådan set, ud fra en almindelig, menneskelig, humanistisk synsvinkel, at der i den situation ikke er andet at sige, end at vi må gøre det, vi kan. Det er klart, at det, Danmark kan, ud over selv at føre en klima-, miljø- og miljøpolitik, der gør, at vi kommer over på vedvarende energi, gør os uafhængige af fossile brændstoffer og sparer på CO₂-udslippet, selvfølgelig er at slås for det i de internationale organer, hvor vi har mulighed for at udøve indflydelse.

Det er jo heldigvis ikke sådan, at man, bare fordi man er et lille land, behøver at have en småstatsmentalitet på den dårlige måde. Man kan godt, fordi man synes, man har nogle synspunkter og holdninger og har vist i praksis, at man kan nogle ting, i langt større udstrækning stå fast på det og kæmpe for det og også overbevise nogle mennesker om, at det kan lade sig gøre.

Det er også indlysende, at det ikke går så godt i de internationale organer og på det, hr. Jens Joel kaldte de bonede gulve – og jeg skal ikke afvise, at disse gulve undertiden kan være bonede, også så bonede, at det kan være svært at stå fast i hvert fald for sådan nogle som mig – men der er jo også et arbejde ved siden af det. Det er den bistand, vi giver de fattige lande i den tredje verden til at skabe sig udviklingsmuligheder, skabe social udvikling, skabe en fødevareproduktion, som er miljømæssigt bæredygtig og gør, at man kan blive selvforsynende med fødevarer, men også på længere sigt kan eksportere fødevarer.

Det er et spørgsmål om at sikre, at de kan få en energiforsyning, hvor de i udgangspunktet er uafhængig af fossile brændstoffer, og får den på et teknologisk niveau, som de kan anvende og bruge. Og det er andre måder, hvorpå man kan spare på ressourcerne, sådan at man kan komme i gang med en samfundsmæssig udvikling uden at belaste jordkloden og natur og miljø, ud over hvad tålegrænsen er.

Det er også at etablere konkret samarbejde med lande rundt omkring i verden – hvad enten det nu er lande i vores del af verden, den

rige del, eller det er nogle af dem, der er på vej op, eller det er de fattige lande – om konkrete projekter, som kan løse klima- og miljøudfordringerne og gøre det på en fremadrettet måde. Og det er jo rigtigt nok, at hvis man er en del af løsningen, er sandsynligheden for, at man også kan tjene penge på det, ikke helt lille, men det forudsætter selvfølgelig, at der er flere end os, der vil være en del af løsningen.

Men det, at det kan være svært, det, at det kan se tungt ud, det, at det kan se ud, som om det er rigtig, rigtig besværligt, og det, at vi får FN-klimarapporter, der dagligt bekræfter, at det ser rigtig, rigtig sort ud, gør vel ikke, at vi som mennesker er fri for den forpligtelse, der handler om at sikre, at vores børn og vores børnebørn får de bedst tænkelige vilkår, og handler om, at vi erkender, at alle mennesker på jordkloden i grunden har den samme ret til at trække på naturens ressourcer, til at bruge løs af det råderum, som naturen har. Det kunne være, vi skulle bringe os i overensstemmelse med den grundlæggende erkendelse og det grundlæggende synspunkt. Tak.

Kl. 15:00

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Selv tak. Der er ingen korte bemærkninger, så vi fortsætter i taler-rækken. Og den næste i talerrækken er fru Mette Bock, Liberal Alliance. Jeg skulle lige se, men ordføreren var allerede gået herop.

Kl. 15:00

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

Tak for det, og tak for forespørgslen. Det er et interessant emne, og det har både været interessant at lytte til de to ministre og til de øvrige ordførere.

Når man forholder sig kritisk til den her diskussion, oplever man, at det nærmest er politisk livsfarligt. For gør man det, bliver man straks kategoriseret som ignorant. Det her emne, vi taler om i dag, er jo et emne, som kan række ud i alle mulige retninger.

Vi har diskuteret klimapolitik, miljøpolitik, udviklingspolitik, sikkerhedspolitik, fødevarepolitik, eksportpolitik, handelspolitik, og vi kunne blive ved. Men det mest interessante politikområde overhovedet er der ingen, der har nævnt – hverken de to ministre eller de øvrige ordførere – og det er for mig at se forskningspolitikken og forskningsindsatsen.

Jeg vil gerne sige, at jeg ikke hører til klimaignoranterne i den forstand, at jeg vil sige, at vi ikke kan konstatere, at der er nogen som helst form for klimaforandringer. Det *kan* vi konstatere. Det, som jeg vil tillade mig at forholde mig kritisk til, er diskussionen om, hvor mange af disse klimaforandringer der skyldes menneskers påvirkning, og hvor mange der skyldes tilfældigheder i naturen. Det har vi ikke afgørende videnskabelige beviser på. Vi kan bare konstatere, at det er sådan. Hvis vi kan blive enige om, at det er sådan, så handler det jo i bund og grund om at få prioriteret ressourcerne.

Den måde, vi i Liberal Alliance synes man skal prioritere ressourcerne på, er, at man i den ene ende skal sætte massivt ind i forhold til forskning, sættes massivt ind for at få dokumenteret viden om, hvad der virker, og hvad der ikke virker, og i den anden ende sætte ind for at få hjulpet de mennesker, som udsættes for naturens luner af den ene eller den anden art. Det gælder f.eks. borgerne i Bangladesh, og i den forbindelse hørte man jo SF's ordfører forklare, hvordan de er uheldigt stillet med hensyn til cyklonerne. Men jeg bemærkede også, at SF's ordfører sagde, at vi jo ved, at cyklonerne kommer, som de altid er kommet. Og spørgsmålet er, om man hjælper de mennesker bedst ved at holde møder og konferencer og fastsætte mål eller ved at sætte ind med forskning i den ene ende og i den anden ende sætte ind for at hjælpe disse mennesker til at få bygget områder, hvor de kan være i sikkerhed for de cykloner, der faktisk kommer.

Jeg bemærkede også, at udenrigsministeren omtalte Kina og vores mulighed for at eksportere viden til Kina, og man kan jo kun være glad, hvis vi kan det. Men alligevel må man jo altså konstatere, at fordelingen af Kinas energiforbrug – nu har jeg de seneste tal for 2011 – er således, at forbruget af kul udgjorde 69 pct., olie 18 pct. og kun 1 pct. af kinesernes energiforbrug kom fra vedvarende energikilder som sol og vind.

Derfor vil mit spørgsmål være, om vi nogensinde får kineserne til at benytte grønne teknologier, før teknologierne er effektive nok og prisen kan konkurrere med fossile brændsler. Det er derfor, jeg synes, forskningsindsatsen er så fuldstændig afgørende og langt mere afgørende end alle de ambitiøse mål, vi kan fastsætte. For vi ved, at det koster ekstremt mange penge bare at fastholde udledningen af CO₂ på det niveau, som vi kendte i begyndelsen af 2000-tallet, hvad også ordføreren for Dansk Folkeparti gjorde rede for.

Ressourcerne er knappe; det er vi enige om. Der er klimaforandringer; det er vi enige om. Hvorfor har man ikke indkaldt landets forskningsminister til den her debat? Hvorfor er der ikke en eneste, som har nævnt, hvor væsentligt det er, at vi har forskningsbaseret viden, når vi arbejder med de her ting?

Produktion, beskæftigelse, eksport, klima og miljø hænger sammen. Liberal Alliance hilser det meget velkommen, at man arbejder på at få fjernet de handelshindringer, der måtte være for eksport af grøn energi, og vi hilser det meget velkommen, at der også fra dansk side arbejdes med at formidle vores viden på det her område.

Men vi vil ville hilse det endnu mere velkommen, hvis man fra dansk side også turde rejse diskussionen om indsatsen for forskning og indsatsen for at hjælpe udviklingslande med de tilpasninger og den beskyttelse, som er nødvendig for de her mennesker. Deres behov for beskyttelse er på nogle områder øget, og på andre områder har det været der altid – men for de mennesker, der bliver ramt, er det selvfølgelig ikke uden betydning.

Jeg synes også, at det bare lige for god ordens skyld skal med i den her debat, at vi kan konstatere, at der er flere ekstreme vejr-situationer i form af meget høj varme, men der er faktisk også færre ekstreme vejr-situationer med ekstrem kulde. Vi ved, at der, hvor man for alvor mister menneskeliv, er, når temperaturen bliver meget, meget lav. Derfor er der, ikke en balance, men jo i hvert fald nogle nuancer, som jeg mener skal med i den her diskussion.

Så vi hilser diskussionen velkommen, men vi synes, det er nødvendigt at se i øjnene, at det er nødvendigt at prioritere, og derfor vil vores anbefaling være, at man i langt højere grad prioriterer en massiv forskningsindsats, så den måde, vi prioriterer og handler på, er baseret på forskningsbaseret viden.

Kl. 15:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt til korte bemærkninger. Hr. Steen Gade, SF, værsgo.

Kl. 15:06

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg synes, der er meget at tage fat i, men der er jo ikke nogen, der er uenige i forskningsbaseret indsats, og der bruges faktisk mange kræfter på det – gerne flere for min skyld.

Men jeg forstår faktisk ikke helt ordføreren, fordi det, vi står med – anden delrapport – er jo en del af et 20-årigt forskningsprojekt i hele verden. Det er verdens største forskningsprojekt. Det er bare så underligt, at det så bliver fremstillet, som om vi ikke har forskning. Altså, der bliver jeg bare forvirret, må jeg sige, over meldingerne, for det er, som om man så vil snakke uden om problemet.

Der er tonsvis af dokumentation fra verdens førende forskere, som nu til efteråret kommer med den femte delrapport, og jeg har faktisk kun stillet forespørgslen i forhold til den anden delrapport.

Men femte hovedrapport kommer til foråret, og det har kørt i over 20 år.

Kl. 15:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 15:07

Mette Bock (LA):

Jeg har nok ikke udtrykt mig klart, hvis ordføreren har opfattet det på den måde, at jeg siger, at der ikke findes forskning. Jeg siger bare, at der ikke findes forskning *nok*, og at en række af de politikker, som bliver vedtaget både på nationalt og internationalt plan, for mig at se ikke er baseret på forskningsbaseret viden.

Vi kan jo se, hvor hurtigt vi bliver klogere, eller hvor hurtigt vi bliver nødt til at omprioritere. Kig bare på det danske energiforlig. Det blev vedtaget for ganske få år siden, og nu er vi allerede er ved at indse, at det var forkert. Vi så ikke i øjnene, hvordan tingene ville udvikle sig, og derfor bliver vi nødt til at lave det om.

Så forskningsbaseret viden er nu engang det bedste at stå på, og derfor vil vores anbefaling bare være, at vi sikrer massiv indsats på forskningsområdet, så vi netop kan få teknologier, der er effektive, og teknologier, der økonomisk kan konkurrere med de fossile brændstoffer.

Kl. 15:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren til anden korte bemærkning.

Kl. 15:08

Steen Gade (SF):

Det sidste er jeg enig i, og så vil jeg gerne se Liberal Alliance som støtte, hver gang vi andre kæmper for det. Jeg synes, at vi faktisk for nærværende gør rigtig meget for det, så jeg vil da gerne se Liberal Alliance som en allieret på det her område – det synes jeg ikke jeg ser til daglig.

Men tilbage står faktisk – og det er så bare en kommentar fra min side – at det her område jo er det, som verden har prioriteret mest med hensyn til forskning. For i det internationale klimapanel har man samlet 2.000 forskere, og det har man så gjort i 20 år, hvor man gradvis er blevet klogere og klogere. Og jeg synes bare, at ordføreren totalt negligerer, at der er den meget, meget stærke opmærksomhed. Jeg kender faktisk ikke noget andet område i verden, hvor der er en så stor, koncentreret og global forskningsindsats.

Kl. 15:09

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 15:09

Mette Bock (LA):

Vi skal måske til at råbe lidt højere i Liberal Alliance, fordi hvis man kigger på forskningspolitikken, kan man se, at vi faktisk er et af de partier, som i den grad støtter flere ressourcer til grundforskning og flere ressourcer til fri forskning.

Så vil jeg bare lige sige, at det jo er forskningens natur, at der også uenighed blandt forskere; der er forskere, der er fortalere for det ene, og der er forskere, som mener at kunne dokumentere noget andet. Og det hører til forskningens natur – sådan må det være. Men forskning skal prioriteres, og det undrer mig som sagt, at forskning ikke på et eneste tidspunkt i den her debat har været nævnt som fuldstændig afgørende for, at vi kan prioritere de ressourcer, som vi alle sammen ved er knappe.

Kl. 15:10

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere til korte bemærkninger, og vi er kommet til den sidste ordfører i partirækken, hr. Mike Legarth, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:10

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak, formand. De klimaforandringer, som FN's klimapanel stiller i udsigt, er ikke behagelige. Selv om vi danskere måtte få forbedret forholdene for landbruget og fiskeriet, vil store dele af verden få vanskeligere forhold. Det er forhold, som kan medføre en slags folkevandring, og det tilmed fra områder, som i forvejen er svage. Disse vandring vil medføre gnidninger og konflikter, som dermed også vil berøre os og vores sociale, politiske og økonomiske forhold. Vi kan altså ikke bare se på os selv og vores mulige gevinster; vi må også se på de negative virkninger andre steder i verden.

Klimaet har ændret sig, og menneskenes livsvilkår er altid blevet forandret af grund af ændrede klimatiske forhold. Lige siden istiden – eller istiderne – har menneskene tilpasset sig ved at vandre. Således vandrede vore egne forfædre for 1.500 år siden mod syd på grund af flere års regn, kulde og misvækst her hos os. Hele Europa er blevet ændret af folkevandringerne, og Europa blev et forvirret og hærget kontinent i de følgende århundreder. Og nu forestår så igen alvorlige klimaforandringer, som kan medføre massive folkevandringer og konflikter. Vandringeren går atter mod Europa, og dermed også mod os, og vi kan sagtens forestille os den uro, som vil komme, og den skal vi helst undgå. Vi kan forsøge at undgå den ved at gøre flere forskellige ting.

Vi kan gennem miljøpolitikken i bred forstand begrænse de negative virkninger af vores egen adfærd og produktionen af energi og varer. Vi kan sætte gang i den grønne revolution, og således udvikle materialer, der er selvnedbrydelige, vi kan udvikle energiformer, som er vedvarende og uden miljø- og klimabelastning, og vi kan udvikle transporten, så den bliver langt mindre ressourcekrævende. Og vi har jo allerede kendskab til, hvordan det skal gøres, og det skulle kunne lade sig gøre. Men forudsætningen er selvfølgelig, at vi kan få skabt de nødvendige internationale aftaler, og forståelsen herfor er heldigvis voksende. Men vokser den hurtigt nok, og er beslutningskraften til stede i tilstrækkeligt omfang? Det er spørgsmålet.

Vi kan også sætte ind ved at hjælpe de truede fattige lande til at klare sig under klimaforandringerne, så deres borgere ikke behøver at vandre for at overleve. Nogle steder kan store diger oprettes, andre steder kan der sættes massivt ind mod ørkenspredning, f.eks. ved at oprette den såkaldte grønne mur tværs hen over Sahel. Som Senegals daværende præsident Wade har sagt: Når kineserne for 2000 år siden kunne bygge den store mur, kan vi vel i dag også oprette den grønne mur.

Vi kan hjælpe til med at omlægge landbruget, så det kan klare sig på uændrede vilkår, og så det kan undgås, at muldjorden blæses eller skylles væk. Vi kan hjælpe til med at opnå en produktionssektor, der anvender de mindst ressource- og energikrævende fremstillingsformer, så befolkningerne kan arbejde, producere og eksportere sig ud af fattigdommen og dermed få forbedret deres udviklingsmuligheder og modstandsevne.

Vi kender regningen, og vi ved, hvordan den skal betales. Men vi er endnu ikke enige om, hvem der skal betale den, og det er jo altid den vanskeligste diskussion efter det store fælles sold. Lykkes det ikke at formindske den menneskeskabte klimaeffekt og forbedre de fattige lande og de udsatte områders overlevelsesmuligheder og modstandsevne, står vi foran store og forudsigelige konflikter.

Disse vil tage form af illegal vandring, social uro, og hvis det går rigtig galt, af en fanatisk og konfliktsøgende islamistisk magtoverta-

gelse lige på den anden side af Middelhavet. I Nordafrika, hen over Sahel, og i flere arabiske lande vil det ske, og det vil medføre militante konflikter tværs over Middelhavet – Lampedusa er kun en beskednen forsmag.

Men denne gang skal vi ikke regne med, at USA såmænd nok kommer og redder os. For USA opfatter i stigende grad Europa som ansvarlig for sine egne nære omgivelser, og den udvikling vil fortsætte. For netop at modarbejde denne udvikling går vi ind for en frihandelsaftale mellem USA og EU, således at en North Atlantic Trade Association, det, vi kalder NATA, vil blive et supplement til NATO og dermed fastholde den tætte forbindelse mellem USA og EU. Det sidste halve års udvikling i Østeuropa har vist os, hvor vigtig den forbindelse er, for Europa er ikke sluppet fri af fortidens trusler og konflikter. Ruslands adfærd, først i Georgien og nu i Ukraine, viser, hvor latente konflikterne er, og samtidig har EU gjort sig afhængig af energileverancerne fra Rusland, og vi står meget let for hug.

Rusland kan lukke for hanen og lamme Europa, og det viser, hvor tæt energi-, klima- og sikkerhedspolitik er forbundet. Overtager islamisterne de olieeksporterende lande mod syd, og får revanchismen overtaget i det gaseksporterende Rusland, så står EU-landene meget svagt, fordi vi har gjort os selv sårbare. Kløge folk har i årevis beroliget os med at sige, at hverken olie- eller gasvåbenet vil blive brugt mod Europa, for det vil gå ud over de olie- og gaseksporterende lande selv.

Men det er forkert, for islamisterne er ret ligeglade med deres lands indenrigsøkonomi, eftersom konflikten med os vejer tungere; de vil jo af med den påvirkning, vi har udøvet på deres befolkning. Og jeg kan se, at min taletid stille og roligt er ved at være slut, så jeg skal nøjes med konklusionen. (*Den fg. formand* (Karen J. Klint): Den er faktisk overskredet).

Vi vil indføre en international klimaafnate, der kan inkorporeres i en international frihandelsaftale. Det var sådan en del af de betragtninger, vi havde i Det Konservative Folkeparti, og så må jeg tage resten ved en anden lejlighed.

Kl. 15:16

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak for det. Vi skal jo være retfærdige her fra stolen. Der var ikke nogen med korte bemærkninger, så tak til ordføreren. Den næste taler er udenrigsministeren. Værsgo.

Kl. 15:17

Udenrigsministeren (Martin Lidegaard):

Mange tak, og tak for en virkelig god debat, som jeg synes kommer godt rundt, og jeg synes, det er vigtigt at have de her grundlæggende debatter en gang imellem, også for at afdække, hvor de forskellige partier står i forhold til de her vigtige spørgsmål.

Lad mig starte med forespørgerne fra SF og hr. Steen Gade, som jeg synes kommer med et rigtig godt indlæg. Jeg kan bekræfte, at klima er kommet for at blive i den sikkerhedspolitiske redegørelse. Vi har også fulgt op på det, vi skrev i i den sidste sikkerhedspolitiske redegørelse, både i forhold til Arktis, i forhold til det nordiske samarbejde, i forhold til vores udviklingsarbejde osv., og det vil vi selvfølgelig fortsætte med at gøre.

Jeg er egentlig også principielt enig i, at der er meget sikkerhedspolitik på klimaområdet – jeg mener sådan set sagtens, man kan argumentere for, at det er vores generation af politikeres største sikkerhedspolitiske udfordring, vi har med at gøre her; det hører naturligvis også hjemme i FN's Sikkerhedsråd. Man skal dog være klar over, og det siger jeg bare sådan helt pragmatisk, at når man rejser det i det forum, så er det ikke nogen let debat, og man risikerer jo meget – det gjorde vi i hvert fald sidste gang – at man så bare får en debat om, hvorvidt vi overhovedet skal have debatten i Sikkerhedsrådet. Derfor skal man være opmærksom på – selv om jeg er helt med på at prøve at få det integreret i det almindelige sikkerhedspolitiske arbej-

de, det er jeg virkelig, jeg tror, det er en god idé – som også hr. Jens Joel og fru Lone Loklindt var inde på, at det ikke kan stå alene; der er andre fora, hvor man bliver nødt til og måske også vil have større succes med at fremme sagen end i lige præcis Sikkerhedsrådet. Det er sådan set trist, at det er sådan, det er jeg enig med hr. Steen Gade i, og det skal jo ikke afholde os fra at forsøge, når vi har muligheden, at gøre det.

Så er jeg glad for, at både Venstre og Konservative har bakket op i dag omkring den overordnede klimapolitiske målsætning, anerkender IPCC's arbejde, og jeg håber selvfølgelig, at det også afspejler sig i de hjemlige klimadebatter. Her har vi jo også De Konservative med i vores klimapolitik, for så vidt angår klimaråd osv., det er vi glade for, og vi håber, at Venstre måske vil overveje det samme, ligesom vi håber, at vi, når vi nu skal snakke om vores energipolitiske aftale, så også der kan se det nye grønne Venstre og Konservative komme i fuld aktion.

Så har vi jo, kan jeg høre, nogle uenigheder – og det er helt fair – med både Liberal Alliance og Dansk Folkeparti. Liberal Alliance mener, at forskning er svaret. Der er ingen tvivl om, at forskning spiller en afgørende rolle. Danmark er jo det land i EU, der udtager flest patenter på det grønne område, fordi vi er nogle af dem, der er dygtigst på forskningsområdet og forsker mest i de her indsatser, og det er jeg da helt enig i at vi skal fortsætte med.

Men det er jo vigtigt at gøre opmærksom på, at der, hvor vi har den helt store udfordring, og der, hvor vi også er nogle af de allerbedste – i øvrigt i parentes bemærket – i Danmark, er, når vi skal omsætte forskning til virkelighed, når vi går fra forskning til demonstration til at udvikle de enkelte teknologier i produkterne, i den vedvarende energi, i de energibesparende teknologier – det er dér. Og der skal der jo erfaringsmæssigt både forskning, men også en efterspørgsel til for at få de sidste led i værdikæden med. Der er jo en grund til, at vindmøller over de sidste 5 år er faldet 30-40 pct. i pris og solceller 80 pct. i pris. Det er, fordi efterspørgslen i verden har drevet innovationen frem, som så selvfølgelig er baseret på forskning.

Så jeg tror bare, man skal passe på med at sige, at bare man forsøger ude på universiteterne og i det private erhvervsliv, vil det i sig selv løse problemet. Det er en forudsætning, det er jeg enig i, men der skal altså også andre ting til. Og de ting kommer heldigvis med øget efterspørgsel.

Jeg vil så sige, at når det handler om både vedvarende energi og energieffektivitet, er jeg ret optimistisk. Priserne rasler ned, og vi er meget tæt på at være fuldt konkurrencedygtige, forudsat at vi har et ordentlig liberaliseret marked, hvor de forskellige teknologier kan konkurrere, og hvor vi i øvrigt også kan bruge markedet som backup til vedvarende energi, så vi ikke skal bevilge ekstra til at lave den backup. Vi er langt, og jeg er helt overbevist om, at vi vil komme endnu længere i de år, der kommer forude.

Derfor er jeg også en lille smule uforstående over for de tal, som hr. Skibby hiver frem i forhold til EU's beregninger, for det er jo én del af sandheden, hvad det koster at lave de her investeringer. Der er jo ingen tvivl om, at der skal investeres – det skal der i øvrigt under alle omstændigheder, vores energisektor i Europa er gammel og udtjent og udslidt, så der skal investeres der under alle omstændigheder – men der er jo også en omkostning ved *ikke* at foretage den investering. Og

Det, som er det fuldstændig entydige budskab fra den største autoritet, vi har på det her område, nemlig FN's klimapanel, er jo, at det er langt dyrere at lade være med at investere end at foretage de investeringer, der skal til. Det er altså ikke sådan, at hvis man læner sig tilbage og siger, at det behøver vi ikke tage os af i Danmark eller nogle andre steder i verden for den sags skyld, så sparer man penge – tværtimod kommer man til for alvor at betale en høj pris. Det synes jeg også vi har fået reflekteret meget fint i debatten i dag, altså at

det er meget, meget omkostningsfuldt menneskeligt, økonomisk og ud fra, jeg havde nær sagt enhver betragtning at lade stå til.

Kl. 15:22

Til sidst, for at slutte lidt positivt, vil jeg, i forhold til at fru Mette Bock spurgte, om man nu kan forestille sig, at Kina rent faktisk vil komme med, sige, at det er jeg helt overbevist om – af mange grunde. Dels sidder vi i øjeblikket og skriver med på Kinas næste 5-årsplan fra 2015 til 2020, og der har man betydelig større fokus på alle de grønne teknologier, både energibesparelseteknologier og vedvarende energi-teknologier, dels fordi andre faktorer spiller ind i den kinesiske beslutningsproces, herunder at smoggen og forureningen i storbyerne på grund af kulkraftværker nu er så voldsom, at det simpelt hen er blevet et socialt problem i Kina og svært at tiltrække udenlandsk arbejdskraft. Derfor er det mit klare indtryk, at beslutningstagerne i Beijing virkelig er ved at sadle om, hvad det her angår, og det er der mange grunde til, også forsyningssikkerhed osv.

Jeg håber, at de sidste to partier alligevel vil have lyst til at slutte sig til det forslag til vedtagelse, der ligger, og som jo sådan set handler om, at vi integrerer den her tænkning, både det at få CO₂-emissionerne ned og det at forebygge at få det tænkt med, også i vores udenrigspolitiske og sikkerhedspolitiske indsats. Og jeg tror egentlig, at man, uanset hvilket ståsted man har, hurtigt kan blive enige om, at det er billigere at integrere de her hensyn end at lade det stå i en silo for sig.

Med de ord vil jeg gerne takke for debatten, og så tror jeg måske, at min gode kollega handels- og udviklingsministeren har lidt at tilføje til udviklingspolitikken.

Kl. 15:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til udenrigsministeren. Velkommen på talerstolen til handels- og udviklingsministeren. Der er også 10 minutter til den minister.

Kl. 15:24

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Tak for det. Jeg vil også gerne takke for debatten og selvfølgelig også takke hr. Steen Gade for at have taget initiativet til debatten. Der er jo ingen tvivl om, at det, når man hører SF's ordfører heroppe, er et meget stærkt personligt engagement, der driver den her sag, også baseret på mange års arbejde. Det synes jeg jo på alle måder man skal anerkende, også i det svar, der gives på sådan en forespørgsel, som vi har i dag.

Jeg vil bare sige til hr. Steen Gade, som jo fremhævede lige præcis de små øudviklingsstater som særlig sårbare, at det jo er rigtigt, at der virkelig i de stater er en nærværende trussel om, at staterne forsvinder inden for en årrække. Lige præcis derfor er det jo vigtigt også fra dansk side at støtte og bakke op om det arbejde, der foregår med og mod klimaforandringerne i de stater. Det gør Danmark på forskellig vis bl.a. via klimapuljen og også via arbejdet i Global Green Growth Forum, som jo har konference her i København til efteråret. Så tak for initiativet.

I øvrigt tak for det brede flertal, der tegner sig. Nu ved vi jo ikke helt, som udenrigsministeren sagde, om det kan lykkes at få de sidste to partier med i vedtagelsen. Jeg forstod i hvert fald, at Dansk Folkepartis ordfører ville overveje muligheden. Jeg synes, det ville være lykkeligt, om det skete. Men i hvert fald tak til Venstre og Konservative for opbakningen. Det betyder faktisk noget, som hr. Christian Lilleholt også sagde, når vi kommer ud i verden og skal præsentere danske synspunkter på det her område, at vi kan sige, at det er et synspunkt, der er bakket op af et bredt flertal i Folketinget. Det har vægt.

Så vil jeg sige noget til hr. Hans Kristian Skibby. Nu sagde ordføreren det jo selv, nemlig at man fra Dansk Folkepartis side gerne så, at vi skar udviklingsbistanden til de allerfattigste og mest udsatte mennesker i verden ned. Det synes jeg jo selvfølgelig er beklageligt.

Det er jeg meget uenig i, for jeg mener, at et rigt land som Danmark skal have råd til at gøre en indsats de steder i verden, hvor det er aller mest tiltrængt. Jeg mener, at det er helt i overensstemmelse med det, jeg godt vil kalde det danske værdigrundlag, den danske folkesjæl, for den er nemlig til at hjælpe de allersvageste mennesker, ikke kun i vores eget samfund, men også de steder i verden, hvor man har langt mere forfærdelige forhold at leve under end selv de svageste og mest udsatte mennesker i vores eget land. Så der kunne jeg godt ønske mig, at Dansk Folkeparti kunne leve lidt mere op til det kristne barmhjertighedsideal. Men nu er det jo ikke primært det, vi skal diskutere i dag.

Det, hr. Hans Kristian Skibby jo satte spørgsmålstegn ved, var, om der overhovedet er nogen sammenhæng mellem vores indsats i udviklingsbistanden og så klima. Og jeg må jo sige, at det er der. Det er selvfølgelig også derfor, at vi har integreret en indsats på klimaområdet i vores udviklingsbistand, og det giver rigtig meget mening. Jeg nævnte eksemplet med vandrensning i Bangladesh, som jo har sit udspring i klimaforandringer. Jeg kan også nævne støtte til landbrugsudvikling i Bolivia, hvor vi netop tager højde for, at regntiden er blevet kortere, og at landbrugene derfor har behov for afgrøder og sorter af afgrøder, der har en kortere vækstperiode. Ellers kan man simpelt hen ikke få et ordentligt udkomme af de landbrug. Der har det jo betydning, at vi går ind med vores udviklingsbistand og arbejder på de områder, hvor klimaet virkelig giver nogle udfordringer. Jeg kan også nævne vores klimainnovationscenter i Nairobi, som hjælper iværksættere med at starte klimavenlig produktion op inden for f.eks. solenergi. Så det hænger sammen, og derfor er det selvfølgelig fornuftigt at integrere.

Så vil jeg til fru Mette Bock også blot sige, at jeg jo er fuldstændig enig i, at forskning er utrolig vigtigt på det her område. Som hr. Steen Gade sagde, er den rapport, vi diskuterer i dag, jo netop et udtryk for et langvarigt forskningsprojekt, der forsøger at skaffe den nødvendige viden. Når fru Mette Bock heroppefra siger, at der jo ikke er en entydighed i forskningen, vil jeg retfærdigvis og med stor ret påstå, at langt den overvejende del af den forskning, vi kender på det her område, påviser og plæderer for, at der er en kæmpestor sandsynlighed for, at den udvikling, vi ser med hensyn til klimaforandringer, er menneskeskabt. Så det kan godt være, at der er forskning, der modsiger det, men langt den overvejende forskning taler altså i den anden retning.

Men samlet set er jeg også utrolig glad for debatten og glæder mig over det store flertal. Jeg håber, at vi måske også kan få det til at blive lidt større, når vi skal stemme om vedtagelsen.

Kl. 15:29

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er en enkelt for en kort bemærkning til ministeren. Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:29

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak, fru formand. Jeg er nødt til at reflektere lidt over det, som udviklingsministeren siger, for ministeren vælger jo åbenbart at gøre det til sådan en diskussion om, hvem der er mest kristen, og hvem der er mest barmhjertig. Det tror jeg faktisk var de ord, som ministeren brugte, og det synes jeg måske er sådan lige festligt nok i den her diskussion. For ministeren siger, at vi skal give pengene til de fattige, men det er jo bare sådan, at den danske udviklingsstrategi er andet end at give penge til de fattige. Det er også at give penge til de rige. I behandlingen af et andet forslag her i Folketinget mandag aften om en ny bevilling på 180 mio. kr. – som er det, vi nu kommer op på – til GGGI-organisationen fra danske skatteydere, nævnte jeg bl.a., at GGGI i december måned 2013, midt i at de havde en stor likviditetskrise, valgte at sætte lønnen op til deres medlemme og deres øverste ledere på direktiongangene osv. på op til 40 pct., tror

jeg det var. Og det er naturligvis en løn, som de får skattefrit – sådan skal det jo være, når man er barmhjertig, og når man vil hjælpe de fattige.

Kan ministeren ikke godt anerkende, at der er steder, hvor vi bruger og prioriterer pengene helt forkert, hvis det netop er de fattige, vi ønsker at hjælpe?

Kl. 15:31

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ministeren.

Kl. 15:31

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Altså, jeg mener, at når man som parti gerne vil stå bag ved at skære 3 mia. kr. ned på dansk udviklingsbistand, kommer det jo til at ramme utrolig mange fattige og udsatte mennesker i verden. Det kan der jo ikke være nogen som helst tvivl om. Og jeg synes bare, det er ærgerligt, at Dansk Folkeparti har den tilgang til det, hvis man i øvrigt ønsker at være et socialt ansvarligt parti. Og som jeg har nævnt før, er de indsatser, vi laver – også de indsatser, som GGGI vil lave, fordi de netop er sat i verden for at få de udviklingslande, som endnu ikke har det, til at lave nogle strategier for, hvordan man modvirker klimaforandringer – jo lige præcis strategier, der skal føre til den slags projekter, som jeg nævnte heroppefra, med vandrensning, som vi har været med til at gennemføre i Bangladesh, hvor 1 million mennesker har fået rent drikkevand. Og det er altså de fattige mennesker i Bangladesh, der får nytte af det, og det er de fattige bønder i Bolivia, der får nytte af det projekt, vi har dér. Så derfor hænger tingene fuldstændig sammen, og GGGI's arbejde er også fattigdomsorienteret.

Kl. 15:32

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 15:32

Hans Kristian Skibby (DF):

Det anerkender jeg simpelt hen ikke. Jeg mener ikke, at GGGI's formål er at hjælpe de fattige. Det bliver jeg nødt til at sige.

Udviklingsministeren har jo selv været med til tidligere i sin karriere at hjælpe eksempelvis en norsk organisation med at få midler til deres udviklingsarbejde, og det er jo så en organisation, hvor ledelsen – naturligvis – arbejder skattefrit. De skal ikke betale skat af deres løn, og det er jo fint, når man er så barmhjertig, som ministeren siger. Det er faktisk en organisation i Norge, hvor direktøren får mere i løn brutto end den danske statsminister, og det er vel at mærke en løn, som vedkommende så får skattefrit.

Så vil jeg bare spørge ministeren: Er det at vise kristelighed og barmhjertighed? Har det noget med fattigdomsbekæmpelse at gøre, at man ikke tager et brud med de her ekstravagante lønninger og den her skattefrihed, som folk belønner sig selv med?

Kl. 15:33

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ministeren.

Kl. 15:33

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Jeg har ikke lige kendskab til det eksempel, som ordføreren nævner her, men han er selvfølgelig velkommen til at stille et skriftligt spørgsmål.

Det eneste, jeg bare igen vil pointere, er, at hvis man ønsker at skære 3 mia. kr. af den danske udviklingsbistand, hvilket jeg forstår at Dansk Folkeparti vil, så kommer det til at ramme mange, mange tusinde fattige og udsatte mennesker ude omkring i verden, som i den

grad har brug for hjælp. Og der kunne jeg bare godt håbe at Dansk Folkeparti ville vise lidt mere barmhjertighed.

Kl. 15:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Så er det ordføreren for forespørgerne, hr. Steen Gade, SF – 5 minutter.

Kl. 15:34

(Ordfører for forespørgerne)

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg vil sige tak for debatten, og tak for den brede tilslutning til forslaget til vedtagelse, som jeg er rigtig glad for.

Jeg ville egentlig have sluttet med det, men nu siger jeg det alligevel fra starten, for nogle gange er det jo sådan i Folketinget, at når man foretager et forholdsvis markant skridt fremad, som der faktisk ligger i det her forslag til vedtagelse, er der ikke så mange, der opdager det. Det er så nok også tilfældet i dag, tror jeg. Men det er faktisk et pænt skridt.

Sidste år fik vi for første gang et afsnit ind i den sikkerhedspolitiske redegørelse om, at der også var klimapolitiske komplikationer eller sammenhænge, der havde relation til sikkerhedspolitik. Nu har vi et forslag til vedtagelse i Folketinget, og jeg siger tak for udenrigsministerens klare melding om at fortsætte det i kommende redegørelser.

Der er jo den klare sammenhæng efter min opfattelse, og nu har vi så også dokumentationen fra IPCC's anden delrapport her og ministrenes svar. Der er den sammenhæng, at hvis man er sårbar i forvejen – og der nævnte jeg landene syd for Sahara for ikke at nævne Bangladesh hver gang – er der allerede så meget af samfundet, der ikke fungerer, og der skal ikke ret meget til, før folk bryder op, ikke har levevilkår, der fungerer, fordi de har fået fejlslagen høst, og de bliver så, lynhurtigt og alt for hurtigt, til en eller anden type klimaflygtninge. Derfor er det jo den forebyggende indsats, som der også står noget om i forslaget til vedtagelse, som jeg interesserer mig for.

Det er derfor, jeg vil have sammenhængen til sikkerhedspolitik, fordi det jo er der, man kan have noget forebyggende; man kan gå ind og sige, at vi ved, at her kommer en udvikling, vi kan forudse den, her er der en risiko for tørke, her er der en risiko for flere cykloner, og derfor må vi gribe ind tidligere som verdenssamfund.

Det er jo i den sammenhæng, at jeg også har tænkt Sikkerhedsrådet. Og jeg er helt enig med udenrigsministeren. Det har været forsøgt mange gange. De første, der arbejdede med det, var faktisk den tyske forbundskansler Kohl og præsident Mitterand. Vi er altså helt tilbage i 1990'erne, hvor de snakkede om, at man skulle have et miljø sikkerhedsråd i FN. Sidst det blev gjort med rimelig styrke, var det Blair, der fik det op, og siden er det så er faldet lidt tilbage. Det har været forsøgt nogle gange, og Danmark har også spillet pænt med de gange.

Det skal selvfølgelig forberedes, og det, jeg håber at man kunne få udviklet, var en model, hvor man sådan set hvert halve år fik en rapport til FN's Sikkerhedsråd om, hvordan situationen ser ud, med henblik på at få Sikkerhedsrådet til bare hvert halve år at tage nogle beslutninger eller lave nogle retningslinjer, så man kunne forebygge nogle af de kriser, som man jo, når det kommer til stykket, godt kan forudsige med ret stor sandsynlighed. Det håber jeg at udenrigsministeren vil arbejde videre med.

Også tak til udviklingsministeren for at adressere problemet med de små østater. Det er nok et længerevarende projekt, men vi må tage den dialog, og vi har jo heldigvis et samarbejde med østaterne og østaternes organisation, AOSIS. Østaterne har den kæmpe udfordring, at om 30-40 år er der nogle af dem, som faktisk ikke rigtig er beboelige for almindelige mennesker. Det er stater; det vil sige, at indbyggerne hører til den nationalstat, de har pas i et land, der er ved at forsvinde. Det må man i gang med at adressere.

Nu har jeg fortalt andre historier i dag, og så vil jeg slutte med at fortælle om en oplevelse, jeg havde i 1990'erne, hvor vi havde besøg af australske parlamentarikere her i Folketinget, og på et tidspunkt, hvor vi diskuterede miljø og klima – som vi også gjorde dengang – rejste en af de australske kolleger sig og sagde: Vi tager dem ikke. Vi forstod ikke rigtig, hvad han sagde – hvad der var meningen. Så siger han: Vi tager ikke alle de klimaflygtninge, vi får fra småøerne og fra Bangladesh. Vi tager dem ikke.

Men det er jo den problemstilling, verdenssamfundet også må adressere, for man kan jo ikke lade dem være pariaer i verden.

Vi var ikke helt enige med Liberal Alliance og Dansk Folkeparti. Det vil jeg håbe at vi kan blive, for hele ideen er faktisk, ligesom udenrigsministeren sagde, at forespørgslen er lavet for at vise sammenhæng mellem klimaændringer og sikkerhedspolitik og en samlet udenrigspolitisk og udviklingspolitisk indsats, og det synes jeg vi har fået sat på dagsordenen i dag med et forslag til vedtagelse. Så jeg siger tak for debatten.

Kl. 15:39

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Velbekomme.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted onsdag den 11. juni 2014.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

31) Forespørgsel nr. F 32:

Forespørgsel til undervisningsministeren:

Hvad kan ministeren oplyse om regeringens syn på muslimske friskoler i Danmark, finder ministeren behov for at skærpe tilsynet med friskolerne, og vil ministeren om nødvendigt ændre lovgivningen om friskolerne?

Af Alex Ahrendtsen (DF), Bent Bøgsted (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Søren Espersen (DF), Martin Henriksen (DF), Marie Krarup (DF), Peter Skaarup (DF), Merete Riisager (LA) og Simon Emil Ammitzbøll (LA).

(Anmeldelse 24.04.2014. Fremme 29.04.2014).

Kl. 15:40

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til onsdag den 11. juni 2014.

Så har jeg forstået på forespørgerne, at den ordfører, der kommer med begrundelsen, er fru Merete Riisager, og at det er den anden forespørger, altså ordføreren for forespørgerne, hr. Alex Ahrendtsen, der har ordførertalen.

Fru Merete Riisager, værsgo.

Kl. 15:40

Begrundelse

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

Tak. Liberal Alliance og Dansk Folkeparti har taget initiativ til den her forespørgsel, fordi vi har en bekymring for, hvorvidt alle muslimske friskoler i Danmark lever op til de krav, som loven sætter til dem, og vi vil gerne høre regeringen, hvad den vil gøre for at sikre, at det faktisk er tilfældet.

Loven for friskoler beskriver udtrykkeligt, at frie grundskoler skal leve op til de faglige krav, der stilles til folkeskolen, på en måde, så eleverne forberedes til et liv i et demokratisk samfund. Det forudsættes derfor, at eleverne efter en skolegang har indsigt i, hvordan folkestyret fungerer, såsom magtens tredeling, grundlovens status og den demokratiske kultur, der binder et levende folkestyre sammen. Det forventes også, at eleverne har kendskab til og forstår betydningen af ligestilling mellem kønnene samt menneskerettighedernes placering i samfund og lovgivning.

De her ting har ministeren understreget i sine svar til Folketinget ved flere lejligheder. Ud over det må man jo også forvente, at eleverne kender og forstår naturfaglige forudsætninger for vestlig viden-skab, hvordan arterne er opstået, hvordan vi får børn, hvordan men-neskeheden har udviklet sig gennem historien. Alle de her ting og meget mere skylder vi at lære børn i Danmark, uanset hvilken skole de går på.

Derfor vil vi ved den her lejlighed spørge regeringen om, hvad regeringen ved om det faglige niveau i de muslimske friskoler set i forhold til folkeskolen og andre friskoler, ikke kun i forhold til ka-rakterer, men den helt substantielle faglighed, som jeg her adresse-rer. Mener regeringen, at der er problemer med fagligheden i mus-limske friskoler, og hvis ja, hvordan vil regeringen så løse disse pro-blemer? Hvad er status på det her område? Der er muslimske frisk-oler, der tidligere er lukket på grund af for dårlig faglighed, så simp-elt hen: Hvad er regeringens status på det her område? Og endelig: Kan regeringen garantere, at fagligheden i de muslimske friskoler modsvarer den faglige indsigt, som børn får på andre skoler, hvad enten det er private skoler eller folkeskoler?

Kl. 15:43

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak for begrundelsen. Så giver jeg ordet til undervisningsministeren for besvarelse. Værsgo.

Kl. 15:43

Besvarelse

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil godt starte med at sige tak for den her forespørgselsdebat. Jeg går da ud fra, at dem, der har stillet forespørgslen, er optaget af, at alle frie grundskoler, uanset hvilken religiøs, pædagogisk, idépolitisk eller anden tilgang de har til deres virke, skal leve op til de faglige mål, som gælder for folkeskolen. Jeg er bare lidt forundret over, hvorfor det er noget, man anser for at være et problem særligt for de såkaldte muslimske friskoler, for i regeringen har vi en helt afklaret holdning til det, nemlig at alle frie grundskoler skal stå mål med den faglighed, som der ligger i folkeskolen.

Men det er jo så i øvrigt, her dagen før grundlovsdag, en meget god anledning til at starte lidt principielt, nemlig med hvad det egentlig er, der fremgår af grundloven, fordi det jo sådan set også er afsat for det, der står i folkeskolens formålsparagraf, og dermed og-så for det virke, som skal gennemsyre alle de skoleformer, som vi har her i Danmark.

Noget af det, som står helt centralt i grundloven, er jo for det før-ste skolefrihed, og for det andet forbud mod forskelsbehandling, og det vil jeg godt lige dykke lidt ned i. Skolefriheden i grundlovens § 76 er en grundlæggende dansk værdi, der går tilbage helt til Grundt-vigs tid. På samme måde er grundlovens § 70 om forbud mod for-skelsbehandling på grundlag af tro eller afstamning også en grund-læggende dansk værdi. I kombination sikrer de to dele af grundlo-ven, at skolefriheden er lige for alle i Danmark uanset tro eller af-stamning. Det indebærer også, at en fri grundskole kan bygge på en bestemt religion; det kan være på kristendom, det kan være på islam eller på noget andet.

Det er dermed også et svar på spørgsmålet om regeringens syn på muslimske friskoler, for det er ikke sådan, at Undervisningsministe-riet kategoriserer de frie grundskoler efter f.eks. deres religiøse til-hørsforhold. De frie grundskoler er ikke efter loven forpligtet til at angive, hvis de har et religiøst tilhørsforhold. Men skolerne kan væl-ge at indsætte et religiøst tilhørsforhold i skolens vedtægtsbestem-melser. En skole kan også vælge at vise, at et religiøst tilhørsforhold er en del af skolens værdigrundlag, på skolens hjemmeside.

Alle frie grundskoler har frihed til at tilrettelægge en undervis-ning, der stemmer overens med deres overbevisning, det være sig dialogisk, pædagogisk eller religiøst. Og det gælder, uanset hvilken religiøs, ideologisk eller pædagogisk overbevisning der måtte være tale om. For det, der nemlig er omdrejningspunktet, og det, der jo er kernen i det, og som det skal måles op imod, er, at det samtidig efter friskoleloven er et grundlæggende krav, at undervisningen, som jeg nævnte, skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkesko-len. Og det gælder selvfølgelig for alle friskoler, inklusive de såkald-te muslimske friskoler, som der bliver spurgt til her i forespørgsels-debatten.

Det betyder også, at det efter loven er et krav, at alle friskoler i deres formål og i hele deres virke skal forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre. Det skal alle friskoler, også de såkaldte muslimske friskoler, selvfølgelig leve op til. For det er vigtigt, at eleverne udvikler og styrker deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Og det gælder igen alle, uan-set om det er friskoler, der har et bestemt religiøst, idépolitisk eller et andet pædagogisk grundlag.

Baggrunden for det er selvfølgelig, at vi ikke ønsker, at der er no-gen skoler i Danmark, der skal fungere på en måde, som betyder, at eleverne ikke er forberedte på de grundlæggende demokratiske vær-dier og rettigheder, vi har her i Danmark. De skal selvfølgelig være forberedte på det samfund, som de skal være en del af, når skolen er slut; et demokratisk samfund, hvor borgerne har en række grundlæg-gende frihedsrettigheder, som skal respekteres uanset religion og po-litisk overbevisning. Det er nogle rettigheder, hvor mænd og kvinder er lige; hvor man har ret til at ytre sig og tænke frit; det er også, hvor man har ret til egen seksualitet, uanset hvilken det måtte være, og hvor man har ret til at dyrke den religion, man ønsker at tilhøre.

Hvis skolerne ikke gør det, er de ikke berettiget til at få statstil-skud efter friskoleloven, på samme måde som skolerne ikke er beret-tiget til tilskud, hvis undervisningen på det rent faglige niveau ikke står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det skal der selvfølgelig føres tilsyn med, også i forhold til dem, som spør-gerne kalder de muslimske friskoler. Men det gælder alle friskoler – det er det, der er hele pointen. Vi stiller de samme faglige krav, og vi stiller de samme krav om, at der skal undervises i de demokratiske rettigheder og værdier, der præger det danske samfund.

Kl. 15:48

Jeg vil godt sige lidt om den måde, der bliver ført tilsyn på, for det bliver der også spurgt om her i forespørgselsdebatten. Det er Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen under Undervisningsministeriet, der fører det statslige tilsyn med de frie grundskolers virksomhed og dermed også fører tilsyn med, om undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Man fører tilsyn med, om skolerne i undervisningen og deres øvrige virke lever op til lo-vens krav om at forberede eleverne til at leve i det danske samfund med frihed og folkestyre; man fører tilsyn med, om de styrker og ud-vikler elevernes respekt for vores grundlæggende frihedsrettigheder og ligestilling mellem kønnene.

Hvis der er nogen konkrete tegn på, at en skole ikke lever op til de krav, så vil Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen iværksætte et tilsyn med skolen. Det gælder uanset skolens værdigrundlag og eventuelle religiøse tilhørsforhold. Tilsynet kan bestå af mange ting: Det kan

være, at man gennemgår skolens hjemmeside, værdigrundlag, vedtægter osv., men det kan også bestå i, at styrelsen tager på tilsynsbesøg på skolen for med egne øjne at se, hvordan undervisningen og skolen i øvrigt fungerer, og for at kunne tale med skolens lærere og elever. Tilsynsbesøget kan både være aftalt med skolen, men det kan også ske uanmeldt, hvor skolen ikke ved, hvornår tilsynsbesøget finder sted. Hvis det tilsyn, uanset om det er den ene eller den anden slags, munder ud i, at styrelsen finder, at skolen ikke lever op til f.eks. kravet om frihed og folkestyre, så kan styrelsen træffe afgørelse om, at skolen ikke længere er omfattet af friskoleloven, og at skolen ikke længere kan modtage statstilskud.

I 2010-11 gennemførte styrelsen et mere generelt tilsyn på 21 frie grundskoler med, om skolerne forberedte eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre, og om skolerne udviklede elevernes respekt for vores grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Tilsynsrunden omfattede bl.a. skoler med muslimsk værdigrundlag og skoler med en stor andel af tosprogede elever. Efter de tilsynsbesøg i 2010-11 konkluderede styrelsen, at alle 21 skoler generelt og i tilstrækkelig grad levede op til kravene.

Senere i år – nu rykker vi så frem til nu – vil styrelsen gennemføre en tilsynsrunde i forhold til de frie grundskoler med det hovedformål at udtage de skoler, der har de største faglige udfordringer, til nærmere undersøgelse. Skolerne vil blive udtaget, hvis de scorer lavt på, bl.a. hvilke karakterer deres elever får ved folkeskolens afgangsprøve, eller hvor mange af deres elever der går videre eller ikke går videre til en ungdomsuddannelse. I den forbindelse vil de udtagne skoler naturligvis blive bedt om at forklare nærmere om, hvordan undervisningen tilrettelægges, og hvordan de sikrer, at eleverne får et fagligt godt udbytte heraf.

Men skolerne vil også blive bedt om at redegøre nærmere for, hvordan de forbereder eleverne til det danske samfund med frihed og folkestyre, og hvordan de udvikler elevernes respekt for vores grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene, fordi det jo som sagt også er en del af folkeskolens formålsparagraf, som de selvfølgelig skal stå mål med.

Tilsynsrunden vil ikke være specielt rettet mod skoler med et særlig værdigrundlag, herunder f.eks. et muslimsk værdigrundlag, men tilsynet vil kunne give et billede af, hvordan en række skoler, der er fagligt udfordret, arbejder med at sikre, at eleverne kan komme godt ud i det danske samfund og dermed også efterfølgende fungere godt i det danske samfund.

Kl. 15:51

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Det var ministerens besvarelse. Der er ikke nogen korte bemærkninger lige nu, så vi fortsætter til den egentlige forhandling, og det er ordføreren for forespørgerne, hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti. 5 minutter.

Kl. 15:51

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak. Jeg troede lige, jeg gik glip af muligheden for at stille ministeren spørgsmål, men det er først senere, vi kan få lov til det. Det er glimrende.

Tak til ministeren, og tak til fru Merete Riisager for motiveringen. Det er jo tydeligt, at muslimske friskoler er en kilden sag for regeringen. Det er et emne, som man har berøringsangst for. Man har ofte ikke lyst til at debattere det, og det ved både Liberal Alliance og Dansk Folkeparti, fordi vi i måneder har forsøgt at få en høring om muslimske friskoler op at stå, hidtil uden held. Formanden for udval-

get, hr. Orla Hav, har bekæmpet det målrettede, regeringsflertallet vil ikke diskutere det. Vi forstår det ganske enkelt ikke.

Vores ønske er endda temmelig fromt. Vi vil bare gerne have mere viden om muslimske friskoler, blive klogere, så vi kan få en saglig debat baseret på fakta, men det vil man ikke give os. Det er derfor, vi har besluttet os for at tage den her politiske diskussion om emnet her i salen.

For hvad mener regeringen om det faglige niveau på de muslimske friskoler? Hvorfor har den tilsyneladende så svært ved at tage emnet op og forholde sig sagligt til det? Der er jo socialdemokrater, der sagtens kan finde ud af det. F.eks. mener Lars Aslan Rasmussen, der er medlem af Borgerrepræsentationen i København, at staten ikke skal poste penge i islamiske skoler. Han mener altså det modsatte af, hvad ministeren lige har sagt.

Han skrev sit debatindlæg sammen med Ahmed Akkari, der i sin bog »Min afsked med islamismen« afslører, hvordan de muslimske friskoler, han underviste på, gjorde, hvad de kunne, for at bekæmpe integrationen. Akkari fortæller – og nu kommer der en hel række emner, som jeg håber man lytter til – om indoktrinering, snyd, religiøst betinget kønsopdeling, forbud mod sang, modstand mod evolutionslære, fravær af historier om jødeudryddelserne, faglighed underordnet ideologi, lærebøger fra Saudi-Arabien, skoler styret af ekstreme organisationer som Det Muslimske Broderskab og Millî Görüş, hemmelige moskeer under skolerne, friskoler som hvervekontorer til islamistmiljøer, anarki, flertalsundertrykkelse, dårlige lærere, dårligt dansk blandt eleverne, had til alle ikkemuslimer og eksamenssnyd. Det drejer sig altså om de skoler, han selv har undervist på.

Hidtil har ministeren hårdnakket holdt fast i, at tilsynet med de muslimske friskoler er godt nok, og at der derfor ikke er nogen grund til bekymring, men også dette fejler Akkari af banen. Lad mig citere fra bogen:

I min tid på friskolerne kom konsulenterne fast på besøg to gange om året, og hver gang blev et større skuespil sat i værk. Besøgene foregik altid i en ånd af samarbejde og tillid, og hver eneste gang slutte inspektørerne skuespillet råt. De noterede smilende i deres skemaer, mens de betragtede glansbilledet uden så meget som et eneste kritisk og dybdeborende spørgsmål. Flere gange hørte jeg dem sige, at det var synd, at de muslimske friskoler af og til blev kritiseret, når de nu fungerede så godt.

Vi har dog også andre kilder til udfordringerne i muslimske friskoler. Friskolebladet havde f.eks. for nylig en artikel, og det er Dansk Friskoleforening, der udgiver det blad, og de er jo meget positive over for muslimske friskoler. Alligevel er artiklen interessant, fordi skolelederen fra den muslimske friskole Al-Salahiyah indrømmer, at muslimske forældre er meget skeptiske over for aktiviteter, der er for danske. Skolen kender jeg jo fra min tid som byrådspolitiker i Odense. Tidligere gik børnene kun til 6. klasse, hvorefter de måtte skifte. Jeg fik tit oplysninger om, at deres niveau ikke svarede til 6. klasse, men til 3. og 4. klasse, når de begyndte i den nye skole.

Men alt dette er jo bare fornemmelser og erfaringer. Der er intet videnskabeligt, og det er derfor, det ville være så godt med en saglig høring om muslimske friskoler, så vi kunne komme hele vejen rundt. Vores håb er derfor, at ministeren vil støtte vort ønske om at få en høring om muslimske friskoler, så vi en gang for alle kan få fakta på bordet; for ville det ikke være skønt at blive klogere, minister? Det håber vi at vi alle sammen gerne vil.

Til slut skal jeg læse et forslag til vedtagelse op fra Liberal Alliance og Dansk Folkeparti:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget mener, at der er grund til at skærpe tilsynet med frie grundskoler, hvor der er en berettiget grund til at tro, at eleverne ikke modtager undervisning, der fagligt svarer til undervisning, som

elever modtager i folkeskolen. Folketinget konstaterer, at der tidligere har været problemer med det faglige niveau i en række muslimske friskoler, og ønsker som følge heraf en større sikkerhed for, at det faglige niveau i de muslimske friskoler afspejler kundskaber i læsning, skrivning og regning, men også kendskab til folkestyret, demokratisk kultur, litteratur, historie, ligestilling, religionskritik, biologi og rettigheder for den enkelte i et demokratisk samfund. Folketinget ønsker fortsat, at de frie grundskoler i Danmark skal have frihed fra staten til at bedrive skole, og at et skærpet tilsyn derfor bør foretages som udvidede faglige test af de krav, der allerede er fastlagt for de frie grundskoler.»
(Forslag til vedtagelse nr. V 61).

Kl. 15:57

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er en enkelt til korte bemærkninger, fru Annette Vilhelmsen, SF.
Kl. 15:57

Annette Vilhelmsen (SF):

Det er jo lige præcis i forespørgselsdebatter, vi kan forsøge at nå at blive lidt klogere på hinandens argumentation og holdninger.

Når Liberal Alliance og Dansk Folkeparti spørger, om ministeren om nødvendigt vil ændre lovgivningen om friskolerne, så skal jeg simpelt hen, bare til min forståelse, høre, om Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er ude på at ville ændre grundloven, hvad angår frihedsrettighederne. Er det det, vi er ude i, siden I specifikt er så optaget af de muslimske friskoler?

Kl. 15:58

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 15:58

Alex Ahrendtsen (DF):

Næh, vi er interesseret i det faglige niveau, og vi er interesseret i et skærpet tilsyn, og det, vi egentlig bare spørger ministeren om, er, om vi kan få nogle fakta om det på bordet. Og på baggrund af de fakta, som bl.a. skulle fremkomme ved en høring, kan vi så tage en diskussion om, hvorvidt det er nødvendigt at ændre loven og dermed skærpe tilsynet.

Det er egentlig bare det, vi har sagt. Det er det faglige niveau, der er det afgørende for os, og det er derfor, vi har den her forespørgsel i dag. Det er også derfor, vi ønsker at få en høring om muslimske friskoler, så vi kan få begavede personer, der har mere viden om miljøet, end vi herinde har, til at fortælle os om de udfordringer, der er, med muslimske friskoler, hvis der er udfordringer. Vi har en formodning om det, baseret på erfaringer og på det, vi har kunnet støve op igennem tiden. Men vi kan jo ikke være på sikker grund, så det skal være baseret på fakta. Bagefter må vi så tage stilling til, om loven skal ændres.

Kl. 15:59

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren til anden korte bemærkning.

Kl. 15:59

Annette Vilhelmsen (SF):

Det er igen til afklaring: Spørger hr. Alex Ahrendtsen om, hvorvidt regeringen specifikt vil ændre, for at muslimske friskoler skal have et skærpet tilsyn, eller er det for friskoler generelt? For jeg kan ikke forestille mig, at det er et forslag om, at vi skal have to parallelle love – en for friskolerne og så en for de muslimske friskoler.

Kl. 16:00

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:00

Alex Ahrendtsen (DF):

Et skærpet tilsyn vil jo selvfølgelig gælde for alle friskoler, der har faglige udfordringer. Det er jo klart. Vores formodning er bare, at det især er muslimske friskoler, som har haft problemer med at leve op til det.

Kl. 16:00

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere til korte bemærkninger. Næste taler er ordføreren for Venstre, fru Anni Matthiesen. Værsgo.

Kl. 16:00

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Og først og fremmest tak til forespørgerne for at rejse debatten her i Folketingssalen i dag. Som de tidligere talere også har været inde på, går den ud på at få en drøftelse om de muslimske friskoler og om tilsynet med skolerne.

Der vil jeg godt starte med at understrege, at det for Venstre er rigtig afgørende, at vi sikrer friskolernes frihed, og måske i forlængelse af det, som Dansk Folkepartis ordfører lige har sagt, vil jeg sige, at vi er nervøse over det, som dem, der har rejst debatten her i dag, egentlig foreslår, nemlig at lave et generelt skærpet tilsyn udelukkende gældende for de muslimske friskoler. Der er vi nervøse for, at man jo så på den måde reelt kommer til at straffe alle friskoler over en kam.

I dag er der jo faktisk flere niveauer af tilsyn på de frie grundskoler. Tilsynet er utrolig omfattende og er faktisk i visse tilfælde mere omfattende end tilsynet i folkeskolen. For det første skal forældrene føre tilsyn med skolens almindelige virksomhed, og for det andet skal forældrekredsen og bestyrelsen enten vælge en eller flere certificerede eksterne tilsynsførende eller vælge selvevaluering. For det tredje kan Undervisningsministeriet beslutte at føre skærpet tilsyn med en skole – hvad også undervisningsministeren var inde på – og i den forbindelse kan ministeriet faktisk fratage skolen det statslige tilskud, hvis en skole vel at mærke ikke lever op til kravene.

I dag, kan man sige, er der jo altså allerede mulighed for, at staten kan føre et skærpet tilsyn med den enkelte frie grundskole, hvis man vel at mærke føler, at det er nødvendigt. Siden år 2000 er der ved flere lejligheder blevet ført et skærpet tilsyn, også med muslimske friskoler, og i den periode har fire skoler fået frataget deres tilskud, men der er altså som sagt kun tale om fire skoler. Det ser altså ud til, at det på den måde måske ikke er så stort et problem.

Men samtidig vil jeg så også understrege, at det for Venstre er vigtigt, at vi hele tiden holder øje med udviklingen. Jeg mener faktisk, at vi har en forpligtelse til at være vågne, i forhold til hvordan tilsynet fungerer – også på de muslimske friskoler. Men alt i alt mener Venstre faktisk, at den nuværende lov for de frie grundskoler helt generelt fungerer.

Venstre har sammen med regeringspartierne, SF, De Konservative og Enhedslisten lavet et fælles forslag til vedtagelse, som den socialdemokratiske ordfører vil læse op, når hun kommer på talerstolen.

Kl. 16:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er to indtegnede til korte bemærkninger. Den første er fru Merete Riisager. Værsgo, 1 minut.

Kl. 16:03

Merete Riisager (LA):

Tak. Fru Anni Matthiesen siger, at Venstre er nervøse for et eventuelt skærpet tilsyn med de muslimske friskoler og mener, at det mu-

ligvis kan udgøre et problem. Mener ordføreren, at det ville udgøre et reelt problem, al den stund man faktisk vil udtage de skoler, som viser sig at have faglige problemer, altså hvor man allerede ved og kan se, at der er faglige udfordringer?

Kl. 16:06

Det lærer sig jo i virkeligheden meget godt op ad det, ministeren sagde, nemlig at man udtager skoler, som har faglige problemer. Så hvori består den nervøsitet fra Venstre, som fru Anni Matthiesen beskriver? Og endelig vil jeg spørge: Mener Venstre, at der er grund til at være bekymret for det faglige niveau på de muslimske friskoler?

Kl. 16:04

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 16:04

Anni Matthiesen (V):

Helt generelt er vi nervøse for, at det kommer til at ramme bredt på alle typer af friskoler, hvis vi begynder at dreje på nogle af de knapper, der betyder, at tilsynet så bliver strammet. Der findes jo i dag rigtig mange forskellige typer af friskoler; lilleskolerne og privatskolerne osv. Derfor synes vi, det er problematisk, hvis man generelt begynder at stramme tilsynet, så man dermed kommer til at straffe alle på samme måde.

Kl. 16:05

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Spørgeren til anden korte bemærkning.

Kl. 16:05

Merete Riisager (LA):

Men det, vi taler om i Liberal Alliance, er jo, at skolerne skal leve op til det, som allerede står i loven, dvs. at der ikke stilles nogle nye krav her. Det handler om at sikre, at det tilsyn, der føres, faktisk afdækker, om der er det faglige niveau, som friskolerne skal levere ifølge loven. Så der ikke nogle nye krav her. Det handler jo også om, hvordan man gør det.

Så vil Venstre være åben over for en ændring af tilsynet, sådan at man faktisk måler fagligheden, f.eks. ved hjælp af test af børnenes kundskaber, så man præcis ved, hvad det er, de her børn kan, i stedet for bare at bede skolerne om selv at komme med en redegørelse for, hvad det faglige niveau er?

Kl. 16:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 16:06

Anni Matthiesen (V):

Jeg vil sige, at Venstre altid er åben for at kigge på, om der er ting, der faktisk kan gøres bedre eller anderledes. Det kunne jo være, at vi også skulle vælge at kigge på, hvordan man reelt gør i nogle af vore nabolande på det her område.

Men her og nu synes vi jo egentlig, at man allerede har værktøjerne. Det kan så godt være, at vi skal have en diskussion, om, om man anvender værktøjerne på den rette måde. Og der vil jeg sige, hvad også Dansk Folkepartis ordfører bl.a. var omkring, at jeg synes, det ville være oplagt at lave en høring om det her, så vi alle sammen kunne blive klogere. Derfor håber jeg da, at man også i udvalget kan blive enige om at få stablet en høring på benene, og at vi dermed får nogle eksperter ind at fortælle os om det.

Kl. 16:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Hr. Alex Ahrendtsen for en kort bemærkning.

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak. Det er jo sådan, at friskolen selv vælger sin tilsynsperson, og det er jo allerede et problem i sig selv. Gør det ikke indtryk, når en person som Ahmed Akkari, der har undervist på muslimske friskoler, fortæller det, han gør? Får det ikke ordføreren til at tænke på, at vi måske skulle kigge lidt på at ændre tilsynet og skærpe det, så vi er sikre på, at bl.a. muslimske friskoler lever op til det, vi forventer af en dansk friskole. Og at friskolen ikke modarbejder det danske samfund og ikke modvirker integrationen, men sørger for, at eleverne får en ordentlig skoleuddannelse, så de kan få sig en ungdomsuddannelse og bagefter også få en chance for enten at uddanne sig eller få et arbejde?

Kl. 16:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 16:07

Anni Matthiesen (V):

Det gør altid indtryk på mig, når der er andre kloge mennesker, der udtaler sig om forskellige ting. Jeg må så også sige, at jeg samtidig synes, at man har en forpligtelse til at høre det fra flere forskellige vinkler, så man ikke på baggrund af en enkelt bog eller udtalelse begynder at ændre på lovgivningen. Derfor håber jeg – som jeg også sagde til Liberal Alliances ordfører – at der bliver held med at få lavet en decideret høring på det her område, for jeg synes jo egentlig, at vi alle sammen kunne have glæde af at blive klogere på området.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 16:08

Alex Ahrendtsen (DF):

Der tales om forskellige vinkler og opbakning til en høring – det er jo glædeligt. Men Venstre ville jo ikke være med til, at vi lavede en høring om muslimske friskoler, som kunne have gjort os alle klogere på området. Man vil så have en generel høring, og det er fint nok.

Men hvad siger ordføreren til, at der er sådan en voldsom modstand fra regeringspartierne og SF og Enhedslisten, som ikke vil bakke op om, at muslimske friskoler og religiøse friskoler bliver en del af den høring? Hvad er ordførerens mening om det? Bakker hun det op?

Kl. 16:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 16:08

Anni Matthiesen (V):

Jeg synes, at Dansk Folkepartis ordfører skal stille de spørgsmål til regeringspartiernes ordførere. Men jeg vil sige det på den måde, at jeg jo har forsøgt – også i udvalgsarbejdet, og det ved hr. Alex Ahrendtsen godt – at finde ud af, om man i fællesskab kunne blive enige om at lave den her høring og få den i hus. Jeg mener helt klart, at man kan lave høringen med forskellige typer af overskrifter, og i mine øjne kan muslimske friskoler sagtens indgå under de overskrifter.

Kl. 16:09

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Annette Lind, Socialdemokraterne. Værsgo.

Kl. 16:09

(Ordfører)

Annette Lind (S):

Tak. Vi har egentlig for ganske nylig haft fornøjelsen af at diskutere de frie grundskoler her i salen, og jeg vil gerne sige igen, at for os Socialdemokrater er de frie grundskoler et alternativ til folkeskolen for de forældre, der af pædagogiske, idépolitiske eller religiøse årsager ønsker en særlig skolegang for deres børn. De frie grundskoler giver på den måde en større mangfoldighed på skoleområdet, og det gælder også i de muslimske friskoler.

Samtidig har vi brugt endnu mere tid i de seneste år på at diskutere samfundets fælles skole, og hvordan vi egentlig får en endnu stærkere folkeskole. For vores mål er som Socialdemokrater helt klart, at der alle steder skal være en god lokal folkeskole, som skal være førstevalget for forældrene. Det er kernevelfærd for os, at vi alle steder her i landet har en folkeskole, hvor børn bliver dygtige og glade af at gå i skole.

Når det så er sagt, forventer jeg selvfølgelig også, at de frie grundskoler løfter deres del af det sociale ansvar, at de lever op til de krav, som vi stiller til dem. Det gælder, uanset om friskolerne skiller sig ud pædagogisk, idépolitisk eller alt efter religion.

Vi stiller krav om, at friskolerne forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre, og at eleverne lærer om frihed og menneskerettigheder og ikke mindst om ligestilling. Vi vil ikke være med til, at skoler indoktrinerer eller er ekstremistiske. For os er det vigtigt for fundamentet for vores børn, at vi har skoler, hvor demokratiet er i højsædet, og det er også en af grundene til, at vi tilbage i marts her i Folketingssalen var med til at give friskoleeleverne ret til at danne elevråd.

Vi ønsker skoler, som er demokratiske i hverdagen. Sagt lidt kortere, så stiller vi mange gode og nødvendige krav til landets friskoler, og lever skolerne ikke op til de krav, skal de selvfølgelig ikke have det statstilskud. Så enkelt er det egentlig.

Jeg kan ikke lade være med at undre mig over, at det lige præcis er Liberal Alliance – som er med på at stille den her forespørgsel – der lægger op til et skærpet tilsyn med friskolerne. For så sent som i marts måned sagde Liberal Alliances ordfører her på talerstolen, at det ville være fatalt at indskrænke friheden endnu mere for disse skoler. Samtidig sagde ordføreren, at de frie skoler skal leve op til et højt fagligt niveau, og at det gør de. Det er derfor nye toner fra Liberal Alliance.

Jeg synes, at det er vigtigt, at vi følger friskolerne tæt. Vi skal selvfølgelig være sikre på, at skolerne gør deres arbejde ordentligt, og netop derfor har vi et tilsyn, som lige præcis har den opgave; et tilsyn, som kontrollerer, at skolerne gør det godt nok, og hvor der allerede i dag også er mulighed for et skærpet tilsyn, hvis man er bekymret for det modsatte. Med det vil jeg sådan set bare sige, at jeg tror, at man skal passe meget på med at blande ting sammen i den her debat.

Vi har nogle gode rammer for friskolerne, som giver forældrene mulighed for at vælge en anden type skole, og samtidig stiller vi høje krav til skolerne. Hvis det står til os Socialdemokrater, skal vi fortsætte med det.

På vegne af Socialdemokraterne, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Venstre og Konservative Folkeparti vil jeg gerne oplæse følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget ser de frie grundskoler som et grundlovssikret alternativ til en stærk folkeskole. De frie grundskoler er og skal vedblive med at være skoler for alle børn uanset social baggrund og skal vedblive at være en skoleform med ret til alternativ pædagogik, religiøst livssyn og idepolitisk grundlag til den lokale folkeskole.

Det er et grundlæggende krav i friskoleloven, at de frie grundskoler efter deres formål og i hele deres virke skal forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende frihedsrettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Jævnfør loven om frie grundskoler, er skoler, som ikke lever op til disse krav, ikke berettiget til statstilskud. Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen under Undervisningsministeriet fører tilsyn med, om de frie grundskoler opfylder kravene i friskoleloven.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 62).

Kl. 16:13

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak for det. Det oplæste forslag til vedtagelse vil selvfølgelig indgå i forhandlingerne sammen med det tidligere fremsatte forslag.

Der er to indtegnet til korte bemærkninger. Så er det fru Merete Riisager, værsgo.

Kl. 16:13

Merete Riisager (LA):

Tak. Først kan jeg simpelt hen ikke lade være med at stille et spørgsmål til det her med, at Socialdemokraterne altid siger, at folkeskolen skal være det naturlige førstevalg. Hvorfor skal det egentlig det? Hvorfor skal Socialdemokratiet blande sig i, hvad der er forældrenes førstevalg? Hvorfor kan forældrene ikke bare selv få lov til at vælge, hvad det er, de mener er den bedste skole? Det undrer mig, hver eneste gang det bliver nævnt.

Så siger ordføreren det her med, at vi ikke vil finde os i, at skoler indoktrinerer eller er ekstremistiske. Men ministeren har lige stået og sagt, at man ikke ved noget om de muslimske friskoler. Man ved ikke noget særskilt om de muslimske friskoler, fordi man ikke opgør dem separat. Man ved ikke noget om dem særskilt. Så hvordan kan ordføreren stå her og sige, at man ikke finder sig i det, altså hvorvidt de indoktrinerer eller er ekstremistiske, når man faktisk ikke ved noget om det?

Kl. 16:14

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:14

Annette Lind (S):

Først og fremmest skal folkeskolen være førstevalget, fordi folkeskolen er folkets skole. Det er en fuldstændig unik foranstaltning, som vi har i Norden. Det er en skole for alle, og der ser arbejdernes børn direktørens børn, og sådan skal det blive ved med at være. Derfor er det førstevalget.

At vi ikke ved noget om de muslimske friskoler, er jo noget forbiholdet. Selvfølgelig ved ministeriet en masse om de muslimske friskoler. Der er jo også skærpet tilsyn. Der er tilsyn, og hvis man er i tvivl om, om tilsynet er godt nok, kan man jo henvende sig hos Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen, og så kan de lave det her tilsyn.

Kl. 16:15

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 16:15

Merete Riisager (LA):

Ordføreren er lige kommet på her efter ministeren, som har sagt, at man ikke ved noget særskilt om de muslimske friskoler, fordi man ikke opgør, hvilken trosretning de enkelte skoler beskæftiger sig med. Man ved heller ikke noget om de kristne friskoler eller alle mulige andre. Man opgør det simpelt hen ikke. Så hvad ved ordføreren egentlig om fagligheden og om, hvorvidt man indoktrinerer på de

muslimske friskoler? Hvor har ordføreren den her viden fra? For det kunne jo være interessant for os, som også er en del af Folketinget, at få indsigt i den viden. Vi har nemlig en bekymring for, at fagligheden ikke er i orden.

Kl. 16:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 16:15

Annette Lind (S):

Nu er der jo rigtig, rigtig stor forskel på, om man kategoriserer friskolerne for sig, eller om man har viden om friskolerne. Man kan nemlig godt have rigtig meget viden om den enkelte skole, selv om skolerne ikke kategoriseres i grupper.

Kl. 16:16

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste spørger er hr. Alex Ahrendtsen. Værsgo.

Kl. 16:16

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak for det. Liberal Alliance og Dansk Folkeparti har forsøgt at få en høring op at stå, hvor muslimske friskoler skulle være en del af det, og det har man bekæmpet ret målrettet fra regeringsfløjens side. Og vi, både Liberal Alliance og Dansk Folkeparti, vil jo gerne have mere viden om det her, for vi ved ikke særlig meget om bl.a. muslimske friskoler og deres faglige niveau. Vi ved noget, men ikke ret meget.

Kan ordføreren ikke fortælle mig og andre, om hun ikke synes, det er en god idé, at der kommer en høring, hvor et af emnerne er muslimske friskoler, og hvor vi får indkaldt nogle eksperter, nogle, der ved noget om det her, der så kan fortælle os, hvordan det egentlig hænger sammen derude med det faglige niveau, og eventuelt kommer med nogle anbefalinger til, hvad vi kan gøre? Ville det ikke være dejligt? Støtter ordføreren ikke, at vi får mere viden og får den der høring?

Kl. 16:17

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 16:17

Annette Lind (S):

Nu vil jeg rigtig gerne have Dansk Folkepartis ordfører til med hånden på hjertet at svare på, om vi ikke havde en aftale. Det, der er sket, er, at vi havde en klar aftale om, at vi ikke skulle have en høring alene om de muslimske friskoler. Vi vil rigtig gerne have en stor høring, hvor de muslimske friskoler indgår, om friskolerne. Det var vores helt klare aftale, og nu har Liberal Alliance og Dansk Folkeparti så i stedet for lagt den her forespørgselsdebat i salen, så vi specifikt kunne diskutere de muslimske friskoler.

Vi kategoriserer ikke de muslimske friskoler for sig selv. Vi havde en klar aftale med Dansk Folkeparti og med resten af partierne om at lave den her høring, men den har DF brudt ved at lave den her forespørgselsdebat.

Kl. 16:17

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 16:18

Alex Ahrendtsen (DF):

Jamen jeg er da glad for, at ordføreren bekræfter, at vi havde en aftale om, at muslimske og religiøse friskoler skulle være en del af den høring. Det synes jeg at ordføreren skulle gå hjem og sige til Orla

Hav, som er formand for udvalget, og som ikke vil imødekomme det. Men nu har vi hørt her i salen, at der er en helt klar aftale om det. Det vil vi skrive til formanden.

Så vil jeg bare stille et spørgsmål om noget helt andet, og det er nemlig om Lars Aslan Rasmussen, som er socialdemokrat og sidder i Københavns Byråd, og som ikke vil poste penge i muslimske friskoler. Er ordføreren enig med sin socialdemokratiske kollega?

Kl. 16:18

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 16:18

Annette Lind (S):

Jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at vi har nogle gode friskoler i Danmark, og at vi ikke skal kategorisere dem hver for sig. De skal naturligvis følge reglerne – det skal de muslimske friskoler, og det skal alle andre friskoler, og derfor har de lige så stor eksistensberettigelse som alle andre. De skal selvfølgelig overholde reglerne og lovene og uddanne til demokrati og frihed, akkurat som ministeren sagde. Og derfor mener jeg, at de har en berettigelse.

Kl. 16:19

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Næste ordfører er fru Lotte Rod, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 16:19

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak til Dansk Folkeparti og Liberal Alliance for at rejse debatten. Det er jo egentlig Jeppe Mikkelsen, der er vores friskoleordfører, men han er til eksamen, så derfor tager jeg sagen i dag.

For os Radikale er det en vigtig del af den danske frihedstradition, at der er mulighed for at lave frie skoler. Det har betydet meget for os gennem hele vores radikale historie. Men det er også en vigtig del af den tradition, at undervisningen på friskolerne skal stå mål med undervisningen i folkeskolen. Det gælder for alle friskoler, uanset religiøs, ideologisk eller anden overbevisning. Alle friskoler skal ligesom folkeskolerne forberede eleverne til at leve i vores samfund med frihed og folkestyre. De skal udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

Vi Radikale skal ikke gøre os til dommere, for det er ikke en politisk vurdering. Det har vi et fagligt tilsyn til. Og det er jo ikke så tit, at Radikale siger noget pænt om kontrol, men med Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen har vi jo faktisk en kontrolmekanisme, der holder øje med, at alle skoler tilrettelægger undervisningen på en måde, så eleverne forberedes til at respektere forskellige holdninger til etiske, politiske og religiøse spørgsmål, og at borgerne har en række grundlæggende frihedsrettigheder, og at man har ret til at ytre sig og tænke frit og ret til at dyrke den religion, man vil. Det er en helt afgørende del af vores demokrati.

Hvis man får en mistanke om dårlig undervisning eller lignende, har man muligheden for at tage kontakt til styrelsen, og som radikal er det min holdning, at der med vores frihed netop følger et ansvar for også at tage den kontakt, hvis man opdager ulovligheder. For hvis en skole ikke lever op til vores demokratiske værdier eller høje faglige niveau, skal den selvsagt ikke have statstilskud. Og der har det jo altså ikke noget at sige, om den er muslimsk eller ej.

Jeg ved fra ministeriet, at der er ført tilsyn med 21 frie grundskoler, med hensyn til om skolerne har forberedt eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre. Og senere i år vil styrelsen kigge nærmere på de frie grundskoler, der har de største faglige udfordringer.

Så dermed er det Radikale Venstres holdning, at vi har de værktøjer, der skal til, og dem skal vi bruge i stedet for at opfinde nye.

Kl. 16:22

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er to indtegnet, og fru Merete Riisager er den første.

Kl. 16:22

Merete Riisager (LA):

Er ordføreren enig med mig i, at den måde, man laver tilsyn på i dag, betyder, at man ikke undersøger elevernes kundskaber, altså den viden og de færdigheder, som eleven har opøvet og tilegnet sig igennem undervisningen? Det undersøger man ikke i det nuværende tilsyn. Er ordføreren enig med mig i det?

Kl. 16:22

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:22

Lotte Rod (RV):

Jeg mener ikke, at det er en politisk vurdering, hvordan man skal lave tilsynet. Det har vi netop dygtige faglige medarbejdere til i Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.

Kl. 16:22

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 16:23

Merete Riisager (LA):

Nu bad jeg faktisk ikke om ordførerens vurdering, men spurgte bare rent faktisk: Er ordføreren enig med mig i, at den måde, det foregår på i dag, betyder, at man faktisk ikke undersøger elevernes kundskaber? Er det ikke korrekt?

Kl. 16:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:23

Lotte Rod (RV):

Jeg sidder ikke i Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen. Jeg er her som politiker, og det, der er vigtigt for mig i den her sag, er, at vi på den ene side har muligheden for at lave frie skoler, men at vi på den anden side selvfølgelig sørger for, at alle friskoler lever op til det, man også skal i folkeskolen, nemlig at uddanne vores unge mennesker til at leve i et demokrati og til at have et højt fagligt niveau.

Kl. 16:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste til korte bemærkninger er hr. Alex Ahrendtsen. Værsgo.

Kl. 16:23

Alex Ahrendtsen (DF):

Når nu den radikale ordfører ikke vil svare på fru Merete Riisagers spørgsmål, vil jeg gøre det. Det er jo ikke sådan, at vi ved noget om det faglige niveau. Tilsynet går jo på noget andet, og tilsynet er ret tilfældigt, fordi friskolerne selv vælger deres tilsynsperson. Så ville det ikke være smart, at vi fik noget mere viden om den slags?

Den radikale ordførers tale indeholdt jo rigtig mange pæne ord. Hvad nu, hvis skolen ikke lever op til det? Ville det så ikke være rart, at vi havde nogle redskaber? Ville det ikke være rart med et skærpet tilsyn, så vi fik den viden, som den radikale ordfører ikke har, og som ministeriet ofte heller ikke har?

Kl. 16:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 16:24

Lotte Rod (RV):

Dansk Folkepartis ordfører får det næsten til at lyde, som om han ved mere om, hvordan man laver tilsynet, end de gør i Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen. Jeg ved fra Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen, at de sådan set lige præcis har tænkt sig at kigge nærmere på de skoler, som har de største faglige udfordringer, til efteråret. Så jeg har ikke grund til at tvivle, på samme måde som Dansk Folkepartis ordfører gør.

Kl. 16:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren til sin anden korte bemærkning.

Kl. 16:24

Alex Ahrendtsen (DF):

Jamen det er jo trist, at man ikke vil søge mere viden. Det fører mig så over til det næste spørgsmål.

Vi har et ønske om at få en høring, hvor religiøse og muslimske friskoler er en del af høringen. Det har regeringsflertallet jo fuldstændig afvist, men den socialdemokratiske ordfører har i dag sagt, at vi havde en klokkeklar aftale.

Jeg vil bare høre, om den radikale ordfører vil bekræfte, at vi havde en klokkeklar aftale om en høring om friskoler generelt, herunder religiøse og muslimske friskoler som et delpunkt. Det ville være rart at få bekræftet.

Kl. 16:25

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:25

Lotte Rod (RV):

Ja, vi havde en aftale i udvalget, men det var før, I valgte at trække sagen herved i salen i stedet for. Jeg synes sådan set, at det korte af det lange er, at hvis man, som Dansk Folkepartis ordfører antyder, har nogle erfaringer, har oplevet noget, der gør, at man sår tvivl om fagligheden på en konkret friskole, så skal man da ikke gå og putte med det. Så skal man da tage kontakt til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen, fordi det er deres opgave at sikre, at alle friskoler lever op til det høje faglige niveau, som vi også har i folkeskolen i Danmark.

Kl. 16:26

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere indtegnet til korte bemærkninger, og den næste taler er ordføreren for SF, fru Annette Vilhelmsen. Værsgo.

Kl. 16:26

(Ordfører)

Annette Vilhelmsen (SF):

Tusind tak for muligheden for, at vi kan diskutere friskolerne her i salen; det hilser jeg altid meget velkommen. Jeg vil også sige, at det næsten er symptomatisk, at jeg i hvert fald ikke når den afskedsreception for formanden for Dansk Friskoleforening, Ebbe Lilliendal, som der er i dag, bl.a. fordi vi står her og diskuterer friskoler. Men tak for indsatsen, Ebbe. Du skal vide, at den ikke stopper, selv når du stopper.

Så i SF er vi faktisk lidt i tvivl om, hvad bevæggrunden er for, at Dansk Folkeparti og Liberal Alliance ønsker at starte den her debat lige præcis her i salen. For jeg tror, at vi er rigtig mange, som har været bekymret over de anklager, som Ahmed Akkari er kommet

med om de muslimske friskoler, men husk lige på, at det er 10 år siden, han var vikar i de skoler. Jeg har selv været med til at udvikle certificeringskonceptet til tilsynsførende i de frie skoler. Det indførte vi faktisk den 1. august 2010, og det har betydet en generel opstramning – nogle vil ovenikøbet sige, at det har været for meget – og derfor er Ahmed Akkari oplevet i friskolen længe siden. Så jeg synes, det er nødvendigt at slå fast, at det, vi skal tale om, er, hvordan det er i virkeligheden.

Der er ikke nogen her i Folketingssalen – det antager jeg – som synes, at vi skal have skoler, som hylder intolerance eller religiøs indoktrinering. Det skal ikke finde sted i nogen skoler, og det skal det ikke af hensyn til de børn, der går i skolerne, og det kunne jeg egentlig også godt tænke mig at vi fik debatten drejet hen imod. Børn har behov for beskyttelse, de har rettigheder, og det skal de kunne imødesee, uanset om det er i friskolen eller i folkeskolen.

Selvfølgelig skal friskolerne leve op til undervisningskravene, det siger sig selv – der er jo også skoler, der er lukket, fordi de ikke har gjort det – og der bliver også set på de faglige niveauer. De skal stå mål med dem; det skal de også, hvad angår det faglige niveau, det er også en del af tilsynet, og det er det selvfølgelig også i forhold til demokratisering osv.

Ministeren har jo også allerede gjort klart, at der er blevet ført tilsyn med de skoler, som Ahmed Akkari var inde på. Der var faktisk en undersøgelse for nogle år siden, hvor vi var nogle, der var meget kritiske over for, at en forholdsvis uvildig undersøgelse alligevel betød, at der var forholdsvis mange af de muslimske friskoler, der fik et skærpet tilsyn og besøg. Så den del af det er sådan set også i orden.

Når Dansk Folkeparti og Liberal Alliance yderligere spørger om ministerens og regeringens syn på muslimske friskoler, og om man vil ændre på loven, så bliver jeg simpelt hen nødt til at spørge: Ønsker Liberal Alliance som et superliberalt parti virkelig at have parallellovgivning herhjemme, med ekstra opstramninger og mindre til de frie skoler? Og ønsker Dansk Folkeparti at bruge de muslimske friskoler som afsæt for en skrammekampagne i forhold til det kæmpestore arbejde, som forældrene, som bestyrelserne, som de frie skoler løfter herhjemme? Det er lige før, jeg vil sige, at det her sådan for mig bliver udgangspunktet for min grundlovstale i morgen, fordi vi jo i grundloven har en beskyttelse af frihedsrettighederne, nemlig § 76, som betyder, at vi i Danmark ikke har skolepligt, men at vi har undervisningspligt; det er en grundlovssikret ret, og den vil jeg meget gerne værne om.

For SF er sagen sådan set ganske klar: Vi mener, at der skal føres tilsyn med friskolerne – det skal der af hensyn til børnene. Vi mener selvfølgelig, at ministeren skal følge op på de anklager, der har været fremført af Ahmed Akkari – og det ligger altså igen 10 år tilbage, og der er sket meget siden. Vi vil ikke på nogen måde anfægte retten til at oprette og drive muslimske friskoler, og vi vil heller ikke anfægte retten til at oprette og drive kristne, jødiske, politiske eller ureligøse skoler, frie eller private. For SF er den danske friskoletradition værd at bevare. Den er sat under pres, det var den i de 10 år i den borgerlige regerings tid, og det er sådan set vores mål, at vi tager det alvorligt, hvad en fri skole er. Det er ikke en tradition, der fortjener at blive ødelagt på baggrund af enkeltsager, som ligger 10 år tilbage, hvorefter der har været en skærpet opmærksomhed på hele certificeringen af de tilsynsførende.

Så udgangspunktet for os er barnet, det er barnets beskyttelse, det er barnets muligheder for at klare sig i et demokrati. Og til det har vi § 76 i grundloven, og jeg antager ikke, at hverken Liberal Alliance eller Dansk Folkeparti lige nu lægger op til, at vi skal ændre grundloven.

Kl. 16:31

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak. Der er også denne gang to indtegnede til korte bemærkninger.

Fru Merete Riisager, værsgo.

Kl. 16:31

Merete Riisager (LA):

Nej til parallellovgivning, og nej til at ændre grundloven. Det tror jeg faktisk godt ordføreren ved, så jeg anser det lidt som et retorisk spørgsmål. Ordføreren siger: Det siger sig selv, at vi skal sætte de her krav om, at fagligheden er i orden; det siger også sig selv, at vi ikke vil finde os i indoktrinering. Godt så! Hvis man har den holdning, som vi jo også har i Liberal Alliance, hvad kan ordføreren så have imod: punkt 1, en høring, hvor vi faktisk bliver klogere, fordi vi spørger eksperter, der faktisk ved, hvad det er, der sker; punkt 2, at vi faktisk tester kundskaberne, altså ikke kun spørger skolerne, hvad de selv synes, men at vi tester børnenes kundskaber, altså hvad børnene har fået ud af den undervisning, de har modtaget? Hvad kan ordføreren have imod det?

Kl. 16:32

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:32

Annette Vilhelmsen (SF):

Jeg kan ingenting have imod at have en høring om de frie skoler. Det er 4 år siden, man lavede certificeringen af de tilsynsførende, og det kunne være en anledning til at sige, at vi skal prøve at se på, hvordan erfaringerne så er, som det er nu. Jeg har alt imod at holde en specifik høring om muslimske friskoler, men en høring om de frie skoler og om certificeringen, som vi ændrede 1. august 2010, ville jeg sådan set synes var et fint udgangspunkt. Vi må da trods alt være blevet klogere på 4 år.

Til det andet, der bliver spurgt om, nemlig elevernes faglige niveau, vil jeg sige, at jeg faktisk troede, at Liberal Alliance var med på, hvad der er de frie skolars kendetegn, og det er, at de lige præcis i de frie skoler har deres eget syn på, hvordan man følger op på børnenes læring. Men det er faktisk sådan – og det står i friskoleloven – at de frie skoler skal stå mål med, hvad der er i folkeskolen. Som tilsynsførende – jeg har selv været tilsynsførende på en fri skole – er man jo inde i klasserne, man følger børnene, og så skal man vurdere, om det, de kan, står mål med, hvad der er i folkeskolerne, og jeg forestillede mig ikke, at et liberalt parti ville ønske at skærpe specifikt det for muslimske friskoler.

Kl. 16:33

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 16:33

Merete Riisager (LA):

Det giver ikke mening, at ordføreren bliver ved med at angribe Liberal Alliance for ting, vi ikke har sagt. Man bør parkere det, så vi kan tale om det, som vi faktisk taler om her. Jeg ved, at ordføreren ved en hel masse om friskoler, også om tilsynet, så ordføreren ved også, at man faktisk ikke tester kundskaberne. Man tester ikke, hvad børnene har lært. Hvorfor gør man ikke bare det i stedet for den her klasserumsdeltagelse, som man har i dag? Hvad kan der være i vejen for faktisk at finde ud af, hvad børnene egentlig har lært?

Kl. 16:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:34

Kl. 16:37

Annette Vilhelmsen (SF):

Det er præcis det, der er kernen, vil jeg sige til fru Merete Riisager. De frie skoler kan vælge at teste børnene. Der er friskoler, der gør det, men man har også friheden til ikke at gøre det. Det tilsyn, der er med skolen, er et tilsyn, som skal sikre, at skolernes virke står mål med målsætningen for folkeskolen. Det ligger simpelt hen i kernen af de frie skoler, at man ikke fra politisk side går ind og tester det enkelte barn. Men der foregår da rigtig, rigtig mange opfølgninger på børnenes faglige niveauer på de forskellige friskoler, men det er lige præcis det, der er op til de forældre, der udgør bestyrelserne på skolerne, hvordan man gør det. Men overordnet set får skolen tilskud, når dens virke står mål med det, som børnene skal lære i folkeskolen.

Kl. 16:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Næste spørger er hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti.

Kl. 16:35

Alex Ahrendtsen (DF):

Ordførerens tale bekræfter mig egentlig i, at man generelt er bange for at diskutere disse ting, siden ordføreren bliver nødt til at bruge ord som skræmmekampagne og henvise til ændringer af grundloven, men det vil jeg lade ligge.

Jeg hæftede mig ved, at ordføreren mener, at det faglige niveau er blevet bedre i de muslimske friskoler, så jeg kunne godt tænke mig at få at vide, hvorfra ordføreren ved det. Kan ordføreren garantere, at det faglige niveau i bl.a. muslimske friskoler er blevet bedre, siden Akkari var friskolelærer? Kan ordføreren garantere mig, at det faglige niveau er fuldt på højde med, hvad vi kan forvente af en dansk friskole?

Kl. 16:35

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:35

Annette Vilhelmsen (SF):

Jeg vil egentlig lige appellere til at udvise en anelse anstændighed. Jeg har ikke sagt noget om det, som ordføreren siger nu, og derfor synes jeg, vi skal holde os til det, der faktisk bliver sagt.

Der bliver sagt noget om antagelser om de muslimske friskoler og diskussionen af dem, på baggrund af at Akkari har været vikar i en muslimsk friskole for 10 år siden. Jeg gør opmærksom på, at der faktisk er kommet ny lovgivning på området siden. Der er tilsyn med alle skoler, der er certificeret tilsyn, og der er også fra ministeriets side tilsyn med skolerne. Der er kommet ny lovgivning, og derfor generer det mig, at man holder fast i udsagn fra en om noget, som skete for 10 år siden.

Jeg har også forstået på ministeren, at der specifikt på de her skoler har været rettet ekstra opmærksomhed. Det er sådan, at er man vidende om, at der foregår noget uretmæssigt på en af de frie skoler eller på skoler i det hele taget, er man da forpligtet til at agere. Det siger sig selv. Det skal vi jo gøre i alle forhold. Så nej, jeg er ikke bange for noget som helst. Jeg er ikke bange for at tage de her diskussioner. Jeg beder bare om at udvise anstændighed, når vi har dem.

Kl. 16:37

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Alex Ahrendtsen (DF):

Anstændighed. Ordføreren er jo på vild flugt fra det, hun lige har sagt. Hun siger, at hun antager, at niveauet er blevet bedre, fordi man har skærpet certificeringen og ændret nogle ting. Ordføreren antager, men hun ved det ikke. Det er jo derfor, vi bl.a. har den her forespørgsel; det er derfor, vi vil have den der høring, så vi kan få sikker viden, så vi ikke skal stå hernede og høre på ordførerens antagelser. Synes ordføreren virkelig, at det er godt nok at kunne antage?

Kl. 16:37

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:37

Annette Vilhelmsen (SF):

Hver gang jeg bliver inviteret til en debat som den her, må ordføreren for Dansk Folkeparti finde sig i, at jeg også står og argumenterer for det, som jeg både tror på og antager og ved noget om.

Med hensyn til en høring vil jeg igen sige, at det kunne være en idé at holde en høring, hvor vi tager fat i den lovgivning, der blev indført for 4 år siden. Hvad er vores erfaringer med det, hvordan foregår tilsynet, hvordan har hele certificeringen været, og er der noget, man skal ind at se på der?

Det kunne måske være en meget god anledning til at prøve at se på det, men jeg er ikke med til at lave en høring, som specifikt handler om de muslimske friskoler. Jeg synes, det er paralleltænkning i forhold til vores friskolelov, og den kan jeg simpelt hen ikke støtte.

Kl. 16:38

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere med korte bemærkninger lige nu. Den næste taler er ordfører for Enhedslisten fru Rosa Lund. Værsgo.

Kl. 16:38

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Tak. I Enhedslisten betragter vi, og det tror jeg vi alle sammen gør herinde, friskoler som en stor del af den danske skoletradition. Oprindeligt var friskoler tænkt som en skoleform, der kunne og skulle udfordre den pædagogik, der eksisterer i folkeskolen. Sådan er det ikke helt længere med friskoler. Jeg tror, at vi alle sammen kan lave mange og lange analyser af, hvordan friskoler bliver brugt i dag. Men netop fordi det oprindeligt var tænkt som noget, der skulle udfordre den almindelige folkeskole, har friskolerne frihed til at tilrettelægge undervisningen, så den passer lige præcis til deres overbevisning, som både kan være af pædagogisk eller religiøs art.

Vi ønsker i Enhedslisten, og det vil jeg også gerne understrege igen, jeg tror, jeg understreger det, hver gang vi har en debat her i salen om friskoler, at folkeskolen bliver så god, at den ikke længere bliver et fravalg for forældrene. Vi ønsker, at folkeskolen skal være forældrenes førstevalg. Hvorfor ønsker vi det? Det ønsker vi, fordi folkeskolen er en meget vigtig del af sammenhængskraften i vores samfund, som min socialdemokratiske ordførerkollega også forklarede det fra talerstolen for lidt siden.

Når det er sagt, vil jeg sige, at vi i Enhedslisten er godt tilfredse med, at der findes friskoler. Vi vil gerne holde fast i, at de netop har deres frihed til at forme og tilrettelægge undervisningen, præcis som de vil. Faktisk ønsker vi os jo, at vi kunne putte lidt mere af den frihed over i folkeskolen, så folkeskolen også fik lidt mere frihed til at tilrettelægge sin hverdag.

For at sikre, at det faglige niveau på friskolerne er i orden, og for at sikre, at de elever, der går på friskolerne, lærer det, de skal, føres

der et tilsyn med skolerne, og der føres det samme tilsyn med alle friskoler. Det er et tilsyn, som vi i Enhedslisten er glade for og trykke ved og ønsker skal fortsætte. Det er som bekendt et grundlæggende krav i friskoleloven, at de frie grundskoler efter deres formål og i hele deres virke skal forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre, altså demokrati, samt at udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende frihedsrettigheder. Det har vi også været lidt inde på i debatten her. Herunder er det også meget vigtigt for Enhedslisten, at man også lærer og har respekt for ligestilling mellem kønnene. Det vil jeg gerne understrege.

Nu er det jo sådan, at hvis man ikke lever op til de her ting som friskole, kan man enten blive udsat for et skærpet tilsyn, eller også mister man støtten. Jeg synes egentlig, det er nogle fine sanktionsmuligheder, der eksisterer i loven i dag. Det er vi helt trykke ved i Enhedslisten. Lige når vi er ved den del, som handler om demokrati og inddragelse, vil jeg sige, at det faktisk er noget, vi er meget optaget af i Enhedslisten, både i folkeskolen og i friskolerne. Vi kunne godt tænke os at udvide demokratiet endnu mere, så både elever og ansatte fik mere indflydelse på skolens hverdag. Det er noget, vi ønsker både i folkeskolen og friskolen, så lad os da endelig diskutere, hvordan vi kan udvide elevernes mulighed for ikke bare at lære om demokratiet, men for at være en del af demokratiet. Det kunne vi godt tænke os i Enhedslisten. Tak.

Kl. 16:42

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er to indtegnede til korte bemærkninger. Den første er hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti.

Kl. 16:42

Alex Ahrendtsen (DF):

Nå, jeg kom først? Tak.

Det faglige niveau og de muslimske friskoler har vi nu diskuteret i nogle runder. Vi er lidt bekymrede for, at det faglige niveau ikke er i orden, men vi ved det ikke. Så er ordføreren med på, at vi får lidt mere viden om, hvordan det faglige niveau egentlig har det ude på bl.a. muslimske friskoler? Ville ordføreren være interesseret i at få den viden, så vi på et faktisk grundlag kunne tale sammen, i stedet for at vi skal stå her og bruge ord som anstændighed og skræmmekampagne og den slags?

Kl. 16:43

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:43

Rosa Lund (EL):

Jeg er meget interesseret i det faglige niveau, både i folkeskolen og på vores friskoler og selvfølgelig også på vores muslimske friskoler. Jeg tvivler bare på, at mit eget parti og ordførerens parti kan blive enige om en måde at måle faglighed på. Jeg tror, det er bekendt for alle undervisningsordførere, der er til stede her i salen, at vi i Enhedslisten ikke mener, at PISA-tests siger noget om faglighed, at vi ikke mener, at nationale tests siger noget om faglighed, og at vi i det hele taget ikke er særlig glade for karakterskalaen.

Derfor har jeg svært ved at forestille mig, at mit parti kunne blive enige med de andre partier her i Folketinget om en måde at måle den her faglighed på. Men vi er da meget interesseret i at diskutere og snakke om, hvordan vi kan hæve fagligheden, og hvordan vi kan få viden om fagligheden, både på vores muslimske friskoler og på de kristne og de socialistiske og de liberale. Der findes jo mange forskellige friskoler i Danmark.

Kl. 16:44

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren til anden korte bemærkning.

Kl. 16:44

Alex Ahrendtsen (DF):

Men det er jo dejligt, at ordføreren vil være med til at få mere viden om den slags ting. Vil det så ikke være naturligt, at vi får lavet en høring om friskoler, herunder også socialistiske og religiøse og kristne og muslimske friskoler som et delelement af sådan en høring. Ville det ikke være en god idé? Ville ordføreren bakke sådan noget op?

Kl. 16:44

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:44

Rosa Lund (EL):

Vi vil i Enhedslisten meget gerne være med til at lave en høring, men vi vil gerne være med til at lave en høring, som handler om friskolerne generelt set. En af de ting, som optager os meget i Enhedslisten, er friskolernes elevgrundlag, altså hvad det er for en type af elever, som friskolerne optager, hvad det er for en type af elever, som friskolerne afviser. Det er jo også en myte. Men jeg ved ikke, om det er en myte. Jeg kunne rigtig godt tænke mig at finde ud af, om det er en myte, at der er nogle friskoler, som afviser elever på baggrund af f.eks. karakterer.

Så i Enhedslisten er vi meget interesserede i at lave en bred høring om friskoler generelt, for jeg synes, der er meget viden, vi har behov for at samle ind.

Kl. 16:45

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Næste spørger er fru Merete Riisager.

Kl. 16:45

Merete Riisager (LA):

Tak. Er man i Enhedslisten bekymret for det faglige niveau på de muslimske friskoler?

Kl. 16:45

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:45

Rosa Lund (EL):

Nej, det er jeg ikke bekymret for. Jeg kunne godt tænke mig at vide noget mere om det, men jeg er faktisk ikke bekymret for det.

Kl. 16:45

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren til anden korte bemærkning.

Kl. 16:45

Merete Riisager (LA):

Et helt andet spørgsmål: Hvordan sikrer folkeskolen sammenhængskraften, og hvordan sikrer friskolen sammenhængskraften på en helt anden måde end de skoler, der er startet af folket?

Kl. 16:45

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:45

Rosa Lund (EL):

Folkeskolen sikrer jo sammenhængskraften, fordi det er der, at – hvad kan man sige – lægens datter kan møde smedens søn. I mit eget kvarter, altså dér, hvor jeg selv bor på Nørrebro, bor der rigtig mange mennesker, som er på kontanthjælp, som er arbejdsløse, og som derfor er på dagpenge, men der bor også rigtig mange mennesker, som har taget en meget lang uddannelse, og som bor i nogle meget store ejerlejligheder. Jeg synes, det er vigtigt, at de her to samfundsgrupperes børn går i klasse sammen og lærer hinanden at kende, og det sker netop i folkeskolen.

I et kvarter som netop Nørrebro, men det gælder sådan set også for resten af København, f.eks. Vesterbro, ser vi desværre bare, at der er nogle forældre, oftest dem, der har mange penge, som vælger at sende deres børn på en anden skole end folkeskolen, og det betyder altså, at bydelen bliver mere og mere opdelt. Det er jeg ked af, både som borger på Nørrebro, men sådan set også som medlem af Folketinget og som borger i Danmark.

Derfor sikrer folkeskolen sammenhængskraften i vores samfund.

Kl. 16:46

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Næste taler er fru Merete Riisager, ordfører for Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 16:46

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

Tak. Friskolerne i Danmark er en vigtig del af den danske grundskole og en grundlovssikret rettighed. Friskolerne sikrer, at borgerne har frihed til at søge den skole til deres børn, de mener er den helt rigtige. Det er en helt afgørende frihedsrettighed, at borgerne selv kan starte en skole og drive den ud fra egne værdier, sådan at staten ikke har monopol på at drive skole. Derfor kan man også sige, at de frie skoler i højere grad er folkets skole, mens folkeskolen er statens skole. At folkeskolen netop er statens skole, ser man ved de utallige reformer, der i disse år væltes ned over den danske folkeskole.

I Liberal Alliance vender vi os kraftigt imod statslig styring af de frie skoler. Vi stemmer derfor nej, hver gang denne eller kommende regering ønsker at blande sig i alt, hvad der har med de frie skolers uafhængighed at gøre, uanset om det handler om regulering af, hvor mange kvinder og mænd der sidder i de frie skolers bestyrelse, eller hvordan og hvorvidt skolerne opretter et elevråd.

Denne regering alene har ved flere lejligheder blandet sig unødigt i de frie skolers arbejde og derved vist manglende respekt for skolerne arbejde. Samtidig hænger der altid en latent trussel over skolerne, der manifesteres gennem en systematisk udsultning af det økonomiske grundlag. Under denne regering er koblingsprocenten blevet sat helt ned til 71 pct. af det beløb, der gives pr. barn i folkeskolen. Det er uordentligt, og det går i høj grad ud over de familier, der har svært ved at få økonomien til at hænge sammen. Det er også en dårlig forretning at udsulte de frie skoler. Alle børn skal i skole, og de frie skoler bruger færre offentlige midler end folkeskolen.

Hele forudsætningen for de frie skolers succes er frihed og ansvar; frihed til at drive skole, og ansvar i forhold til at leve op til loven om, at eleverne skal lære det samme eller mere end det, elever lærer i folkeskolen. Netop dette har ministeren understreget gentagne gange i ministersvar: Elever i friskolerne skal lære at læse, skrive og regne; derudover skal de også have kundskaber, der gør dem i stand til at indgå som borgere i et demokratisk samfund.

Friskoleloven beskriver udtrykkeligt, at de frie grundskoler skal leve op til de faglige krav, der stilles til folkeskolen, på en måde, så eleverne forberedes til et liv i et demokratisk samfund. Det forudsætter derfor, at eleverne efter endt skolegang har indsiget i, hvordan fol-

kestyret fungerer, herunder magtens tredeling, grundlovens status og den demokratiske kultur, der binder et levende folkestyre sammen. Det forventes også, at eleverne har kendskab til og forstår betydningen af ligestilling mellem kønnene samt menneskerettighedernes placering i samfund og lovgivning. Man må også forvente, at eleverne kan kende og forstå de naturfaglige forudsætninger for vestlig viden. Hvordan er arterne opstået, hvordan får vi børn, hvordan har menneskeheden udviklet sig gennem historien? Alt dette og meget mere skylder vi at lære børn i Danmark, uanset hvilken skole de går på.

Jeg bliver ærlig talt bekymret, når jeg møder lærere, der har undervist på muslimske friskoler, og som beretter om et dårlig fagligt fundament. Jeg har selv boet lige ved siden af en. Og jeg tænker, at vi skylder de børn, der går på disse skoler, at sikre, at børnene faktisk lærer det, de skal. Derfor har vi, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance, taget initiativ til denne forespørgselsdebat.

Vi vil gerne høre, om regeringen har styr på det, for det frygter jeg den ikke har. Det tilsyn, der føres med skolerne, finder sted som varslede besøg, hvor elevernes kundskaber ikke efterprøves. Det er ikke tilstrækkeligt. Jeg vil derfor foreslå, at man udarbejder en fagligt test, der kan gennemføres af de ældste elever i de tilfælde, hvor der opstår begrundet mistanke om, at fagligheden ikke er i orden på en skole. Man kan eventuelt gøre det sådan, at man laver en blindtest på skoler, hvor der ikke er nogen problemer med fagligheden, for at kunne lave en solid sammenligning.

Det eftersyn, ministeren forklarede om i sin tale, sikrer *ikke*, at eleverne lærer det, de skal. Det undersøger *ikke*, om eleverne faktisk har lært og fået den viden, som vi står og taler om i dag. Det går uden om den varme grød i forhold til at sikre, at eleverne forstår demokrati, rettigheder, ligestilling osv. Det er meget trist, for det lader disse børn i stikken.

Som hr. Alex Ahrendtsen nævnte, har Børne- og Undervisningsudvalget ikke ønsket at afholde en høring om de muslimske friskoler, så vi kan blive klogere på, hvordan niveauet er. Ministeren har gjort det klart her fra talerstolen, at man ikke ved noget særskilt om fagligheden på de muslimske friskoler, og man har ikke tænkt sig at undersøge det.

Alle børn i Danmark skal have faglige forudsætninger for at kunne forsørge sig selv og forstå og indgå i det samfund, de lever i. Alt andet er et svigt af det enkelte barn. Derfor skal skoler i Danmark også leve op til de faglige krav, der ligger i loven, uanset hvad det er for en type skole. Gør de ikke det, skal de ikke modtage offentlig støtte.

Kl. 16:51

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er to indtegnet til korte bemærkninger. Den første er fru Annette Lind, Socialdemokraterne.

Kl. 16:51

Annette Lind (S):

Tak for det. Liberal Alliances ordfører sagde mange ting, bl.a. at staten ikke skal blande sig i de frie skoler. Og ordføreren talte også rigtig meget om frihed og ansvar. Hvordan hænger det sammen med, at I er med i den her forespørgselsdebat vedrørende et skærpet tilsyn?

Kl. 16:52

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:52

Merete Riisager (LA):

Nu ved jeg godt, at man i Socialdemokratiet har det sådan, at man ikke tør tale om særskilte problemer, hvis det f.eks. har med nogle grupper at gøre. Det kan være muslimske friskoler. Sådan har vi det

ikke i Liberal Alliance. Hvis der er et egentlig problem, som vi hører om fra lærere, fra forfattere, så ser vi gerne på det. Så har vi ikke den her berøringsangst. Jeg er af den opfattelse, at alle børn i Danmark skal have de kundskaber, som vi har lovet dem, og som står i loven. Det er min opfattelse, at den måde, man laver tilsynet på i dag, ikke sikrer det. Der er ingen her i dag, der har kunnet svare på, hvordan det så ud med fagligheden i muslimske friskoler, heller ikke ordføreren. Derfor er der i den grad grund til at være bekymret.

Kl. 16:52

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 16:53

Annette Lind (S):

Nu er det jo sådan, at hvis man har bekymringer om det faglige niveau på en skole, kan man altid bede Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen om at lave et tilsyn der. Ordføreren sagde rigtig mange gange i sine spørgsmål, at man skal teste eleverne på de her muslimske friskoler. Det er meget mærkeligt for mig at høre Liberal Alliances ordfører sige, at vi skal teste eleverne. For er det ikke rigtigt, at Liberal Alliance er meget skeptisk over for tests, og skal vi nu også teste alle elever yderligere både i de muslimske friskoler og på alle andre friskoler?

Kl. 16:53

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:53

Merete Riisager (LA):

Jeg kan simpelt hen ikke bruge min meget sparsomme taletid heroppe på talerstolen til at forklare ordføreren om Liberal Alliances politik, hver eneste gang jeg står her. Jeg bliver simpelt hen nødt til at bede ordføreren om at gå hjem og læse op på, hvad der er Liberal Alliances politik, så vi kan starte med at tale om det, der faktisk er aktuelt her i salen.

I forhold til det, vi taler om her i dag, er det et metodespørgsmål. Når man går ud og spørger en skole, hvordan det går med fagligheden, så får man ikke noget evident svar. Det, jeg siger, er: Test nu børnenes kundskaber, så vi faktisk får evidens og svar på, hvordan det ser ud på de friskoler, hvor det ser rigtig skidt ud.

Kl. 16:54

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Annette Vilhelmsen for en kort bemærkning.

Kl. 16:54

Annette Vilhelmsen (SF):

Det er jo lige præcis det, der er noget af kernen i det at drive frie skoler, nemlig at man selv også bestemmer metoden. Men de frie skoler, uanset hvem det er, skal jo have hjemmesider, hvor det er fuldt tilgængeligt, hvor der står, hvad ens værdigrundlag er, hvilke metoder man bruger, årsplaner osv. osv. Jeg bliver simpelt hen nødt til at forstå helt præcis: Mener fru Merete Riisager, at man igennem lovgivning skal sikre, at der bliver gennemført test på børn i de frie skoler?

Kl. 16:54

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:55

Merete Riisager (LA):

Alle ordførere fra regeringspartierne, fra støttepartierne har været heroppe på talerstolen og sige: Vi ved ikke noget om fagligheden på

de muslimske friskoler; vi ønsker, at fagligheden skal være i orden; vi har ikke tænkt os at undersøge rent faktisk, hvilke kundskaber børnene har fået i løbet af deres skoleforløb. Det finder jeg yderst bekymrende. Det her er ikke nogen stor ændring. Det, jeg fra Liberal Alliances side foreslår, er, at man faktisk undersøger kundskaberne i stedet for blot at spørge skolerne, hvordan det går.

Kl. 16:55

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren til anden korte bemærkning.

Kl. 16:55

Annette Vilhelmsen (SF):

Så er det jo godt, at der er lejlighed til, at fru Merete Riisager så kan vide, at der i hvert fald er ét parti, som sådan set ikke er i tvivl om, at det faglige niveau er i orden. Fra SF's side har vi tillid til, at skolerne laver den undervisning, de skal, at tilsynene fungerer, og hvis de ikke gør, skal man jo agere på det. Så vi er sådan set ikke i tvivl om, at niveauet er, som det skal være. Ellers ved vi jo også, at skoler kan lukes. Det er vi helt indforstået med.

Jeg fik ikke svar på mit spørgsmål om, om Liberal Alliance vil fremsætte forslag om, at man i friskoleloven indfører, at der skal gennemføres test med eleverne. Det var det ene. Så er der det andet: Jeg er simpelt hen bare nysgerrig. Da fru Merete Riisager boede ved siden af – og måske stadig væk gør det – en muslimsk friskole og opdagede, at der var noget galt, hvad gjorde fru Merete Riisager så?

Kl. 16:56

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 16:56

Merete Riisager (LA):

Jeg gad nok vide, hvad jeg skulle have gjort som almindelig borger andet end at melde mig ind i et politisk parti og prøve at påvirke tingene derfra. Det er typisk den måde, mange borgere agerer på. Jeg synes faktisk, at det er en lille smule underligt at få at vide herinde, hvor vi faktisk er som politikere – vi står her og prøver at finde politiske løsninger – at jeg så skal gå tilbage i min rolle som borger og ringe til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen. Det er en højst mærkværdig opfordring. Men jeg synes egentlig, at den er værd at overveje, og jeg tror da, jeg vil overveje at kontakte Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen som borger. Det kan man jo også gøre. Men nu er vi jo altså her som politikere og prøver at finde politiske løsninger på et politisk spørgsmål.

Når jeg så adresserer det her med metoden, er det, fordi det er klart – det har man stor indsigt i – at når man spørger nogen, hvordan det går, og når man undersøger evident, hvordan det faktisk går, er der en forskel. Det her handler ikke om, om loven skal ændres eller ikke ændres. Det handler om, at vi faktisk får viden om, hvad status er.

Kl. 16:57

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Næste spørger er fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 16:57

Anni Matthiesen (V):

Tak. Nu, når vi nærmer os afslutningen på den her forespørgselsdebatt, har jeg lige brug for at spørge for simpelt hen at være helt sikker på, at jeg har forstået, hvad det helt nøjagtig er, Liberal Alliance faktisk gerne vil have gennemført.

Som jeg hørte det, og det er egentlig bare det, jeg har brug for en bekræftelse af, ønsker Liberal Alliance sammen med Dansk Folke-

parti, at der kommer et skærpet tilsyn for alle friskoler, og at det skal ske via tests. Er det rigtigt forstået?

Kl. 16:58

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 16:58

Merete Riisager (LA):

Liberal Alliance ønsker følgende:

Først ønsker vi afholdelse af en høring om frie grundskoler, herunder også muslimske friskoler, for at høre, hvordan det står til med fagligheden, også for de enkelte grupper, så man kan distingvere. For det er sådan, at de frie grundskoler generelt har et højere fagligt niveau, men der er meget store udsving på de enkelte grupper.

Dernæst ønsker vi at undersøge, hvorvidt det kan gøres sådan, at man på de skoler, hvor der er begrundet mistanke om at fagligheden ikke er i orden, laver et eftersyn, hvor man efterprøver kundskaberne. Det vil sige, at man ikke bare går ud og spørger: Hvordan går det her? Man efterprøver rent faktisk børnenes faglige kundskaber, for kun på den måde kan man finde ud af, hvordan det faglige niveau faktisk er.

Kl. 16:59

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Spørgeren til anden korte bemærkning.

Kl. 16:59

Anni Matthiesen (V):

Så havde jeg hørt rigtigt. Det, jeg så bare ikke helt kan forstå, er, om ikke man, hvis man ønsker de ting, som ordføreren netop nævnte, samtidig risikerer at fjerne selve metodefriheden fra de frie skoler, altså selve friheden til at kunne vælge den metode, den enkelte frie skole ønsker at undervise efter.

Jeg forstår altså ikke, hvis man vil have tilsynet skærpet generelt, at ordføreren så siger, at det ikke nødvendigvis betyder, at man giver køb på noget af friheden.

Kl. 16:59

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 16:59

Merete Riisager (LA):

Nej, slet ikke. For det er sådan allerede, at alle frie grundskoler skal leve op til det, der står i loven. Det har samtlige ordførere stået og sagt her fra talerstolen. Alle frie grundskoler skal lære børnene det samme eller mere, end de lærer i folkeskolen.

Det vil sige, at man går ud og undersøger det. Men i stedet for bare at spørge folk, hvordan det går, så skylder man faktisk børnene i de friskoler, hvor der er faglige problemer, at undersøge, hvad de her børn ved. Ved de det, vi står og siger de ved; ved de, at grundloven eksisterer; ved de, hvordan et folkestyre fungerer; ved de, at der skal være ligestilling mellem kønnene – alle de her ting, som vi forudsætter de ved?

Måske ved de det, og så er der slet ikke noget problem. Men vi må efterprøve det i stedet for bare at spørge, hvordan det lige går.

Kl. 17:00

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Fru Lotte Rod for en kort bemærkning.

Kl. 17:00

Lotte Rod (RV):

Jeg vil også bare gerne lige have det skåret ud i pap for alle de friskoler, der måtte sidde derhjemme og følge med. Mener Liberal Alli-

ance, at vi skal lave nogle statslige test, som man kan trække ned over friskolerne?

Kl. 17:00

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 17:00

Merete Riisager (LA):

Jeg ved ikke rigtig, hvorfor der bliver spurgt meget ind til de her statslige test som noget, som Liberal Alliance skulle være specielt bange for. Jeg er ikke bange for det, for rigtig, rigtig mange frie grundskoler har intet problem med at lave en test af børnenes kundskaber, som handler om, hvad de ved om de ting, som er sådan helt basale i det her samfund, *hvis* der er en berettiget mistanke om, at fagligheden ikke er i orden på den skole. Det vil sige, at det, hvis man ved, at det står skidt til med eksamenerne, eller hvis der er klager fra forældre eller klager fra lærere, altså i de tilfælde, hvor man ved der er problemer, handler om, at man går ud og siger: Jamen lad os så lige efterprøve det og se, om I ligger meget under det niveau, som er på en folkeskole. Hvilket problem skulle en fri grundskole have med det, hvis fagligheden faktisk er i orden? Det kan jeg slet ikke se.

Det handler jo ikke om at efterprøve alle friskoler, som har fuldstændig orden i deres sager, det handler om at kigge på de skoler, hvor børnene svigtes. Og jeg undrer mig faktisk over, at ordførerne for regeringspartierne ikke er mere optaget af, om de børn, vi taler om her, faktisk lærer det, som vi lover dem, for det har nemlig rigtig meget med frihed at gøre.

Kl. 17:02

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 17:02

Lotte Rod (RV):

Tak for det. Det hørte jeg som et meget klart ja og dermed også som et brud med vores stærke friskoletradition, og det er så hermed skåret ud i pap.

Kl. 17:02

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 17:02

Merete Riisager (LA):

Jeg kan jo nogle gange blive bekymret for, om ordførerne hører det, jeg siger, eller om de bare beslutter sig for at høre noget bestemt. Hvis man alligevel skal ulejlig en fri grundskole, som har problemer med fagligheden, hvad er så problemet med faktisk at undersøge kundskaberne i stedet for bare at gå ud og bruge deres tid med at sidde på bageste række og se, hvad der foregår i klassen? Det her handler om metode, det handler om at undersøge de faktiske kundskaber i stedet for bare at gå ud og spørge, hvordan det går.

Kl. 17:02

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgere lige nu. Så er det undervisningsministeren. Værsgo.

Kl. 17:02

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Tak. Altså, nogle gange må man sige, at forespørgselsdebatter kan være lidt mærkværdige. Det synes jeg lidt den her er. For det er, som om præmissen er, at det er en kilden sag for regeringen at diskutere, om der er nogle friskoler, herunder nogle muslimske friskoler, der

har nogle faglige problemer, hvor man så skal kigge efter, om der er et problem, der gør, at der skal gøres noget ved det. Det har regeringen overhovedet ingen problemer med.

Jeg har ikke hørt et eneste af de mange partier, der står bag det fælles forslag til vedtagelse, som har sagt, at man er håndskey i forhold til at tage fat, hvis der er en fri grundskole, herunder en muslimsk grundskole, som ikke lever op til dels de faglige krav, der skal være, nemlig at fagligheden i friskolen skal stå mål med fagligheden i folkeskolen, dels det, der også ligger i folkeskolens formålsparagraf med hensyn til demokrati, altså det, som er en del af den dannelse, som elever skal have med sig, når de er blevet uddannet og dannet til at være en del af et demokratisk samfund.

Alle her har sagt, at det er noget, vi er dybt optaget af, og at det selvfølgelig skal gælde for alle frie grundskoler, herunder også hvis der er problemer på de muslimske friskoler. Så det er bestemt ikke en kilden sag. Det er vi dybt optaget af, og det er også derfor, jeg har været ret grundig med at redegøre for, hvordan det så foregår, hvis man vurderer, der er nogle problemer.

Det er jo også meget interessant, at de to ordførere for Liberal Alliance og Dansk Folkeparti, der står bag forespørgslen, mener, de har hørt noget om nogle problemer. Men der er nogle muligheder for gøre noget ved det; det er jo det, der ligger i systemet. Der er de lokale tilsynsførende, og som der blev sagt, har vi fået strammet op på den lovgivning. Der er en del skoler – i øvrigt en ganske pæn del af de muslimske friskoler – der faktisk har valgt, at det er kommunen, der er tilsynsførende.

Men det ændrer ikke ved, at vi har en Kvalitets- og Tilsynsstyrelse, der kan gå ind og lave tilsyn på forskellige måder, lige fra at kigge alt igennem, hvad der er af – kan man sige – officielle dokumenter for den pågældende frie grundskole, over at man laver et anmeldt tilsynsbesøg, til at man laver et uanmeldt tilsynsbesøg.

Det er også sådan, at hvis ikke friskolen står mål med folkeskolen, uanset om det gælder det faglige eller hensynet til demokrati, så kan man i yderste konsekvens beslutte sig til at bruge muligheden for at lukke for tilskud til den pågældende friskole. Det er også sket i nogle tilfælde – og her vil jeg bare sige, at det er sket for friskoler med forskellige typer af grundlag, og ikke kun muslimske friskoler. Det sker jo, netop fordi der er muligheden, og det skal være sådan, at der er tjek på fagligheden.

Så er det jo fuldstændig polemisk, når Liberal Alliances ordfører siger, at der overhovedet ikke bliver ført tilsyn med fagligheden. Sludder og vrøvl. Og det er lidt ærgerligt, at der tit bliver den her lidt polemiske snak, når det er Liberal Alliances ordfører, fru Merete Riisager, vi diskuterer med, for der er jo ingen her, der har sagt, at fagligheden ikke skal undersøges. Tværtimod har vi understreget – og jeg vil gerne som minister understrege det en gang til – at når der bliver ført tilsyn, kigger man selvfølgelig på fagligheden. Og hvis ordføreren havde hørt ordentligt efter, ville hun vide, at det, der er besluttet nu i forbindelse med den gældende tilsynsplan, er, at der bliver udvalgt et antal friskoler på baggrund af, at de – desværre – ser ud til at levere for dårlige faglige resultater. Derfor bliver de taget ud til et særligt tilsyn.

I den forbindelse bliver der så også spurgt til – og undersøgt – hvordan friskolerne lever op til det at uddanne og danne deres elever til de demokratiske værdier, som er en del af vores samfund. Det er helt præcist beskrevet, hvordan det skal gøres. Der er helt præcise metoder for det, og det er selvfølgelig det, man bruger for at være sikker på, at fagligheden lever op til det, den skal. Gør den det ikke, er der en hel procedure, der i sidste ende kan føre til, at man mister sit tilskud.

Til Dansk Folkepartis ordfører vil jeg godt sige et par ord i forhold til den bog, som Ahmed Akkari har skrevet, for det er noget, ordføreren nævnte heroppe fra talerstolen. Og til det vil jeg sige, at Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen faktisk er i gang med at undersøge de

forhold, som Ahmed Akkari har beskrevet. Og igen skal man lige huske på, at det er noget, der er sket for 10 år siden. Men til dem, der ikke ved det, kan jeg sige, at Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen har taget en snak med skolen tilbage i maj måned og har bedt om en redegørelse, som styrelsen modtager her den 10. juni, og at styrelsen har besluttet sig til, uanset hvad der står i redegørelsen – men den skal vi selvfølgelig se – at meddele den pågældende skole, at der vil komme et uanmeldt tilsyn i løbet af det kommende år.

Men jeg skal også sige, at styrelsen på baggrund af de samtaler og den snak, der har været med den nuværende ledelse på skolen – og igen skal man huske, at det, som Ahmed Akkari har skrevet om, skete for 10 år siden – synes, at der har været en meget fornuftig redegørelse for de forhold. Den nuværende ledelse har svært ved at genkende de ting, men det ændrer ikke ved, at styrelsen undersøger det, herunder at der også kommer et uanmeldt tilsyn.

Det viser jo lige præcis, at vi alle sammen er dybt optaget af det, også selv om man hører noget, der muligvis ikke måtte være rigtigt. Men hvis der er mistanke om, at friskolerne ikke lever op til det, de skal – også i forhold til at stå mål med det, man skal i folkeskolen – så griber vi ind. Så jeg håber også, at det i hvert fald har beroliget Dansk Folkepartis ordfører, at der er et velfungerende tilsyn, og at der er nogle mekanismer, der gør, at vi kan gå ind og tage fat dér, hvor der måtte være problemer.

Med de ord vil jeg bare sige, at jeg håber, der på trods af den her lidt mærkværdige debat trods alt stadig væk er en helt bred enighed – også blandt dem, der ikke står bag det forslag til vedtagelse, som regeringen og en række andre partier har fremsat her – om, at vi faktisk hylder det, at vi har muligheden for, at man kan vælge forskellige skoleformer, og at det ikke er det, der er problemet. Jeg håber, vi alle sammen er enige om, at der skal være en høj faglighed, at man skal leve op til de demokratiske værdier, der er i samfundet, og at vi har forskellige typer af tilsyn, der kan sikre, at det rent faktisk også kommer til at ske.

Kl. 17:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Men der er lige to indtegnet til korte bemærkninger. Hr. Alex Ahrendtsen som den første. Værsgo.

Kl. 17:08

Alex Ahrendtsen (DF):

Jamen det er jo glimrende, at Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen nu er gået i gang med at kigge på de nævnte skoler i Akkaris bog. Det er glimrende. Det er selvfølgelig så bare ærgerligt, at det først sker, fordi han har skrevet den bog. Jeg ser frem til redegørelsen.

Nu har ministeren så fået en masse indspark her. Jeg synes ikke, det har været mærkværdigt. Jeg synes faktisk, det har været en politisk diskussion. Skal jeg forstå det sådan, at ministeren gerne vil skærpe tilsynet, for at vi kan være helt sikre på, at det faglige niveau er i orden? Og det andet spørgsmål er: Hvad ved ministeren om det faglige niveau ude på de muslimske friskoler? Ministeren har måske adgang til oplysninger, som jeg ikke har, for jeg kender ikke så meget til det. Jeg ved faktisk ikke så meget om det. Hvad ved ministeren om det?

Kl. 17:09

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ministeren.

Kl. 17:09

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg mener, at der er et meget præcist regelsæt, der giver muligheden for, at Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen kan gå ind på mange forskellige niveauer, herunder også med et skærpet tilsyn, uanmeldte tilsyn, og i sidste ende, at man kan fratage en fri grundskole pengene, hvis dens

indsats ikke står mål med fagligheden, med demokratiet eller de andre ting, som man skal leve op til, når man er en fri grundskole. Så der er ikke behov for at skærpe det yderligere.

I forhold til muslimske friskoler: Vi opgør altså ikke, hvad der er for forskellige trosretninger. Vi kan se, hvilke friskoler der er religiøse friskoler, men vi opgør det ikke med hensyn til forskellige religioner. Derfor er det eneste svar, jeg så kan give – nej, det første er det vigtige, for det er også et svar til fru Merete Riisager – at det jo lige præcis er derfor, at vi følger dem, hvor fagligheden er lav. Det er jo det, det handler om. For der er et problem, hvor vi skal kigge på, om der er noget, der skal skærpes, om der skal ændres, og i sidste ende hvorvidt de kan få tilskud, hvis de ikke lever op til fagligheden. Men det gælder jo alle.

Det andet er, at jeg har besøgt forskellige muslimske friskoler. Der er nogle, hvor man kan sige, at fagligheden høj. Det kan man også se på afgangsprøverne. De får ret gode resultater. Men vi ved også, at der er nogle, som ikke står mål med fagligheden, og derfor er der også eksempler på muslimske friskoler, der er blevet lukket.

Kl. 17:10

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Spørgeren til anden korte bemærkning.

Kl. 17:10

Alex Ahrendtsen (DF):

Se, det sidstnævnte ville jo være rart for os at få at vide, for vi har ikke den viden. Vi har ønsket at få en høring om det, herunder altså en generel høring om friskoler, herunder religiøse, herunder muslimske friskoler. Synes ministeren så ikke på baggrund af, at hun faktisk har kendskab til det, at det ville være en god idé, at vi andre også fik den viden gennem en høring? Ville det ikke være en god idé, så vi alle sammen kunne blive oplyst og føre en politisk diskussion på et fagligt og faktisk grundlag?

Kl. 17:11

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ministeren.

Kl. 17:11

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg tror nu ikke, at Folketingets Uddannelsesudvalg synes, det ville være passende, hvis det var ministeren, der bestemte, hvilke høringer man ikke skulle have. Men ministeren svarer selvfølgelig altid på spørgsmål, og der er ingen problemer i, hvis Dansk Folkeparti stiller et spørgsmål om, hvilke frie grundskoler der er lukket og af hvilke grunde, at man så får sådan en liste. Det ved jeg i øvrigt at jeg har svaret på spørgsmål om før, så det er skam ikke nogen hemmelig information.

Kl. 17:11

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Næste spørger er fru Merete Riisager. Værsgo.

Kl. 17:11

Merete Riisager (LA):

Tak. Ministeren har tilsyneladende ifølge sin tale nogle af de samme bekymringer, som vi har i Liberal Alliance, nemlig hvorvidt fagligheden er tilstrækkelig på nogle af de skoler, som vi her taler om. Men det, som vi er bekymret for i Liberal Alliance, er jo også, hvorvidt man faktisk undersøger kundskaberne, altså det faglige niveau. Ministeren siger nu her, at man ved det tilsyn, som skal gennemføres her i løbet af sommeren eller efteråret, vil spørge til, hvordan man underviser på de her skoler. Og man vil, sådan som jeg forstår det, også gennemføre noget klasserumstilsyn, altså hvor man sidder i klassen og iagttager undervisningen. Men vil man også ud over det

rent faktisk undersøge elevernes kundskaber, altså hvad eleverne har lært?

Kl. 17:12

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ministeren, værsgo.

Kl. 17:12

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Ja, selvfølgelig. Man kan bl.a. kigge på afgangsprøveresultaterne. Elever, der går på frie grundskoler, skal jo gå til folkeskolens afgangsprøve ligesom elever i folkeskolen, og det er bl.a. noget af det, man kan kigge på.

Kl. 17:12

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Spørgeren til anden korte bemærkning.

Kl. 17:12

Merete Riisager (LA):

Men ministeren ved jo også lige så godt som jeg, at afgangsprøveresultater og karakterer er et fleksibelt værktøj og derfor ikke alene altid kan siges at beskrive, hvad det er, eleverne har lært. Så når man alligevel skal ud på de her skoler og kigge på dem, vil man så faktisk undersøge elevernes kundskaber, altså vil man teste eller på anden måde afdække ikke kun undervisningen, ikke kun, hvad lærerne siger, men elevernes kundskaber? Vil man tage fat i det også i det tilsyn?

Kl. 17:13

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ministeren.

Kl. 17:13

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Nu vil jeg for god ordens skyld sige, at når man går til folkeskolens afgangsprøve, er det elevernes kundskaber inden for de pågældende fag, der prøves, så det er jo lige præcis det, man får et svar på, når man kigger på afgangsprøveresultaterne.

Så går tilsynet selvfølgelig også ind og kigger på de øvrige evalueringsværktøjer, som man har på de frie grundskoler – det ved fru Merete Riisager godt er forskelligt. Det er jo lige præcis en af de ting, der kendetegner de frie grundskoler, og som jeg i øvrigt husker, at Liberal Alliance ellers hylder, altså den udvidede metodefrihed i forhold til de frie grundskoler.

Men det ændrer ikke ved, at man konkret går ind og vurderer fagligheden med de bedst tilgængelige redskaber, man har, når man fører tilsyn. Men afgangsprøvekaraktererne er jo sådan set et rimelig håndfast pejlemærke for, hvordan det går med fagligheden i fagene.

Kl. 17:14

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Der er ikke flere til korte bemærkninger. Og jeg kan se, at ordføreren for forespørgerne, hr. Alex Ahrendtsen, har sat sig ved bordet, og jeg formoder, at det er for at få ordet for den afsluttende ordførertale; det er 5 minutter.

Kl. 17:14

(Ordfører for forespørgerne)

Alex Ahrendtsen (DF):

Ja, hvis jeg må. Ministeren mener, at det har været en mærkværdig debat; jeg synes nu faktisk, det har været en god debat, for jeg er da i hvert fald blevet oplyst, og jeg er også blevet klogere på noget, bl.a. at Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen nu vil kigge på de skoler, som Akkari har skrevet om i sin bog, noget, som – det er rigtigt nok – er foregået for 10 år siden. Se, den oplysning ville jeg ikke have fået,

hvis fru Merete Riisager og jeg ikke havde indkaldt til den her forespørgselsdebat, så på den måde er det jo ikke en mærkværdig debat.

Jeg har jo tidligere stillet spørgsmål til ministeren, og der får vi jo sådan nogle ikkesvar. Ministeren kunne da godt en gang imellem gøre sig umage og informere sit udvalg om de sager, som Akkaris bog har medført i offentligheden, det ville da have været fint. Man kunne have indkaldt til et møde, man kunne have sendt en mail, se, det ville da have været interessant.

Det andet, der gør, at jeg har brug for lige at tage ordet, er jo, at en forespørgselsdebat er en politisk debat. Det er jo sjældent, at man bliver klogere af en politisk debat – det er vi så blevet lidt her i dag – mens man i forbindelse med en høring jo bliver klogere; der bliver man oplyst, der får man jo viden af faglige personer. Og der må jeg jo bare konstatere, at man på regeringssiden har haft en vis berøringsangst over for at tale om muslimske friskoler. Ministeren har i dag vist, at hun ikke har den berøringsangst længere – tidligere kunne hun godt blive ret gal, når vi kom ind på emnet; det har vi da oplevet – men kunne ministeren så ikke tage en snak med sine ordførere og sige, at det da ville være en rigtig god idé, at vi nu fik den der høring, en generel høring om friskolerne, herunder de religiøse skoler, herunder de muslimske friskoler, så vi en gang for alle kunne få et faktisk grundlag at diskutere det på, i stedet for at vi skal ty til en bog, der baserer sig på erfaringer fra 2004, eller vi skal ty til et læsebrev fra en socialdemokratisk borgerrepræsentant med en dansk-tyrsk baggrund, eller vi skal ty til vores erfaringer og von høringsagen. Ville det ikke være rart? Kunne hun ikke bare tage en snak med sine ordførere om det?

Så har vi jo i begrundelsen for forespørgslen spurgt, om ministeren kan oplyse om regeringens syn på muslimske friskoler, og man blev i regeringen egentlig lidt nuanceret her til sidst, og det skyldtes jo, at ministeren sammen med Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen nu har igangsat et tilsyn på baggrund af Akkaris bog. Så lidt må ministeren jo være bekymret, men ellers var den generelle holdning jo, at det går meget godt derude, selv om man ikke kan sige noget om det.

Det andet var, om vi skulle skærpe tilsynet. Det mener ministeren ikke generelt, fordi vi har det, der skal til, og man kan sætte ind med et skærpet tilsyn, hvis det bliver opdaget. Problemet er bare, at det ikke altid bliver opdaget. Ordførerne har sagt, at det da er borgernes opgave at sørge for det. Men hvorfor har vi så et tilsyn? Altså, borgerne kan jo ikke gå og holde øje med alt, vi holder jo heller ikke øje med, om en virksomhed miljøsviner; det har vi jo også et tilsyn til.

Det sidste var, om ministeren ville ændre lovgivningen om friskolerne; det var et åbent spørgsmål, der lå ikke noget i det fra vores side. Men det kan jeg forstå at ministeren ikke vil, fordi hun mener, at den nuværende lovgivning er god nok. Se, så vidt er vi også blevet klogere.

Så er jeg også blevet klogere på begreber som anstændighed, skræmmekampagner, grundlov og den slags. Altså, helt ærligt, fru Merete Riisager og jeg sagde lige kort til hinanden, at vi troede, man var kommet over det med at bruge den slags ord i disse sager. Men vi skal stadig væk høre ord som anstændighed, når vi skal diskutere f.eks. muslimske friskoler. Altså, jeg har det sådan, at mig bider det ikke på længere, jeg diskuterer alt, og jeg vil bare opfordre Folketinget til at lade være med at bruge disse insinuerende ord og betegnelser. Det nytter ingenting – vi har været igennem det i 1990'erne og i 00'erne. Og hvis vi ikke kan diskutere disse ting, hvorfor har vi så et folkestyre?

Så nej, det har altså ikke været en mærkværdig debat, vil jeg sige til ministeren; jeg synes faktisk, det har været en god debat. Det er bare ærgerligt, at vi skal hive oplysningerne ud af regeringen. Vi kommer faktisk med en fremstrakt hånd, og vi vil egentlig gerne være klogere. For vi ved, at ministeren sidder med en viden, som vi andre ikke har, og hun har muligheder for at komme ud, hvor vi andre

ikke har mulighed for det, og hun bliver også taget imod på en helt anden måde, end vi andre gør, fordi hun kommer som minister. Ja, vi ville gerne være klogere.

Så min opfordring her til allersidst skal være, at vi hånd i hånd går henimod oplysningen, i stedet for at det er polemik.

Kl. 17:20

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted onsdag den 11. juni 2014.

Kl. 17:20

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 10. juni 2014, kl. 09.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. God grundlovsdag og god pinse til alle! Mødet er hævet. (Kl. 17:20).